

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

ŠKOLA PRO RODINU

(ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV)

Sídlo a místo poskytovaného vzdělávání:

Základní škola Světlo s. r. o., Zahradníčkova 890/21, 674 01 Třebíč

1 Obsah

1 Obsah	1
2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3.1 Historie školy	5
3.2 Úplnost a velikost školy	5
3.3 Vybavení školy	5
3.4 Charakteristika pedagogického sboru	7
3.5 Charakteristika žáků	7
3.6 Dlouhodobé projekty, spolupráce s jinými subjekty, mezinárodní spolupráce	7
3.7 Spolupráce se zákonnými zástupci	7
3.8 Další služby	8
4 CHARAKTERISTIKA Školního vzdělávacího programu	9
4.1 Zaměření školy – profil školy	9
4.1.1 Rodina	9
4.1.2 Vzdělání	9
4.1.3 Osobní vedení	9
4.2 Studijní program	10
4.3 Přístupy ke vzdělávání – kvalitní škola, moderní škola, tradiční škola	10
4.3.1 Kvalitní škola	10
4.3.2 Moderní škola	10
4.3.3 Tradiční škola	11
4.4 Výchovné a vzdělávací strategie	12
4.4.1 Kompetence k učení	12
4.4.2 Kompetence k řešení problému	12
4.4.3 Kompetence komunikativní	13
4.4.4 Kompetence sociální a personální	13
4.4.5 Kompetence občanské	13
4.4.6 Kompetence pracovní	14
4.4.7 Kompetence digitální	14
4.5 Školní preventivní strategie (prevence sociálně patologických jevů)	15
4.6 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)	16
4.7 Začlenění průřezových témat	17
5 Učební plány	18
5.1 Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně	20
5.2 Projektové dny	20
5.3 Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně	23
5.4 Průřezová témata	23
6 UČEBNÍ OSNOVY PRO PRVNÍ STUPEŇ	24
6.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	24
6.1.1 Český jazyk	24
6.1.2 Anglický jazyk	34
6.1.3 Anglický jazyk – konverzace	41
6.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	47
6.3 INFORMATIKA	54
6.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT	60
6.5 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	74
6.5.1 Pracovní činnosti	74

6.6 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	79
6.6.1 Tělesná výchova	79
6.7 UMĚNÍ A KULTURA	87
6.7.1 Výtvarná výchova	87
6.7.2 Hudební výchova	91
6.8 ETIKA	96
6.9 NÁBOŽENSTVÍ	102
7 UČEBNÍ OSNOVY PRO DRUHÝ STUPEŇ	109
7.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	109
7.1.1 Český jazyk a literatura	109
7.1.2 Anglický jazyk	119
7.1.3 Konverzace v anglickém jazyce	128
7.1.4 Německý jazyk	131
7.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	139
7.2.1 MATEMATIKA	139
7.3 INFORMATIKA	149
7.3.1 Informatika	149
7.4 ČLOVĚK A SPOLEČNOST	156
7.4.1 Dějepis	156
7.4.2 Etika	164
7.5 ČLOVĚK A PŘÍRODA	176
7.5.1 Fyzika	176
7.5.2 Chemie	184
7.5.3 Přírodopis	194
7.5.4 Zeměpis	206
7.6 UMĚNÍ A KULTURA	218
7.6.1 Výtvarná výchova	218
7.6.2 Hudební výchova	226
7.7 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	236
7.7.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA	236
7.8 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	246
7.8.1 PRACOVNÍ ČINNOSTI	246
7.9 NÁBOŽENSTVÍ	252
8 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	262
9 ŠKOLNÍ DRUŽINA	274
9.1 CHARAKTERISTIKA A CÍLE VÝCHOVY VE ŠD	274
9.2 DÉLKA a časový plán	274
9.3 MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	274
9.4 PERSONÁLNÍ podmínky	274
9.5 PROVOZNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY (podmínky průběhu vzdělávání)	274
9.6 PODMÍNKY přijímání uchazečů	275
9.7 PODMÍNKY ukončování vzdělávání	275
9.8 PODMÍNKY bezpečnosti a ochrany zdraví	275
9.9 PODMÍNKY pro vzdělávání žáků se SVP	276
9.10 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ	276
9.11 FORMY vzdělávání školní družiny (činnosti)	277
9.11.1 Odpočinkové činnosti	277
9.11.2 Rekreační činnosti	277
9.11.3 Pracovní činnosti	278

9.11.4 Výtvarné činnosti	278
9.11.5 Přírodovědné činnosti	278
9.11.6 Sportovní činnosti	278
9.11.7 Hudební činnosti	278
9.11.8 Příprava na vyučování	278

2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název programu: **Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
ŠKOLA PRO RODINU**

Název školy: **Základní škola Světlo s.r.o.**

Sídlo školy a místo poskytovaného vzdělávání:
Základní škola Světlo s. r. o.,
Zahradníčkova 890/21
674 01 Třebíč
IČO: 056 330 61

Ředitel školy: Ing. Bohumil Bobek

Kontakty: Telefon: +420 561 200 490
Mobil: +420 777 650 200
E-mail: svetlo@zssvetlo.com
Web: www.zssvetlo.com

Zařazení do sítě škol od 1. 9. 2017, Identifikátor práv. osoby:
691 010 889
IČ: 05 633 061

Zapsaná v obchodním rejstříku Ks v Brně:
oddíl C, vložka 97005, ze dne 15.12. 2016

Škola sdružuje:

- Základní škola, kapacita žáků: 180 IZO: 181087804
- Školní družina, kapacita žáků: 180 IZO: 181088819

Právní forma: s.r.o.
Zřizovatel: Ing. Bohumil Bobek
Adresa: Nerudova 800/64, 674 01 Třebíč

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2017

Verze: č.4. 1. 9. 2024

Podpis ředitele školy:

Podpis zřizovatele:

Razítko školy:

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

3.1 Historie školy

Myšlenka na založení soukromé základní školy Světlo s. r. o. se začala odvíjet v 1. polovině roku 2016 na popud rodičů dětí z MŠ Světýlko. Jejich přáním bylo vzdělávat a rozvíjet děti ve podobném duchu. Vzdělávání v ZŠ Světlo je zaměřené nejen na zprostředkování kvalitního učiva, ale i na všestranný rozvoj osobnosti dětí a na jejich výchovu ke ctnostem. Tento model výuky je založený na aktivní spolupráci školy a rodiny při výchově dětí. Rodiče mají při výchově dětí hlavní roli a škola má roli pouze pomocnou a podpůrnou.

ZŠ Světlo zahájilo svoji činnost od 1. 9. 2017

Od roku 2020 vlastní areál společnost LUMEN asociace pro rodinu s.r.o., jednatele jsou bratři Bohumil a Petr Bobkovi. V průběhu roku 2021/2022 probíhala intenzivní rekonstrukce druhé části objektu školy. Na jaře 2022 byl nový objekt (budoucí nová budova školy) zkolaudován Stavebním odborem a Krajskou hygienickou stanicí.

Dne 27. 6. 2022 schválilo MŠMT naší škole navýšení kapacity žáků na 180, s účinností od 1. 9. 2022, taktéž došlo ke schválení změny adresy sídla, dne 10. 8. 2022, z ul. Slunná 1138 se adresa změnila na ul. Zahradníčkova 890, opět s účinností od 1. 9. 2022. Slavnostní otevření a zahájení v nové budově školy proběhlo 1. 9. 2022.

3.2 Úplnost a velikost školy

Základní škola Světlo s.r.o. je školou s povolenými 180 žáky a délkou vzdělávání 9 let. V prvním roce otevření školy 2017/2018 bylo přijato 9 žáků. Každým rokem škola otevírá další ročník.

V roce 2022 proběhla celková rekonstrukce budovy a přestěhování z ul. Demlova 890 do druhé části objektu na Zahradníčkovu 890. Budova je třípodlažní, celkem po devíti kmenových třídách a dalšími odbornými učebnami.

Základní škola Světlo v Třebíči se nachází v klidné čtvrti Horka – Domky mimo hlavní komunikaci. Škola je dobře dostupná pro dojíždějící žáky z našeho města, tak dojíždějící z okolí Třebíče jako např. Trnava, Nová Ves, Mikulovice.

Škola disponuje rozsáhlou třípodlažní budovou s připojeným křídlem a tělocvičnou. V přízemí 1.NP budovy se nachází vstup se šatnami, dvě družiny, tři třídy pro 1. – 3. ročník. Dále sociální zařízení pro žáky i zaměstnance, tři kabinety a dvě tutoringové místnosti. Ve 2.NP jsou také tři třídy pro žáky 4., 5. a 6. tříd. Dále sekretariát s ředitelnu, dvěma kabinety, učebnou informatiky, ekonomický úsek s archívem, sociálním zařízením pro žáky i zaměstnance. Na konci 2.NP křídla je tělocvična, kabinet, šatny a sociální zařízení. V připojeném křídle se ve 2.NP nachází školní jídelna s výdejnou. Ve 3.NP jsou tři kmenové učebny pro 7., 8. a 9. třídu. Dále se zde vybudují odborné učebny fyziky, chemie, přírodopisu, učebna polytechniky, čtyři kabinety a sociální zařízení. Na konci schodiště je místnost pro serverovnu. V suterénu je kotelná, sklady a zázemí pro správce budovy.

3.3 Vybavení školy

Prostorové a materiální

Vyučování probíhá v kmenových třídách, které jsou vkusně vybaveny. Škola disponuje rovněž velkým zahradním hřištěm. Pro výuku tělesné výchovy využíváme tělocvičnu a nechybí nám ani potřebné cvičební náčiní. Učebny jsou obvykle doplněny hracím koutkem, ve kterém se nachází koberec. Žáci zde mají k dispozici zásobu společenských her i vzdělávacích aktivit. Dále si mohou půjčovat knihy z knihovny. Žáky školy je hojně využívána kaple, která se nachází v přízemí.

Škola je vybavena potřebnými učebnicemi i dalšími didaktickými pomůckami. Za pomoci rodičů a přátel školy jsme vybudovali školní knihovnu. Nachází se na chodbě 2. patra a stále ji rozšiřujeme.

Technické

Škola je vybavena moderní PC učebnou a počítačovou technikou, která zabezpečuje kvalitní výuku žáků. Samozřejmostí je připojení k internetu. Digitální technologie využíváme v běžném chodu školy a podporujeme je ve vyučování kteréhokoliv předmětu, kde je to vhodné. Vyučující mají v kabinetech k dispozici počítače, notebooky a multifunkční tiskárny (kopírka, scanner). V provozu jsou rovněž webové stránky školy s aktuálními informacemi. Nově jsou do třídy nainstalovány dataprojektor a interaktivní tabule.

Hygienické

Pro dodržování pitného režimu (zvláště v letním období) je zajištěn pracovníkům školy i žákům pravidelný přísun pitné vody. Pro odpočinek dětí je k dispozici školní družina, za hezkého počasí také školní hřiště. Veškeré užívané prostory včetně sociálního zařízení splňují příslušné hygienické normy.

3.4 Charakteristika pedagogického sboru

Učitelé v Základní škole Světlo jsou i profesionálními vychovateli. Důležitá je u nich nejen odborná způsobilost, ale také morální a osobní zralost. Každý z nich pracuje na svém zlepšování a tento princip pak vštěpuje i svým žákům. Formování vůle je vedle formování rozumu jedním z nejdůležitějších úkolů.

Pedagogický sbor je vesměs mladý i zkušený zároveň. Učitelé mají zkušenosti nejen s prací na jiných základních školách, nýbrž i s výukou a výchovou vlastních dětí.

Někteří členové pedagogického sboru jsou zároveň tutori.

Pedagogický sbor se dále odborně vzdělává: prostřednictvím aktivní účasti na příslušných školeních, četbou odborné literatury, doplňujícím studiem nebo celoživotním vzděláváním.

3.5 Charakteristika žáků

Základní školu navštěvují žáci z Třebíče a blízkého okolí. Většina dětí k nám přichází z MŠ Světýlko.

3.6 Dlouhodobé projekty, spolupráce s jinými subjekty, mezinárodní spolupráce

Naše škola velmi úzce spolupracuje se ZŠ Parentes a ZŠ Navis v Praze.

Dalšími **školy podobného zaměření** jsou školy ve Španělsku, Německu a Polsku. V začátcích projektu nám velmi pomáhala organizace Sternik z Polska a Fomento de Centros de Enseñanza ze Španělska, s panem J. Barnilsem.

Dále spolupracuje s Městskou knihovnou, Domovem důchodců, Hasičským záchranným sborem, Policií ČR a jinými místními organizacemi v rámci výletů, návštěv muzeí, zámků, hradů, hudebních či výtvarných programů či sportovních akcí.

Jedním z cílů školy je rovněž spolupráce s hnutími a organizacemi, které **pomáhají** chudým zemím, nemocným a opuštěným dětem či starším lidem. Konkrétní projekty budou zveřejňovány na webových stránkách školy.

3.7 Spolupráce se zákonnými zástupci

Na základě iniciativy rodičů vznikl spolek LUMEN, kde se rodiče vzájemně sdružují a podporují.

Spolupráce s rodiči je jedním z pilířů, o které se opírá výchovně vzdělávací cíl naší školy. Nezanedbatelná je z tohoto hlediska role tutora rodiny, který se schází s rodiči žáka 3x ročně. Sezení se uskutečňuje v tutoringové místnosti, kde se společně hovoří o edukaci dítěte (žáka). Tutoring se žákem samotným probíhá 1x za 3–4 týdny.

Rodiny se mohou zapojit do aktivit a činností ZŠ Světlo. Docházejí na přednášky a kurzy zdokonalující jejich rodičovské dovednosti a zároveň si při nich sdělují své osobní zkušenosti. Tyto aktivity pomáhají rodičům rozvíjet své schopnosti v roli hlavních vychovatelů svých dětí. Nabízíme výlety rodin, výlety otců.

Někteří rodiče našich dětí jsou členy Rady školy.

3.8 Další služby

Školní družina

Školní družina je článkem zařízení výchovy mimo vyučování. Většina času je však věnována aktivnímu odpočinku dětí – formou zájmových činností (výtvarných, hudebních, jazykových a pohybových) a her přispíváme k odstranění únavy z předchozí školní činnosti a učíme ušlechtilé zábavě a dobrému využívání volného času. Pomáháme rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků. Dětem je nabízena také možnost vypracování domácích úkolů.

Školní jídelna

Děti mají možnost využít nabídku školní jídelny, která je součástí prostor školy. Tam dochází za doprovodu našich učitelů a vychovatelů.

4 CHARAKTERISTIKA školního vzdělávacího programu

4.1 Zaměření školy – profil školy

Základní škola Světlo je soukromá škola s křesťanským hodnotovým systémem. Základním pilířem školy je důsledná spolupráce s rodiči. Nejsme školou církevní. Naším cílem je rozvíjet děti po všech stránkách, včetně rozvoje zodpovědné svobody a duchovního života.

Klademe velký důraz na podporu **rodiny – vzdělání – osobní vedení**

4.1.1 Rodina

Volbou základní školy Světlo rodiče přijímají charakter výchovy a vzdělávání nabízený školou a zavazují se k jeho respektování, vytvářejí tím podmínky pro oboustranně jednotnou formaci svých dětí.

Vzdělání a výchova je v první řadě právem a zodpovědností rodičů a do velké míry se přenáší osobním příkladem rodičů samotných. Žáci těží ze vzájemné harmonie mezi domovem a školou, proto rodiče i učitelé sami usilují o růst ve vlastnostech, které chtějí rozvíjet u dětí.

Učitelé jsou pro rodiče nezbytnými partnery ve snaze o rozvoj žáků. Rodiče přijímají zodpovědnost za vedení svých dětí, přičemž škola je institucí, která rodičům pomáhá naplnit vzdělávací a výchovné cíle u svých dětí. Vyžadujeme, aby se rodiče – matka i otec – aktivně zajímali o prospěch i osobnostní růst svých dětí, aby zaručili co možná nejlepší spolupráci rodiny a školy a přizpůsobili tomu chod rodinného života.

Chápeme, že rodiče potřebují neustálou profesní formaci (být dobrým otcem, dobrou matkou) a vycházíme jim vstříc pořádáním zájmových seminářů a kurzů. Ve vzdělávací a výchovné činnosti usilujeme o neustálý růst.

4.1.2 Vzdělání

Škola Světlo se vyznačuje personalizovaným vzdělávacím a výchovným systémem, který žáky rozvíjí na úrovni akademické, osobnostní, duchovní i tělesné. Uznáváme primární vzdělávací i výchovnou úlohu rodin. Škola má dvojí funkci – pomáhá rodičům stát se lepšími vzdělavateli a vychovateli svých dětí a zároveň poskytuje podmínky pro rozvoj žáků.

Děti nesmyslně nepřetěžujeme, ale klademe velký důraz na kvalitu vzdělání. Nabízíme kvalitní výuku anglického jazyka (bilingvní koncept) a pořádáme odpolední kroužky.

Podporujeme naše žáky ve sportovních aktivitách a uvědomujeme si důležitost sportu pro zdravý rozvoj osobnosti. Sport se tak stává nástrojem podpory zdraví, smysluplného využití času, socializace jednotlivců v kolektivu, týmové spolupráce a odpočinku.

Pro projekt je charakteristická úzká návaznost školky a školy a spolupráce s rodinou, což zaručuje efektivní vedení dětí a upevňování dobrých návyků.

4.1.3 Osobní vedení

Osobní tuteurský systém je důležitý nástroj k dosažení cílů školy Světlo. Každé rodině je přidělen tutor, který je zároveň členem učitelského týmu školy. Tutor se pravidelně setkává s žákem i s rodiči žáka. Tímto způsobem mohou tutor, učitelský tým i rodina efektivně pracovat na týchž cílech a účinně pomáhat žákům v komplexním rozvoji osobnosti po

stránce lidské, morální, duchovní a vědomostní.

Žáci jsou vedeni k respektování svobody všech lidí a k soužití se všemi v pokoji a míru.

Duchovní rozvoj žáků tvoří nedílnou součást jejich výchovy. Žáci mají možnost využít pravidelné přítomnosti kněze k osobnímu duchovnímu vedení – zpověď či duchovní rozhovor.

4.2 Studijní program

Nabízíme moderní akademické vzdělání v křesťanském hodnotovém systému. Vzdělávání ve všech předmětech probíhá v souladu s učením katolické církve. Nám svěřené děti vedeme k všestrannému rozvoji osobnosti. Žáci dochází do tříd, které čítají max. 15-20 žáků, což umožňuje opravdu důsledné dodržování filozofie školy a individuální přístup ke každému.

Individuální přístup je navíc umožněn pravidelnými schůzkami žáka s osobním tutorem a rodičů s rodinným tutorem. Dále nabízíme návaznost na mateřskou školu Světýlko v Třebíči. Úzké propojení s mateřskou školou umožňuje kontinuální vedení dětí a návaznost vzdělávacích programů.

Učitelé v naší škole jsou lidé na svém místě, v první řadě je učení baví a děti mají rádi. Jsou také zapálení pro svůj předmět a žákům předkládají poznatky vhodnou a pro děti přístupnou formou, vždy s pečlivou přípravou.

4.3 Přístupy ke vzdělávání – kvalitní škola, moderní škola, tradiční škola

4.3.1 Kvalitní škola

Klademe důraz na **kvalitu vzdělání**. Dnešní svět se vyvíjí velice rychle a není v našich možnostech předpovídat vývoj budoucích technologií ani sociálních vztahů. Nemíníme ale kvůli tomu rezignovat na kvalitní vzdělání, nýbrž tuto premisu chápeme jako výzvu. Výzvu k tomu, abychom děti dokázali lépe připravit na měnící se živý svět, ve kterém je nezbytné být flexibilní a kreativní. V naší škole dbáme na kvalitní vzdělávání v mateřském jazyce a matematice, nabízíme nadstandardní výuku anglického jazyka už od 1. třídy (navazujeme přirozeně na předškolní přípravu anglického jazyka v mateřské škole Světýlko) a obecně děti připravujeme na řešení reálných problémů. Naše škola má k dispozici obsáhlou knihovnu s kvalitní literaturou, žáky zde vedeme k četbě a práci s knihou, které jsou základem rozvoje znalostí, komunikačních dovedností a kulturního rozhledu člověka.

Předpokladem pro kvalitní vzdělávání jsou naši **kvalitní učitelé**, které pečlivě vybíráme a vedeme je k dalšímu morálnímu, osobnostnímu a profesionálnímu rozvoji. Každý učitel má povinnost pracovat na svém zlepšování a tento princip pak vštěpuje i svým žákům.

Učitelé i svým oblečením reprezentují kulturu naší školy (dress code), aby byly jednotně prezentovány i žité hodnoty školy.

Žáci naší školy se poznají také podle elegantních, praktických a pohodlných stejnokrojů, které jsou součástí naší školní kultury a přispívají dětem k tomu, aby se ztotožnily s morálními hodnotami školy. Používání stejnokrojů zároveň nepřináší sociální tlak.

Základní škola Světlo vychází ze zkušeností podobných škol, kterých je ve světě přes 500 a existují ve více než 80 zemích. Každá z těchto škol patří v rámci svého působení mezi špičku v nabízených službách i ve výstupních profilech dětí a jejich uplatnění. Know-how je nám poskytnuto přímo od mateřské organizace soukromých španělských škol Fomento de Centros de Enseñanza, se kterou jsme navázali úzkou spolupráci.

4.3.2 Moderní škola

Jazyky

Vyučujeme nadstandardní počet hodin anglického jazyka, který je komunikační normou po celém světě. Vyučujeme komunikační metodou, aby žáci byli schopni reagovat v reálných, nikoli vykonstruovaných situacích. Jsme bilingvní škola a od třetí třídy vyučujeme vybrané předměty v angličtině. V budoucnu povedeme žáky k přípravě na získání certifikátů z anglického jazyka – Cambridge certification.

IT a technologie

Víme, že moderní doba vyžaduje znalost informačních technologií, proto své žáky připravujeme pro práci s počítači a s novými technologiemi. Chceme, aby se orientovali na poli nových objevů, a dbáme na to, aby práce s počítačem negativně neovlivňovala sociální a komunikační schopnosti dětí.

Řešení reálných problémů

V rámci školy řešíme situace a problémy, se kterými se děti mohou setkat za zdmi školní budovy. Připravujeme je na vstup do opravdového světa, při kterém ob stojí díky znalostem i sociálním návykům. Děti musí umět překonat obtíže a zároveň využít příležitostí, které reálný život poskytuje. Učitelé ve spolupráci s rodiči usilují u dětí o formování vůle, které je vedle formování rozumu jedním z nejdůležitějších úkolů.

4.3.3 Tradiční škola

Etické a morální hodnoty

Zastáváme názor, že v dnešní době je potřeba děti připravit na vstup do světa nejen po stránce akademické, ale i hodnotové. V této snaze samozřejmě plní hlavní roli rodina, nicméně učitelé svým hodnotovým systémem a příkladem také účinně přispívají. Proto vybíráme takový učitelský tým, za který můžeme ručit nejen po stránce akademické, ale i morální. Škola podporuje atmosféru vzdělávání ve svobodě a zdůrazňuje potřebu přijetí zodpovědnosti. Základy etiky vyučujeme již od první třídy a dbáme na posílení charakteru. U dětí dále rozvíjíme sociální a pracovní návyky a vedeme je k tomu, aby se naučily na sebe sama pravdivě nahlížet. Celoroční program je prochnut měsíčním plánem formace zaměřeným vždy na určitou dobrou vlastnost a její rozvíjení u dětí. Vedeme žáky k pořádku, lásce k vlasti, úctě k druhým, ohleduplnosti, pracovitosti, umírněnosti, statečnosti, upřímnosti, zodpovědnosti, přátelství a radosti.

Návaznost na tradici

Nesnažíme se o inovace v pedagogice za cenu ztráty kontinuity s tradicí. Je potřeba si uvědomit, že pedagogika byla rozvíjena již od úsvitu civilizace a přinesla celou řadu obecně platných principů. Navazujeme na bohatou tradici a zkušenosti křesťanské kultury a hodnotíme pedagogické systémy jiných zemí, které by nás mohly obohatit. Zejména se jedná o vzdělávací a výchovné principy organizace Fomento de Centros de Enseñanza, která patří k nejprestižnějším vzdělávacím organizacím ve Španělsku. Navíc usilujeme o pevné propojení s rodinou, která je primárním vychovatelem i vzdělavatelem dětí. Naším prvořadým zájmem je podpora rodin a rodinných hodnot.

Duchovní rozvoj

Duchovní rozvoj žáků tvoří nedílnou součást jejich výchovy. Žáci, jsou podporováni v rozvíjení svého vztahu s Bohem a svobodném rozvoji svého duchovního života. Ve škole bude přítomen každý měsíc katolický kněz, který bude sloužit mši svatou a bude k dispozici pro duchovní rozhovor či svátost smíření. Důležitou součástí objektu školy je kaple se svatostánkem, která je otevřená po celou dobu výuky pro ztišení a adoraci.

Naše krédo zní: „Jsme škola pro rodiče, kteří mají vážný zájem o budoucnost svých dětí a jsou ochotni pracovat i na sobě. Společnými silami totiž mohou učitelé a rodiče udělat nepoměrně více než každý zvlášť.“

Pro své soběstačné ekonomické fungování využívá státních dotačních prostředků, příspěvků od partnerů v patronátu a rovněž školního, které je individuálně stanoveno při osobní domluvě s rodiči.

Další specifika našeho školního vzdělávacího programu jsou:

- vyučování **anglického jazyka** od první třídy s časovou dotací tři vyučovací hodiny týdně, od třetí třídy čtyři hodiny týdně a v páté třídě pět hodin týdně, zpravidla pro všechny třídy nabízíme nepovinný předmět **konverzace v anglickém jazyce**,
- od první třídy zavádíme předmět **etika**, ve kterém vzniká prostor rozvíjet hodnotové postoje žáků, sociální, občanské, komunikační dovednosti a kompetence k řešení problémů a dále schopnosti učit se a pracovat,
- jako další předmět nabízíme **náboženství**,
- škola se vyhýbá srovnávání,
- klademe důraz na porozumění učivu a schopnosti propojovat informace,
- pravidelné schůzky tutora se žákem (1x za 3 týdny) i s rodiči (1x za 3 měsíce),
- školní družina nabízí mimo jiné možnost vypracování „domácích“ úkolů.

4.4 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

U každého vyučovacího předmětu uvádíme konkrétní způsoby rozvoje klíčových kompetencí. Zde následuje obecnější přehled:

4.4.1 Kompetence k učení

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací.
- Motivujeme žáky, aby se nespolehali na jeden informační zdroj, ale ověřovali si pravdivost přijatých informací.
- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat vlastní činnosti.
- Podněcujeme tvořivost žáků: ve vhodných případech jim umožňujeme realizovat vlastní nápady.
- Žáci se zúčastňují různých soutěží.
- Motivujeme k učení: cíleně vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.
- Vedeme žáky k samostatnému objevování skutečností, které jsou pro ně nové.
- Žáky učíme efektivně pracovat s chybou.
- Učíme trpělivosti, povzbuzujeme k pokračování v úsilí.
- Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní vzdělávání a osobnostní růst, připravujeme je na celoživotní učení.
- Dáváme žákům možnost, aby se učili tím, že učí druhé.
- V rámci krátkodobých projektů využívají žáci poznatky z různých vzdělávacích oblastí, tím si vytvářejí na určité jevy komplexnější pohled.
- Výuku doplňujeme o tematické výlety.

4.4.2 Kompetence k řešení problému

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit.
- Motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života.
- Podporujeme originální způsoby řešení problému, samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Kladně hodnotíme vzájemnou spolupráci žáků při řešení problému.
- Žáci pracují s informacemi ze všech možných zdrojů: ústních i tištěných včetně internetu.
- Žáci informace vyhledávají, třídí, vyhodnocují a vhodně využívají.
- Dle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do různých soutěží.
- Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti: příprava a plánování, realizaci a hodnocení.
- Žáky vedeme k tomu, aby si stanovili pořadí úkolů dle jejich důležitosti.
- Jdeme příkladem tím, že se sami učíme řešit veškeré problémové situace ve škole rozumně a s nadhledem.
- Učíme žáky předcházet vzniku některých problémů jak ve škole, tak mimo ni.

4.4.3 Kompetence komunikativní

Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Učíme žáky naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně.
- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními lidmi ve škole i mimo školu.
- S využitím modelových situací učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názoru jiných.
- Učíme žáky vyjadřovat nesouhlas vhodným způsobem.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Podporujeme komunikaci s jinými školami.
- Realizujeme výstavy prací dětí a vystoupení žáků na vánoční besídce a jiných akcích školy.

4.4.4 Kompetence sociální a personální

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých

- Tvoříme a chráníme přátelskou školní atmosféru.
- Zařazujeme kooperativní činnosti do výuky: práci ve dvojicích i skupinách, vzájemnou pomoc při učení.
- Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině.
- Do vyučování zařazujeme řízené diskuze a debaty.
- Žáky vedeme k respektování dohodnutých pravidel chování.
- Vedeme žáky k odmítavému postoji vůči všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi.
- Umožňujeme žákům, aby v sobě objevili dobré stránky, kladné hodnoty.
- Seznamujeme žáky a jejich zákonné zástupce se školním řádem, zdokonalujeme jej z hlediska práv i povinností žáků, rodičů i učitelů a dalších pracovníků školy.
- Vedeme žáky k respektování lidí z odlišného prostředí, zejména handicapovaných dětí a jejich potřeb.

- Jednáme se žáky tak, aby získali zdravý přístup k autoritám a správně chápali vztah založený na partnerství.
- Žáky vedeme k respektování výsledků práce druhých.
- Motivujeme žáky, aby své emoce vyjadřovali vhodným způsobem.
- Učíme žáky vyjadřovat i přijímat konstruktivní kritiku.

4.4.5 Kompetence občanské

Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků vůči dospělým osobám i žáků mezi sebou.
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování, projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Využíváme pomoci a zkušenosti odborníků.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví a k ochraně životního prostředí.
- Navozujeme situace, ve kterých se žáci prakticky seznamují s kulturou jiných národů.
- V hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace.
- Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
- Vedeme žáky k tomu, aby se dokázali správně zachovat v krizových situacích a aby dokázali poskytnout první pomoc.
- V třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Podporujeme spolupráci s obcí a dalšími složkami státní správy a samosprávy.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní i svěřený majetek.
- Vychováváme žáky k tomu, aby se statečně postavili každému zlu.

4.4.6 Kompetence pracovní

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, žáky vedeme k pozitivnímu vztahu k práci.
- Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel a k plnění svých povinností a závazků.
- Motivujeme žáky k upevnění hygienických návyků.
- Dbáme na to, aby žáci dodržovali pravidla bezpečnosti, chránili vlastní zdraví i zdraví ostatních.
- Vhodnou formou žáky seznamujeme s možnými riziky v objektu školy a nebezpečím mimo její objekt.
- Vedeme žáky ke správnému chování na mimoškolních aktivitách a v době školních prázdnin.
- Žáky seznamujeme s předpisy, návody k obsluze a údržbě pracovních prostředků a zařízení pracoviště.
- Proškolíme žáky ohledně předpisů BOZP.
- Pomáháme žákům s objektivním sebehodnocením.
- Další orientace žáků je podporována pestrými nabídkami zájmových předmětů.
- Dbáme o vytvoření správné pracovní morálky.
- Vedeme žáky ke kvalitnímu využívání volného času a k respektování potřebného odpočinku.
- Preventivně působíme proti vzniku nejrůznějších závislostí.

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnost, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

4.5 Školní preventivní strategie (prevence sociálně patologických jevů)

Preventivní výchovně vzdělávací působení je neoddělitelnou součástí výuky a života školy. Škola se snaží o takovou kvalitu každodenního života dětí, která podporuje jejich růst v oblasti zdravého životního stylu, který je účinným preventivním nástrojem.

V Základní škole Světlo si všímáme integrálnosti lidské osoby: tělesnosti, rozumu, vůle, citu a smyslu. Integrálnost není součtem nebo souborem různých aspektů, ale harmonickou jednotou všech aspektů osobnosti a výchovného působení s ohledem na individuálnost každého člověka.

Ve škole panuje rodinná atmosféra, která velmi pozitivně působí na rozvoj osobnostní stránky dětí a jejich sociálních kompetencí. Nízký počet dětí ve třídách (ani do budoucna neplánujeme více než 20 dětí v jedné třídě) je výborným předpokladem pro zabránění vzniku sociálně patologických jevů.

Při eventuel. výskytu sociálně patologických jevů u jednotlivých dětí ve škole je nutné analyzovat osobnost jedince, společenské vlivy formující osobnost, konkrétní sociální situaci dítěte, biologické (genetické) předpoklady a osvojení si základních ochranných kompetencí.

Ve škole jsou dána jasná pravidla (viz Školní řád, Organizační řád a další směrnice). Přesto učitelé za spoluúčasti dětí navíc dotvářejí vnitřní pravidla chování, která vycházejí z konkrétních potřeb v konkrétním období.

Škola má vypracován Minimální preventivní program. Na škole je pracovník pověřený metodikou prevence a pracovník zabývající se výchovným poradenstvím.

Další prostředek pro prevenci negativních sociálních jevů je jednohodinový předmět etika, který je povinný pro všechny žáky školy.

Nedílnou součástí je práce na růstu ve ctnosti, která je předem daná na každý měsíc školního roku. Názvy témat k diskuzi a zamyšlení jsou např. vytrvalost, pořádek, přátelství. Výuka náboženství rovněž přispívá k pozitivnímu růstu osobnosti dítěte, vede k sociálnímu citění a solidaritě mezi lidmi.

K dobré atmosféře přispívá omezení rychlostních soutěží (s výjimkou hodin tělesné výchovy), jejichž výsledky mívají často negativní vliv na rozvoj osobnosti dítěte. Při hodnocení vyzdvihujeme nejen kvantitativní výsledky, ale i snahu žáků, individuální posun každého jednotlivce a celkové zapojení.

Jedním z pilířů programu Základní školy Světlo je velmi úzká spolupráce mezi rodinou a školou. A tak nejen díky tutoriálnímu systému a rodinné atmosféře školy společně dosahujeme dobrých výsledků v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

4.6 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

V Základní škole Světlo s.r.o. probíhá integrace žáků se speciálními potřebami v běžných třídách, přistupujeme k nim dle příslušných metodických pokynů a závazných vyhlášek.

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

Vzdělávání žáků se **zdravotním postižením** a **zdravotním znevýhodněním** uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Žákům vytváříme podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb. Při jejich vzdělávání uplatňujeme kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod používanými ve vzdělávání běžné populace. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků. Základní vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním vyžaduje odbornou připravenost pedagogických pracovníků, podnětné a vstřícné školní prostředí, které za přispění všech podpůrných opatření umožňuje žákům rozvíjení jejich vnitřního potenciálu, které směřuje k celoživotnímu učení, k odpovídajícímu pracovnímu uplatnění a tím podporuje jejich sociální integraci.

Vytvořený školní vzdělávací program je spolu se závěry speciálně pedagogického vyšetření nebo psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, popřípadě doporučením registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře či dalšího odborníka podkladem pro případnou tvorbu individuálního vzdělávacího plánu. Vždy záleží na míře postižení či znevýhodnění.

Při plánování a realizaci vzdělávacího procesu se vychází z konkrétního zjištění a popisu speciálních vzdělávacích potřeb a možností žáka. Pro úspěšné vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se uplatňuje zdravotní hledisko a respektuje individualita a potřeby žáka. Škola současně umožní využívat všech podpůrných opatření při vzdělávání žáků, uplatní princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovení obsahu, forem i metod výuky, zohlední druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání, odstraní architektonické bariéry a provede potřebné změny, případně úpravy školního prostředí (bezbariérový přístup), bude pravidelně spolupracovat se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupracovat s odborníky z jiných resortů (zejména při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů). V případě nutnosti škola umožní využití vyšší časové dotace (ve všech ročnících) k posílení předmětů, které vzhledem k postižení žáků vyšší časovou dotaci vyžadují, upraví a bude formulovat očekávané výstupy vzdělávacích oborů v jednotlivých obdobích tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska jejich možností reálné a splnitelné, a těmto výstupům přizpůsobí výběr učiva. Bude-li to potřeba, umožní škola v souladu s právními předpisy působení asistenta pedagoga ve třídě.

Žákům dlouhodobě nemocným pomáhá škola zařadit se zpět do kolektivu, poskytuje individuální konzultace, pomáhá s pochopením učební látky a respektuje časový prostor potřebný na rekonvalescenci.

Vzdělávání **žáků se sociálním znevýhodněním** uskutečňujeme rovněž formou individuální integrace do běžných tříd, zajišťujeme integraci žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí.

Pro úspěšné vzdělávání žáků z kulturně odlišného a mnohdy i sociálně znevýhodňujícího prostředí je nejdůležitějším činitelem především učitel, který své žáky i jejich rodinné prostředí dobře zná, dovede volit vhodné přístupy a vytvářet ve třídě i ve škole příznivé společenské klima. Škola využívá výukové postupy vhodné pro rozmanité učební styly žáků a různé způsoby organizace výuky, plánuje výuku tak, aby vycházela ze zájmů, zkušeností a potřeb žáků různých kultur, etnik a sociálního prostředí. Zabezpečuje individuální péči, v případě potřeby i pomoc asistenta pedagoga, nabídne odpovídající metody a formy práce. menší počet žáků ve třídě, specifické učebnic a materiály, pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu, spolupráci s odborníky.

Postup v případě, že učitel vysleduje u žáka projevy, které by mohly být způsobeny specifickou poruchou učení nebo jiným handicapem, jenž narušuje proces edukace: učitel informuje o svém zjištění ředitelku školy a zákonné zástupce žáka. Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka pedagogicko-psychologickou poradnu (dále jen PPP), popřípadě speciálně pedagogické centrum (dále jen SPC) či středisko výchovné péče a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), bude žák dále vzděláván a hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště a individuálního vzdělávacího plánu vytvořeného na podkladě diagnostických závěrů z vyšetření.

V rámci individuálního vzdělávacího plánu budou závěry a doporučení odborného pracoviště rozpracovány do podoby očekávaných výstupů týkajících se obsahu učiva v jednotlivých předmětech, do kterých se SVP žáka promítají, včetně volby vzdělávacích strategií pro období daného školního roku, případně jeho zbývajících částí.

Vzdělávání dětí se SVP probíhá běžným způsobem s tím, že učitelé se ve vztahu k žákům se SVP zaměřují na přiměřené zpracování obsahu a formy učiva při naplňování očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech (úprava metod, popřípadě obsahu a rozsahu výuky, individualizace hodnocení atd.).

V případě handicapu zvlášť závažného charakteru se na edukačním procesu podílí rovněž asistent pedagoga, jehož úkolem je poskytovat žákovi potřebnou podporu při účasti na běžné výuce.

Důraz je kladen na spolupráci rodičů, vyučujících, tutora a žáka, neboť to je základním předpokladem zdařené výchovy a úspěšného vzdělávání dětí se SVP.

Pokud učitel mezi dětmi vysleduje **mimořádně nadaného žáka**, informuje o svém zjištění ředitelku školy a zákonné zástupce žáka. Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka pedagogicko-psychologickou poradnu nebo speciální centrum a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka mimořádně nadaného, je žák dále vzděláván i hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště. Žáci mimořádně nadaní budou v naší škole integrováni do běžných tříd. Výuka bude probíhat podle individuálních vzdělávacích plánů, které na začátku školního roku sestaví učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů ve spolupráci s odborníky. V individuálním vzdělávacím plánu budou rozpracovány závěry a doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálního centra do podoby očekávaných výstupů, učiva a vhodných vzdělávacích strategií pro období školního roku, nebo jeho zbývajících částí. Součástí individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka může být v budoucnu i jeho účast ve výuce některých vyučovacích předmětů ve vyšším ročníku, než který navštěvuje. Výuka žáků mimořádně nadaných se v předmětech, ve kterých bude integrace stanovena, zaměřuje na jejich individuální rozvoj. Žákův tutor sleduje mimořádně nadané žáky zejména po stránce osobnostního a sociálního rozvoje, který nebývá vždy v souladu s rozvojem žáka v oblasti vzdělávací. V mimořádných případech bude v budoucnu možné přeradit žáka do vyššího ročníku.

4.7 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata, především **Osobnostní a sociální výchova**, jsou zařazena v samostatném předmětu etická výchova. Průřezová témata jsou kromě toho realizována formou integrace do normální výuky. Toto začlenění je popsáno v charakteristice každého předmětu. Pro prohloubení průřezových témat během roku probíhají **projektové dny – více v bodu 4.2.**

5 Učební plány

Učební plán pro I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	1. stupeň							
		1.	2.	3.	4.	5.	1. - 5. ročník		
							Naše dotace	z toho disponibilní časová dotace	Minimální časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	7(6+1d)	7(6+1d)	7	7	35	2	33
	Cizí jazyk (Anglický jazyk)	2d	2d	2	3	4 (3+1d)	13	5	9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	4	5 (4+1d)	5 (4+1d)	5 (4+1d)	5 (4+1d)	24	4	20
Informační a komunikační technologie	Informatika				1	1	2		2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			6	12	11
	Vlastivěda				1,5	1,5	3		
	Přírodověda				1,5	1,5	3		
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	2			4	12	12
	Výtvarná výchova Art - AJ				2	1	3		
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5		5
Další disponibilní časová dotace		Etika	1d	1d	1d	1d	5	5	16
Celková povinná časová dotace								16	118
Minimální počet hodin v ročníku		18	18	22	22	22	(součet: 102)		
Maximální počet hodin v ročníku		22	22	26	26	26	(součet: 122)		
Naše dotace		21	22	23	26	26	118		
Disponibilní časová dotace (d)		3	5	3	2	3			16
Nepovinné předměty	Náboženství	1	1	1	1	1	5		
	Konverzace v anglickém jazyce	1	1	1	1	1	5		

5.1 Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně

Vzdělávací obor je totožný s názvem vyučovacího předmětu. Liší-li se název vyučovacího předmětu od vzdělávacího oboru, je tento název uveden v závorce.

d = disponibilní časová dotace

Český jazyk a literatura: zahrnuje jazykovou a komunikační výchovu, literární výchovu a psaní.

Cizí jazyk: od 1. ročníku škola organizuje výuku cizího jazyka; přednostně je všem žákům nabízen jazyk anglický.

Etika: předmět, ve kterém se ještě více zaměřujeme na rozvoj hodnotových postojů žáků, sociálních, občanských, komunikačních dovedností a kompetence k řešení problémů, jakož i schopnosti učit se a pracovat.

Nepovinné předměty: není podmínka minimálního počtu žáků.

5.2 Projektové dny

Během školní docházky na prvním a druhém stupni jsou zařazeny tyto projektové dny

- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Výchova demokratického občana**
- **Mediální výchova**

Projektových dnů se vždy účastní všichni žáci.

Multikulturní výchova:

- Kulturní difference, multikulturalita a etnický původ
- Lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- Objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímá
- Jsme Evropané

Výchova demokratického občana:

- Občan, občanská společnost, škola a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Environmentální výchova: rozdělena na 3 bloky (každý z nich zajistí 1 vyučující), bloky probíhají paralelně

- Základní podmínky života, ekosystémy
- Vztah člověka k prostředí
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova:

- Kritické čtení, vnímání autora a mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv medií ve společnosti
- Stavba mediálních sdělení a tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Učební plán pro II. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Název vyučovacích o předmětu	2. stupeň						
			6.	7.	8.	9.	6. - 9. ročník		
							Naše dotace	Z toho disponibilní časová dotace	Minimální časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	5 (4+1d)	5 (4+1d)	4	5 (3+2d)	19	4	15
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	4 (3+1d)	4 (3+1d)	4 (3+1d)	4 (3+1d)	16	4	12
	Další cizí jazyk	Německý jazyk		2	2	2	6		6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	5 (4+1d)	5 (4+1d)	5 (4+1d)	5 (4+1d)	20	4	15
Informační a komunikační technologie	Informatika	Informatika	1	1	1	1	4		4
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	1+ (1d)	1	1+ (1d)	2	7	11	3
	Výchova k občanství	Etika	1d	1	1	1	4		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika		2	2	2	6	23	2
	Chemie	Chemie			2	2	4		
	Přírodopis	Přírodopis	2	2 (2+1d)	1	1	6		
	Zeměpis	Zeměpis	2	1+ (1d)	2	1	7		
Umění a kultura	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	1	1	1	5	9	
	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	10	10
	Výchova ke zdraví	Přírodopis			1	1	2		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pracovní činnosti	1	1	1	1d	4	1	3
Celková povinná časová dotace								18	122
Minimální počet hodin v ročníku			28	28	30	30	(součet: 116)		
Maximální počet hodin v ročníku			30	30	32	32	(součet: 124)		
Naše dotace			28	30	32	32	122		
Disponibilní časová dotace (d)			5	5	3	5			18
Nepovinné předměty	Náboženství		1	1	1	1	4		
	Konverzace v anglickém jazyce		1	1	1	1	4		

5.3 Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně

d = disponibilní časová dotace

Vyučovací předmět **Přírodopis** vychází ze vzdělávacího oboru **Přírodopis** a **Výchova ke zdraví**.

Vyučovací předmět **Etika** vychází ze vzdělávacího oboru **Výchova k občanství** a je doplněn vzdělávacím obsahem vytvořeným školou, přičemž inspiraci čerpá ze vzdělávacího oboru **Etická výchova**.

Nepovinné předměty: není podmínka minimálního počtu žáků.

5.4 Průřezová témata

Na druhém stupni ZŠ jsou stejně jako na prvním stupni průřezová témata probírána v rámci běžné výuky napříč všemi předměty (viz další kapitoly), jejich realizace „navíc“ zvláště v rámci projektových dnů závisí na aktuálních časových dispozicích daných ročníků – pokud je z časového hlediska realizace projektového dne bezproblémová, platí pro projektové dny na 2. stupni vše z kapitoly 4.2. vložit konec oddílu

6 UČEBNÍ OSNOVY PRO PRVNÍ STUPEŇ

Veškerá výuka na prvním i druhém stupni probíhá v prostorách budovy školy na adrese Zahradníčkova 890, případně mimo budovu: na školním hřišti nebo přilehlém okolí - nejčastěji v Libušině údolí, U Boroviček, U Kostelíčku nebo Na Hvězdě nebo v historické či jinak významné části města Třebíče. Pro výuku tělesné výchovy využíváme Sokolský stadion, areál Hvězda, lanový prak s okolními lesy a loukami.

Vzdělávání je tedy zajišťováno podle možností školy všemi formami, které umožňuje školský zákon a prováděcí předpisy, z hlediska vyučovacího prostřední vzděláváním v prostorách školy i mimo ně, zejména na vycházkách, exkurzích / výletech, na případných výjezdech (v budoucnu do zahraničí) a dalších akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy. Podmínky, obsah a organizační zajištění mimoškolních akcí jsou konkretizovány v dílčích plánech pro tyto akce.

6.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

6.1.1 Český jazyk

Základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků základní školy je kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně a ve vzájemné podmíněnosti s jejich rozumovým a emocionálním zráním. Prostřednictvím jazykové a literární výchovy získává žák schopnost vyjadřovat své myšlenky a city, vžívat se do myšlení a citění druhých lidí. Získává prostředky k tomu, aby chápal význam nejdůležitějších literárních výtvorů v historii národní a evropské kultury a mohl se orientovat v různých formách slovesné produkce současnosti.

Ovládnutí jazykových prostředků češtiny je i základním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech, zejména při osvojování cizích jazyků.

Časové dotace českého jazyka je v jednotlivých ročnících vždy 7 hodin týdně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení: umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

Rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.

Žákům dáváme dostatek možností, při nichž používají osvojené jazykové dovednosti i v jiných oblastech.

Vedeme žáky k pečlivému tvoření záznamů a k ukládání informací.

Seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Vedeme žáky k chápání jazyka jako nástroje celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání pravidel, jimiž se řídí probírané mluvnické jevy.

Vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt chybu v textu a odůvodnit správné psaní.

Učíme žáky pracovat se slovníky.

Kompetence komunikativní: vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

V rámci probíraných žánrů vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení.

Nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným literárním textům.

Pomocí literárního i mluvnického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků.

Vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků.

Procvičujeme a zdokonalujeme vypravěčské schopnosti žáků.

Kompetence sociální a personální: učit žáky pečovat o své zdraví, chránit ho a být za ně zodpovědný, projevovat pozitivní city; rozvíjet vnímavost k lidem, prostředí i k přírodě a schopnost spolupracovat a respektovat úspěchy vlastní i druhých.

Vytváříme příležitosti k diskuzím v malých skupinách i v rámci celé třídy.

Vedeme žáky ke schopnosti požádat o pomoc, vyjádřit svoje potřeby, prožitky, popř. sdělit svůj názor.

Vedeme žáky k ovládnutí pravidel mezilidské komunikace a ke kultivovanému projevu.

Kompetence občanské: připravovat žáky, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti; vést je k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam pro národní určení.

Podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace a četby a s ním spojené estetické a emocionální vnímání.

Kompetence pracovní:

Vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní.

Dbáme na to, aby si žáci svůj pracovní prostor udržovali v čistotě.

Kompetence digitální:

Dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů).

Vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací.

Učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace).

Klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů.

Podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi.

Učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce.

Motivujeme žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu.

Umožňujeme žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)

Vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství.

I. STUPEŇ

1. období

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- článek, nadpis, řádek, odstavec, nácvik hlasitého a tichého čtení- procvičování plynulého čtení vět	- zvyšování plynulosti čtení, jeho kvality a rychlosti, vzbuzení zájmu o četbu prostřednictvím prezentace vhodných knih	- zvyšování plynulosti čtení, jeho kvality a rychlosti, vzbuzení zájmu o četbu prostřednictvím prezentace vhodných knih	
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- práce s učebnicí - ústní i písemné zadávání úkolu s cílem zvýšit schopnost práce podle instrukcí			
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem	- seznámení s komunikačními pravidly při rozhovoru	- dramatizace rozhovoru s kamarádem, lékařem, s pracovníkem cestovní kanceláře apod. - respektování pravidla neskákat druhému do řeči, umění naslouchat	- respektování pravidla neskákat druhému do řeči - umění naslouchat	Naslouchání druhým, vyjadřování vlastního názoru, diskuse.
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení			
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- říkadla a jejich rytmičtější, nafukování balónku - hry s dechem - kontrola vlastního tempa řeči - volba hlasitosti			
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- pantomimické hry - prosba, poděkování, omluva	- pantomimické hry - žádost		Verbální komunikace, řeč těla.

- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- vyprávění vlastní příhody -krátký mluvený projev	- vyprávění vlastní příhody - rozlišovat podstatné, správně řadit děj - popis zvířátka, oblíbené hračky	- vyprávění vlastní příhody - osnova	Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti, novinky.
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- správné sezení, sklon sešitu, správná volba psací potřeby, držení pera			
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- cvičení kresebného charakteru, průpravné cviky na psaní - psaní písmen, slabik, slov - užití tečky a čárky ve větě	- psaní jednotlivých písmen, číslic, jejich automatizace - nácvik spojů jednotlivých písmen - kontrola vlastního písemného projevu	- procvičování psaní - římské číslice	
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- opis a přepis, diktát	- opis a přepis, diktát - žádost	- opis a přepis, diktát - slohová cvičení	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- řazení obrázků a vypravování příběhu, popis obrázků		- řazení obrázků, vět, částí textu, V, vypravování příběhu, popis obrázků	

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- hlasová a sluchová příprava pro čtení - analyticko-syntetická cvičení - věta, slovo, slabika - hlásky a písmena - analýza a syntéza slabiky	- slovo - místo slova ve větě - slabika - dělení slov na konci řádku, hláska - souhlásky, samohlásky, diakritická znaménka - abeceda - odlišná výslovnost a psaní souhlásek ve slovech - B/D, D/T, Ě/Ď, V/F, Z/S, Ž/Š, H/CH	- slova - místo ve větě a dělení slova na slabiky, - hlásky - souhlásky a jejich členění, samohlásky, diakritická znaménka - odlišná výslovnost a psaní souhlásek ve slovech - B/D, D/T, Ě/Ď, V/F, Z/S, Ž/Š, H/CH	
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného	- členění slov podle charakteristické vlastnosti	- slova opačného významu - antonyma, stejného	- slova opačného významu -antonyma, stejného	

významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná		významu - synonyma, mnohoznačná, slova citově zabarvená, slova souřadná, nadřazená, podřazená. - různé tvary slov a slova příbuzná	významu - synonyma, mnohoznačná - slova citově zbarvená - slova příbuzná - kořen, předpona a přípona	
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, okolnost, věc, vlastnost		- názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů	- podstatná jména - názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů - příslovce - místa, času, způsobu, důvodu, míry - vlastnosti	
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru		- podstatná jména (obecná, vlastní), slovesa, předložky, spojky	- slovní druhy ohebné a neohebné - podstatná jména, přídavná jména, zájmena a jejich základní rozdělení, číslovky určité a neurčité, slovesa, příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce	
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- krátké mluvené projevy	- různý tvar slova v porovnání ke slovu příbuznému - krátké mluvené projevy	- rod, číslo, pád podstatných jmen - časování sloves, určení osoby a čísla, infinitiv - tvary podstatných jmen a sloves	
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- věta - rozlišení věty z hlediska potřeb čtení	- místo věty v textu - věta jednoduchá a souvětí	- věta jednoduchá, její stavba, základní skladební dvojice, věta holá a rozvitá, větný člen - souvětí, spojky, psaní čárky	
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí	- nácvik správné intonace při čtení	- tvorba a poznávání věty tázací, oznamovací, přací, rozkazovací - správná volba intonace	- věta tázací, oznamovací, přací, rozkazovací	

vhodné jazykové i zvukové prostředky				
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- slova obsahující dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, d', t', ň, di, ti, ni - písmeno malé/ velké, tištěné/psané	- psaní ú/ů - psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, obojetné souhlásky. - psaní dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - psaní velkého písmene na začátku věty, u jmen osob, zvířat, řek, měst, zemí, hor apod.	- psaní i/y po obojetných souhláskách a význam slov variabilních (např.: výr, vír), vyjmenovaná slova - velké písmeno na začátku věty - psaní dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - vlastní podstatná jména obecná - psaní počátečního písmene	

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čtení otevřených slabik a slov z nich složených - čtení slov se zavřenou slabikou - slova s více souhláskami na začátku, uprostřed a na konci	- plynulé čtení jednoduchých vět - užívání správného slovního přízvuku - uplatnění přirozené intonace - hlasité a tiché čtení s porozuměním	- plynulé čtení souvětí a vět, členění textu a větného přízvuku - rychlé čtení tiché - hlasité čtení, předčítání	
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- uvědomělé čtení, plynulé spojování slabik, slov - povídání si o čteném příběhu - rozhovor	- seznámení s knihou, kterou dítě přečetlo	- seznámení s knihou, kterou dítě přečetlo - knížka, kterou mám rád - postoje ke knize - četba jako zdroj informací	
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- co je to pohádka - nejznámější české pohádky	- seznamování se základy literatury	- poezie - próza - divadlo - literatura umělecká, věcná	

		- vyprávění pohádek a povídek o dětech, základní orientace - knihy o přírodě a věcech - přednes básně	- ilustrace	
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- recitace - vyprávění - dramatizace	- práce s literárním textem - poslech četby poezie a prózy, spojování obsahu textu s ilustrací - dramatizace pohádky nebo povídky	- hledání podstaty příběhu a jeho smyslu - charakteristika literárního příběhu - atmosféra příběhu - dramatizace, domýšlení příběhů	Vyhledávání informací.

2. období

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- hlasité a tiché čtení s úkoly vyžadujícími porozumění, vyhledání informací		
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- zestručnění textu - tvorba osnovy - tvorba zápisu, výpisu		
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- následnost dějů - tvorba pozvánky	- dohledávání informací	
- reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- vyřizování informací	- reprodukce přednášky - aktuality ze čtení časopisů	Otázka lidských práv.
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- nácvik telefonických rozhovorů - pravidla dialogu a jejich dodržování		Řešení problémů a příležitosti k rozvoji rozhodovacích dovedností.
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě		- reklama a vlastní tvorba reklamy	

- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- nácvik intonace, přízvuku - využití pauzy a tempa řeči v komunikaci	- volba správného tempa při četbě a pauz - čtení detektivního příběhu - tvorba textu napínavého, pro pobavení, přednášky	
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- rozlišování slov spisovných a nespisovných	- slova spisovná a nespisovná a jejich užití v běžné komunikaci	
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- popis zvířete, věci, rostliny - psaní dopisu včetně adresy	- popis předmětu, děje, pracovního postupu - psaní dopisu - vyplňování poštovní poukázky, podacího lístku	
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- sestavení osnovy, tvorba nadpisu, členění textu na odstavce - vypravování a následnost dějů	- sestavování osnovy - vypravování	

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- porovnávání významů slov - stavba slova, hlásková podoba, zkoumání různých podob slova - význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná	- doplňování a význam předpon	
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- stavba slova – kořen, předpona, přípona - předložky	- stavba slova - odvozování slova předponami a příponami - slova příbuzná - psaní bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně	
	- určování slovních druhů - skloňování podstatných jmen - časování sloves	- slovní druhy - slovesa a mluvnické kategorie, podmínovací způsob	

	- shoda přísudku s podmětem	- zájmena a jejich druhy, osobní zájmena, nahrazování podstatných a přídavných jmen - druhy číslovek, skloňování základních číslovek - přídavná jména odvozená od jmen zakončených na –s/ -ský, ští - předložky s, z	
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- spisovná podoba slova - citově zbarvená slova, porovnávání se slovy spisovnými		
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- základní skladební dvojice, shoda přísudku s podmětem	- základní větné členy - podmět vyjádřený a nevyjádřený, několikanásobný - přísudek slovesný - shoda přísudku s podmětem	
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- nauka o větě: věta jednoduchá a souvětí, věta holá, přímá řeč a věta uvozovací - spojovací výrazy	- věta jednoduchá, souvětí - spojování vět	
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- uvědomělé používání i/y po obojetných souhláskách	- pravopis i/y po obojetných souhláskách (mimo koncovku) - práce s Pravidly českého pravopisu	

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- zdokonalování čtení - práce s textem - uvědomělé a dostatečně rychlé čtení tiché - reprodukce obsahu textu - povídání o přečtené knize	- zdokonalování čtení - práce s textem, porozumění textu - povídání o přečtené knize	Kritické čtení, rozlišování různých forem sdělení.

- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- porozumění textu – reprodukce, - motivy činů literárních postav - hrdinové dětských knížek, seriálů - tvorba vlastního literárního textu	- vyhledávání potřebných informací - orientace v knihovně - hodnocení textu - tvorba vlastního textu	
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- poezie, próza	- časopisy pro děti - televizní inscenace - kulturní život regionu	Sledování kulturního dění.
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- poezie: lyrika, epika, rytmus básně - próza: pověst, povídka, hlavní a vedlejší postavy - divadlo: jednání, konflikt, řešení - film: různé druhy filmů	- rozlišení díla literárního od faktického	

6.1.2 Anglický jazyk

Časové dotace anglického jazyka je v prvních dvou ročnících 2 hodiny týdně, ve 3. a 4. ročníku 3 hodiny, v 5. ročníku 4 hodiny. Předmět je vyučován samostatně. Žáci mají možnost navštěvovat 1 hodinu týdně nepovinný předmět Anglický jazyk – konverzace.

Vzdělávací strategie, které na škole používáme, jsou zaměřeny na poslech a porozumění anglickému jazyku, mluvení je založeno na reprodukci slyšeného. Žák se zároveň učí základy psaní a čtení, tak jako v rodném jazyce.

Žák se seznamuje s přirozenými jazykovými strukturami a jednoduchými každodenními frázemi, které jsou žákům vštěpovány prostřednictvím různých her, příběhů, písní, poslechů a bitů.

Stavba a ilustrace příběhů jsou voleny tak, aby žák porozuměl jejich obsahu pomocí obrázků a zvukových efektů, čímž se u něho posiluje uvědomění si schopnosti rozumět anglickému jazyku.

V 1.-2. ročníku základní školy nejsou znalosti žáků přezkušovány formou testů ani ústního zkoušení, které by mohly vyvolat u žáka pocit ohrožení. Evaluační aktivity jsou zařazovány nenápadným způsobem a slouží učiteli jako pomůcka k detekování individuálních problémů žáka.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.

Vedeme žáky k fixování jazyka.

Vedeme žáky k budování pozitivního vztahu ke studiu cizího jazyka.

Na žácích žádáme sebereflexi i reflexi práce vyučujícího.

Kompetence k řešení problémů

Konfrontujeme žáky s běžnými pokyny a činnostmi každodenního života prostřednictvím příběhů. Zadáváme úkoly, při kterých žáci řeší různé hádanky, křížovky a doplňující cvičení individuálně nebo ve skupině.

Vybízíme žáky k využívání znalostí z jiných předmětů na hodinách AJ.

Cíleně kladenými otázkami a úlohami vedeme žáky k uplatnění individuálního přístupu k řešení úkolu.

Nacvičujeme různé problémové situace a diskutujeme o jejich možných řešeních.

Povzbuzujeme žáky k překonávání překážek v rámci studia anglického jazyka.

Kompetence komunikativní

Používáme všechny dostupné materiály, které pomáhají rozvíjet komunikaci (např. texty, obrázky, nahrávky aj.).

Snažíme se v hodinách používat hlavně anglický jazyk.

Dbáme na kultivovaný ústní i písemný projev.

Zařazujeme do hodin úkoly, při kterých se žáci učí vyjádřit a obhájit svůj názor a učí se respektovat názory jiných.

Používáme komunikativní hry, které pomáhají ve stmelování kolektivu, k procvičování dané látky a v utvrzování již nabytých znalostí.

Upevňuje komunikativní schopnosti žáka prostřednictvím krátkých dialogů.

Kompetence sociální a personální

Zařazujeme do hodin úkoly, které žáci plní ve dvojicích nebo ve skupinách, učí se tak spolupráci.

Dbáme na zapojení všech žáků ve skupině.

Zadáváme žákům projekty, které následně žák prezentuje před spolužáky jako svou samostatnou

práci.

Dbáme na to, aby se žáci vyjadřovali bez obav, proto chválíme každou snahu.

Zadávat písemné úkoly, při kterých žáci píšou o sobě a svých zálibách, o tom co se jim líbí, co mají rádi, a tím je vedeme k uvědomění svých individuálních vlastností a kvalit.

K osvojení slovní zásoby využíváme běžné situace každodenního života lidí, se kterými se žáci mohou ztotožnit a které znají.

Vkládáme do výuky soutěže a hry pro ukotvování látky, kterými navozujeme tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě.

Kompetence občanské

Pěstujeme přátelské vztahy ve skupině.

Vyžadujeme od žáků respektování pravidel hodiny, které se stanoví na začátku školního roku.

Zařazujeme do hodin společenské hry, při kterých žáci musí respektovat jejich pravidla.

Představujeme kulturní tradice jiných zemí prostřednictvím písní a her.

Poukazujeme na zdravý životní styl formou příběhů.

Vybízíme žáky, aby referovali svým rodičům, co se již naučili, a vede je tak k pocitu hrdosti na své schopnosti.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k plnění povinností a závazků a systematickou práci na zadaných úkolech.

Vyžadujeme od žáků dodržování pravidel práce se studijními materiály (pracovní listy, učebnice aj.).

Vyžadujeme plnění úkolů ve stanoveném rozsahu a termínu.

Učíme žáky systematické práci vedením vlastního portfolia.

Zadávat písemné a manuálně tvořivé úkoly, při kterých žáci pracují samostatně a sami si rozvrhnou postup a tempo práce.

Na konci hodiny necháváme žákům prostor k sebereflexi vlastní práce.

Kompetence digitální:

Motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti.

Vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat.

Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů.

I. STUPEŇ

1. období

Řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- pravidla výslovnosti - přízvuk - základní řečnické otázky - jednoduché pokyny - pozdrav, přivítání, rozloučení - poděkování	- porozumění a reakce na otázky učitele - představení - schopnost reakce na řečnické otázky v jednoduchých větách či slovních spojeních	- schopnost mluvit s anglickým přízvukem - tvorba vlastních otázek - schopnost reakce na řečnické otázky v celých větách	OSV – komunikace v reálných situacích MPV – ČJ – schopnost porozumět sdělení; vnímání systému jazyka MPV – M – schopnost reakce na matematické otázky (sčítání a odčítání)
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- zopakovat slovo po učiteli - vyslovovat anglické hlásky a slova	- rozumět známé slovní zásobě - popis a charakteristika	- užití známé slovní zásoby ve větách - známou slovní zásobu vyslovit a zapsat	
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: rodina, domov, škola, lidské tělo, oblékání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu),	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: zvířata, lidské tělo, volný čas, oblékání, rodina, bydlení, příroda, jídlo, číslovky 1-20, barvy - popis - každodenní situace	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: škola, zvířata, jídlo, volný čas, dopravní prostředky, části dne, oblékání, domov, číslovky 1-30, barvy	MUL – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování EGS – Evropa a svět nás zajímá MPV – HV – poslech, zpěv a tanec MPV – ČJ – poslech textu, vnímání mluvené řeči; synonyma a homonyma

krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- zvířata, počasí, číslovky 1-10, barvy, synonyma a homonyma - sluchová analýza		- schopnost porozumění krátkého textu a adekvátně na něj reagovat v komunikačních situacích □textová návaznost	
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – základní rozdíly	- známou slovní zásobu je žák schopen vyslovit a zapsat - žák rozvíjí potřebnou slovní zásobu prostřednictvím obrázkových slovníků	- fonetické znaky - žák používá a rozvíjí potřebnou slovní zásobu - žák je schopen přečíst jednoduchý text	OSV – rozvoj schopnosti poznávání MPV – Prv – příroda a lidské tělo
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- slovesa „to be, to have“ - rozdíly mezi otázkou, kladnou a zápornou větou	- slovesa „to be, to have“ - rozkazovací způsob - tvorba jednoduchých vět (kladných, záporných a otázek) - seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým - použití ukazovacích zájmen „there is/are“ při popisu umístění předmětů	- slovesa „to be, to have, can“ - napsat krátký text podle vzoru - slovosled - užití přítomného času prostého a průběhového ve větách a komunikačních situacích - předložky spojené s umístěním předmětů	MEV – tvorba mediálního sdělení

2. období

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- spelling - seznámení a jednoduché hláskování slov - každodenní situace (žák vykoná požadovanou činnost, vhodně reaguje) - žák mluví s anglickým přízvukem	- spelling – hláskování slov, žák ovládá spelling známé slovní zásoby - žák čte texty se správnou výslovností - každodenní situace (žák vykoná požadovanou činnost, vhodně reaguje) - žák mluví s anglickým přízvukem	MPV- ČJ- srovnávání anglické a české abecedy; recitace básní OSV – komunikace v reálných situacích
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- sluchová analýza □ práce s jednoduchými texty (schopnost zopakovat po učiteli přečtený text) - žák je schopen porozumět jednoduchému textu či konverzaci	- žák je schopný reprodukce textu či konverzace, kterou slyšel - žák by měl známou slovní zásobu vyslovit i napsat - žák by měl najít a vytáhnout požadované informace z poslechu	MPV – ČJ – poslech textu a vnímání mluvené řeči \MPV – HV - poslech

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
Žák	- oslovení, pozdrav	- oslovení, pozdrav	MPV – ČJ – schopnost porozumět

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- představení - poděkování, prosba - každodenní situace (zapojit se do jednoduchého rozhovoru) - žák rozumí požadavku a dokáže na něj reagovat - žák rozumí známé slovní zásobě a instrukcím učitele	- představení - poděkování, prosba - žák odpoví na otázky o obsahu textu - žák rozumí požadavku a dokáže adekvátně reagovat v komunikačních situacích - žák rozumí známé slovní zásobě a instrukcím učitele	sdělení
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: rodina, bydliště, škola, lidské tělo, obličej, jídlo a pití, oblékání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata, počasí, číslovky 30-50, barvy, hodiny - žák je schopen využít danou slovní zásobu v komunikačních situacích	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: rodina, dům a bydliště, škola, lidské tělo, obličej, jídlo a pití, emoce, oblékání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata, povolání, dopravní prostředky, cestování, počasí, volný čas, číslovky 1-100, barvy, hodiny - žák je schopen využít danou slovní zásobu v komunikačních situacích	OSV – mezilidské vztahy MPV – jednoduché počty (sčítání a odčítání)

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
Žák - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- textová návaznost - žák by měl najít potřebnou informaci v textu	- textová návaznost - žák by měl najít a vytáhnout požadované informace z textu	MUL – kulturní diferenciacce EGS – Objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímá MPV – Vv – tvorba projektů

		- žák dokáže doplnit cvičení na základě přečtení souvisejícího článku - práce s časopisy, novinami, internetem aj. - práce se slovníkem	
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- krátké dialogy (schopnost porozumět a reprodukovat) - analýza krátkých textů - každodenní situace	- vyprávění a popis na základě předchozích inspiračních textů - žák čte s porozuměním kreslený příběh (komiks) či dobrodružný příběh a měl by být schopen převyprávět základní dějovou linii	MPV – ČJ – správné čtení, vnímání systému jazyka

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
Žák - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- žák by měl dbát na gramatickou správnost a na pravidla anglické skladby - přítomný čas prostý a průběhový - slovesa „to be, to have, can“ - tvorba otázek - předložky - rozkazovací způsob - vazba „there is, there are“ - slovosled - stupňování přídavných jmen	- žák by měl dbát na gramatickou správnost a na pravidla anglické skladby - žák se snaží aplikovat probraná gramatická pravidla - přítomný a minulý čas prostý - přítomný čas průběhový - stupňování přídavných jmen - předložky a spojky - příslovce - tvorba oznamovací věty, záporu a otázky - vazba „there is, there are“ - slovosled	MUL – specifické rysy jednotlivých jazyků; gramatické struktury

	- seznámení s minulým časem	- slovesa „was, had, could, would like, should“	
- vyplní osobní údaje do formuláře	- písemné doplňování jednoduchého textu - popis - pohlednice - krátký text □ žák by měl napsat krátký text podle vzoru za pomoci známé slovní zásoby - žák by měl ovládat písemnou podobu slovní zásoby	- žák by měl napsat krátký text dle vzoru - žák napíše pohlednici či vyplní formulář - žák by měl ovládat písemnou podobu slovní zásoby - písemné doplňování jednoduchého textu - popis a vyprávění	

6.1.3 Anglický jazyk – konverzace

Konverzace v anglickém jazyce slouží k upevnění učiva, s nímž se žáci setkávají v běžných hodinách AJ, a k osvojení si rozšiřujících znalostí a dovedností.

Předmět rozvíjí u žáků osvojení a správné používání ústní i písemné podoby spisovného anglického jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Výuka je zaměřena na receptivní, interaktivní a produktivní řečové dovednosti. Konverzace v anglickém jazyce podporuje vytváření pozitivního vztahu k cizímu jazyku, osvojování jazykových dovedností, poznání kulturních a národnostních rozdílů mezi anglofonními zeměmi a Českou republikou.

Předmět je nepovinný a je nabízen s jednogodinovou týdenní dotací pro každou třídu prvního stupně školy. Konverzace je vyučována v kmenových třídách v rámci hlavního vyučovacího času (výuka tohoto nepovinného předmětu se v učebním plánu (viz kapitola 4) nezapočítává do povinné časové dotace, uskutečňuje se však v rámci hlavního vyučovacího času, tedy ne před běžným začátkem vyučování ani v době po poslední obvykle uskutečňované vyučovací hodině na škole).

Metody používané ve výuce: hra, rozhovory, práce ve dvojici, skupinová práce, dramatizace pohádek a příběhů.

Výuka vede žáky k rozvoji následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- poznávat smysl, důvod a cíl náplně vyučovacích hodin pro praktický život
- samostatně vyhledávat prostředky a cestu k odstraňování překážek v komunikaci

Kompetence k řešení problémů:

- řešit jednoduché situace v AJ – nebát se komunikovat v cizím jazyce
- dokázat nahradit neznámý výraz jinými slovy

Kompetence komunikativní:

- porozumět jednoduchému sdělení (písemnému, ústnímu)
- dokázat formulovat jednoduché myšlenky v AJ

Kompetence sociální a personální:

- nebát se v jednoduchých situacích v cizojazyčném prostředí – umět požádat o radu a pomoc
- spolupracovat v anglicky mluvící skupině na řešení problému

Kompetence občanské:

- tolerovat a respektovat různé názory
- získávat představu o různých zvycích v anglofonních zemích

Kompetence pracovní:

- samostatně pracovat se slovníkem a internetem
- využívat AJ k vyhledávání informací pro vlastní potřebu

Kompetence digitální:

- motivovat žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vést žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vést žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

I. STUPEŇ

1. období

Řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- pravidla výslovnosti - přízvuk - základní řečnické otázky - jednoduché pokyny - pozdrav, přivítání, rozloučení - poděkování	- porozumění a reakce na otázky učitele - představení - schopnost reakce na řečnické otázky v jednoduchých větách či slovních spojeních	- schopnost mluvit s anglickým přízvukem - tvorba vlastních otázek - schopnost reakce na řečnické otázky v celých větách	OSV – komunikace v reálných situacích MPV – ČJ – schopnost porozumět sdělení; vnímání systému jazyka MPV – M – schopnost reakce na matematické otázky (sčítání a odčítání)
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- zopakovat slovo po učiteli - vyslovovat anglické hlásky a slova	- rozumět známé slovní zásobě - popis a charakteristika	- užití známé slovní zásoby ve větách - známou slovní zásobu vyslovit	
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: rodina, domov, škola, lidské tělo, oblékání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu),	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: zvířata, lidské tělo, volný čas, oblékání, rodina, bydlení, příroda, jídlo, číslovky 1-20, barvy - popis - každodenní situace	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: škola, zvířata, jídlo, volný čas, dopravní prostředky, části dne, oblékání, domov, číslovky 1-30, barvy	MUL – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování EGS – Evropa a svět nás zajímá MPV – HV – poslech, zpěv a tanec MPV – ČJ – poslech textu, vnímání mluvené řeči; synonyma a homonyma

	zvířata, počasí, číslovky 1-10, barvy, synonyma a homonyma - sluchová analýza		- schopnost porozumění krátkého textu a adekvátně na něj reagovat v komunikačních situacích □textová návaznost	
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – základní rozdíly	- známou slovní zásobu je žák schopen vyslovit a zapsat - žák rozvíjí potřebnou slovní zásobu prostřednictvím obrázkových slovníků	- fonetické znaky - žák používá a rozvíjí potřebnou slovní zásobu - žák je schopen přečíst jednoduchý text	OSV – rozvoj schopnosti poznávání MPV – Prv – příroda a lidské tělo

2. období

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- spelling - seznámení a jednoduché hláskování slov - každodenní situace (žák vykoná požadovanou činnost, vhodně reaguje) - žák mluví s anglickým přízvukem	- spelling – hláskování slov, žák ovládá spelling známé slovní zásoby - žák čte texty se správnou výslovností - každodenní situace (žák vykoná požadovanou činnost, vhodně reaguje) - žák mluví s anglickým přízvukem	MPV- ČJ- srovnávání anglické a české abecedy; recitace básní OSV – komunikace v reálných situacích
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- sluchová analýza □ práce s jednoduchými texty (schopnost zopakovat po učiteli přečtený text) - žák je schopen porozumět jednoduchému textu či konverzaci	- žák je schopný reprodukce textu či konverzace, kterou slyšel - žák by měl známou slovní zásobu vyslovit i napsat - žák by měl najít a vytáhnout požadované informace z poslechu	MPV – ČJ – poslech textu a vnímání mluvené řeči \MPV – HV - poslech

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
Žák - se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- oslovení, pozdrav - představení - poděkování, prosba - každodenní situace (zapojit se do jednoduchého rozhovoru) - žák rozumí požadavku a dokáže na něj reagovat - žák rozumí známé slovní zásobě a instrukcím učitele	- oslovení, pozdrav - představení - poděkování, prosba - žák odpoví na otázky o obsahu textu - žák rozumí požadavku a dokáže adekvátně reagovat v komunikačních situacích - žák rozumí známé slovní zásobě a instrukcím učitele	MPV – ČJ – schopnost porozumět sdělení
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: rodina, bydliště, škola, lidské tělo, obličej, jídlo a pití, oblékání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata, počasí, číslovky 30-50, barvy, hodiny - žák je schopen využít danou slovní zásobu v komunikačních situacích	- seznámení a schopnost použití slovní zásoby na témata: rodina, dům a bydliště, škola, lidské tělo, obličej, jídlo a pití, emoce, oblékání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata, povolání, dopravní prostředky, cestování, počasí, volný čas, číslovky 1-100, barvy, hodiny - žák je schopen využít danou slovní zásobu v komunikačních situacích	OSV – mezilidské vztahy MPV – jednoduché počty (sčítání a odčítání)

6.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Matematiku vyučujeme podle koncepce prof. Milana Hejného.

Na 1. stupni je časová dotace matematiky v 1. ročníku 4 hodiny, v ostatních ročnících 5 vyučovacích hodin týdně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení

Vytváříme u žáka zásobu systémových matematických nástrojů (početních operací, metod k řešení úloh apod.)

Vedeme žáky k používání vzorců a početních úkonů při řešení úloh vycházejících z reálného života. Při práci využíváme také znalosti a informace z jiných oborů.

Nabízením nových problémových úkolů rozvíjíme u žáků logické myšlení, dáváme jim možnost používat znám.

Kompetence k řešení problémů

Učíme žáky používat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech (odhady, porovnávání, měření atd.)

Vedeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a hledání různých možností správného řešení zadaných úkolů.

Provádíme se žáky rozbor úloh, plánujeme jejich řešení, vedeme žáky k volbě správného postupu k dosažení výsledku.

Vedeme žáky k rozvíjení spolupráce při řešení problémových úkolů.

Kde je to možné, necháváme na žácích, zda se rozhodnou požádat o pomoc, nebo úlohu vyřeší samostatně.

Využíváme informace z různých oborů.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k dodržování pravidel skupinové práce.

Kde je to možné, necháváme na žácích, zda se rozhodnou požádat o pomoc, nebo úlohu vyřeší samostatně.

Používáme matematickou symboliku.

Probouzíme v žácích poznání, že prosba a poděkování otevírají dveře.

Vyslechneme ve vhodné době názory žáků, o problémech s nimi diskutujeme, dbáme o zapojení co největšího počtu žáků do takto vyvolané diskuse.

Dbáme na kvalitní prezentaci výstupů ze skupinové práce.

Kompetence sociální a personální

Všichni společně sestavujeme pravidla pro skupinovou práci a také dohlížíme na jejich dodržování.

Ve skupině se snažíme spolupracovat, vážíme si práce druhých, respektujeme osobnost jednotlivců i míru jejich schopností.

Diskutujeme o problémech při skupinové práci, snažíme se společně hledat vhodná řešení.

Vedeme žáky k uvědomění si vlastní hodnoty, k tomu, aby se ani nepodceňovali, ani nepřeceňovali.

Kompetence občanské

Osvojujeme si pravidla správného chování k sobě i k ostatním lidem.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel při práci se sešitem a učebnicí.

Pomáháme žákům poznávat a rozvíjet jejich schopnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

Vedeme žáky k samostatnému rozhodnutí o postupu práce.

Kompetence digitální

Učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem.

Vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů.

Motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru).

Klademe důraz na používání kalkulačky, např. při provádění kontroly odhadů.

1. STUPEŇ

1. období

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- modelování reálných situací - počítání předmětů v daném souboru - vytváření souborů s daným počtem prvků do 20	- modelování reálných situací - propedeutika kmenových zlomků - ikonický jazyk - propedeutika dvojkové soustavy	- modelování reálných situací - vytváření souborů s daným počtem prvků do 1000	OSV – využívání algoritmů v praxi
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- čtení a zápis čísel 1 – 20 - psaní číslic 0 – 9 - porovnávání čísel - vztahy $>$, $<$, $=$	- čtení a zápis čísel do 100 - porovnávání čísel v početních úlohách	- čtení a zápis čísel do 1000 - porovnávání čísel v početních úlohách	
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- číselná řada - uspořádání podle počtu, velikosti - rytmus - orientace na číselné ose	- pravidelnosti - zobrazování čísel do 100 na číselné ose - propedeutika cyklické adresy	- zobrazování čísel do 1000 na číselné ose - pravidelnosti - uspořádání - rytmus	
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- sčítání a odčítání v oboru do 20 - paměťové řešení situací v dynamických prostředích	- sčítání a odčítání v oboru do 100 - násobení jako opakované sčítání - násobilka 2, 3, 4, 5 - dělení v oboru těchto násobitek - počítání se závorkami	- sčítání a odčítání v oboru do 1000 (z paměti i písemně) - násobilka 6, 7, 8, 9, 10 - násobení a dělení dvouciferných čísel - dělení se zbytkem	OSV – rozvoj schopností poznávání

		- zaokrouhlování čísel na desítky	- zaokrouhlování čísel na stovky a desítky - rozklad čísla v desítkové soustavě	
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- porozumění zadání slovní úlohy - řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel, na sčítání a odčítání - řešení a vytváření úloh s využitím vztahu o n-více (méně)	- řešení a tvorba slovních úloh na porovnávání čísel, na sčítání a odčítání, na násobení a dělení v oboru daných násobílek - řešení a vytváření úloh s využitím vztahu o n-více (méně), n-krát více (méně)	- řešení a tvorba jednoduchých a složených slovních úloh s využitím osvojených početních operací - provedení odhadu a kontroly výsledku	OSV – využívání algoritmů v praxi

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - se orientuje v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- týden, den, hodina - určování celých hodin - věk	- den, hodina, minuta - kalendář - čtení údajů na hodinách	- jednoduché převody jednotek času (h, min, s) - čtení časových údajů na různých typech hodin	
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- popisuje jednoduché závislosti z praktického života - evidence pomocí tabulky	- evidence dat pomocí ikon, slov, šipek, tabulky, grafu - propedeutika statistiky	- sledování jednoduchých závislostí na čase (délka vyučování, přestávky, změny teploty během dne...)	
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- práce s tabulkou - práce s grafem - doplnění posloupnosti čísel	- doplňování tabulky - cesta v grafu - řešení grafu - tvorba grafu - výběr objektů jistých vlastností, třídění		MED – hledání a získávání informací

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- orientace v prostoru (vpravo, vlevo, nahore, dole, nad, pod, hned před, hned za) - orientace v rovině, dřívka, parkety - poznat, pojmenovat a narýsovat rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice - poznat a pojmenovat rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, lomená čára - poznat a pojmenovat tělesa: krychle, kvádr, válec, koule, jehlan, kužel - modelování jednoduchých těles - práce se čtverečkovaným papírem - síť krychle a kvádrů - obvod obdélníku, čtverce, mnohoúhelníku			OSV – pečlivost a přesnost při práci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- porovnání velikosti útvarů, odhad vzdálenosti a délky - měření a porovnání délky úseček - jednotky délky			OSV – pečlivost a přesnost při práci
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- rozeznat a modelovat jednoduché souměrné útvary v rovině - zakreslování rovinných útvarů do čtvercové sítě			OSV – pečlivost a přesnost při práci

2. období

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - vztahy a vlastnosti mezi sčítáním, odčítáním, násobením a dělením - malá a velké násobilka	- komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - vztahy a vlastnosti mezi sčítáním, odčítáním, násobením a dělením - malá a velká násobilka	
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- písemné sčítání a odčítání, násobení, dělení v oboru do milionu - písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem - dělení jednociferným dělitelem - dělení se zbytkem	- písemné sčítání, odčítání, násobení, dělení v oboru přes milion - násobení trojciferným činitelem - dělení dvojciferným dělitelem - dělení se zbytkem	
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- odhad a kontrola výsledků početních operací - zaokrouhlování přirozených čísel na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce a statisíce - porovnávání čísel do 1 000 000	- odhad a kontrola výsledků početních operací - zaokrouhlování přirozených čísel desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony - porovnávání čísel do 1 000 000 a přes milión	OSV – využívání odhadu a zaokrouhlování v praxi
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- tvoření a řešení jednoduchých a složených slovních úloh - využívání naučených písemných algoritmů početních operací - řešení jednoduchých nerovnic	- tvorba a řešení složených slovních úloh pomocí více rovnic - využívání naučených písemných algoritmů početních operací	OSV – využívání algoritmů v praxi
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- zlomek - modelování a zápis části z celku - zápis zlomku podle zadání		
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- porovnávání zlomků - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	- porovnávání zlomků - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem - výpočet části z celku a celku z části	

- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty		- desetinná čísla - psaní a čtení desetinných čísel - znázornění desetinných čísel na číselné ose - porovnávání desetinných čísel	
- porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		- záporná čísla - vyznačení záporných čísel na číselné ose	

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - vyhledává, sbírá a třídí data	- vyhledávání, sběr a třídění dat		MED – hledání a získávání informací
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- orientace v tabulkách a grafech - sestavení jednoduché tabulky - sestrojení grafu nebo diagramu podle vytvořené tabulky dat - jízdní řády		

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, trojúhelník, obdélník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	- rýsování kružnice, trojúhelníků, čtverce, obdélníku - používání jednoduchých konstrukcí - čtyřúhelník, mnohoúhelník		OSV – pečlivost a přesnost při práci
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- grafický součet a rozdíl úseček - obvod mnohoúhelníku - délka lomené čáry - jednotky délky a jejich převody		
- sestrojí rovnoběžky a kolmice	- vzájemná poloha dvou přímek (rovnoběžky, různoběžky) - sestrojení kolmic a rovnoběžek		

- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- výpočet obsahu čtverce a obdélníku - zápis, čtení a užití jednotek obsahu - síť krychle a kvádrů	
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- osově souměrné útvary - osa souměrnosti - určení osy souměrnosti přeložením papíru	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- zdůvodnění nestandardního postupu při řešení úlohy - prostorová představivost - magické čtverce - číselné a obrázkové řady		OSV – spolupráce ve skupině, rozvoj schopnosti poznávání

6.3 INFORMATIKA

Informatika

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Předmět je vyučován na 1. stupni ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení

Žáky vedeme k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě (pro toto poznávání využívají zkušenosti s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, patřičnou literaturu apod.)

Učíme žáky pořizovat si vlastní poznámky, které jim pomohou při praktických úkolech s technikou.

Kompetence k řešení problémů

Zadáváním úloh a projektů vedeme žáky k tvořivému přístupu k řešení těchto úloh, učíme je chápat, že se v životě při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení může být více. Vedeme žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce.

Kompetence komunikativní

Učíme žáky komunikaci na dálku a využívat přitom vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty.

Při komunikaci je učíme dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, při projektech je učíme pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.

Zveme žáky k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních.

Při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk má různé schopnosti a jiný stupeň zručnosti.

Kompetence občanské

Seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...)

Vedeme je k tomu, aby zákony dodržovali (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...)

Při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému zamyšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní

Učíme žáky dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s výpočetní technikou.

Učíme žáky, že mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Kompetence digitální

Seznamujeme žáky s novými technologiemi, vedeme je ke kritickému hodnocení jejich přínosu a reflektování rizika jejich využívání.

Vedeme žáky k využívání digitálních technologií.

Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitálního obsah.

Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.

I. STUPEŇ

2. období

Výstupy	Učivo – 4. ročník
Ovládání digitálního zařízení - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku Příkazy a program
Práce ve sdíleném prostředí - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Počítačová data, práce se soubory Propojení technologií, internet Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš Technické problémy a přístupy k jejich řešení

Úvod do kódování a šifrování dat • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce
--	---

Výstupy	Učivo – 5. ročník
Úvod do práce s daty • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu
Základy programování – příkazy, opakující se vzory • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur
Úvod do informačních systémů • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy

Základy programování – vlastní bloky, náhoda • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt
Úvod do modelování pomocí grafů a schémat • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model
Základy programování – postavy a události • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • ovládá více postav pomocí zpráv	Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt

6.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět zahrnuje učivo od prvního do pátého ročníku. Výuka probíhá formou projektů, exkurzí, aktivní činnosti žáků, pozorováním a vyvozováním závěrů pomocí pokusů, řešením modelových situací, případně formou výkladu. Důraz je kladen na názornost. Vede žáky k účinné mezilidské komunikaci, rozvíjí u žáků schopnosti a dovednosti potřebné pro praktický život, vážit si práce druhých a umět spolupracovat, hodnotit. Učivo obsahuje některá průřezová témata.

Pro učivo 1. období je v každém ročníku přidělena časová dotace 2 hodiny týdně, ve 2. období je učivo rozčleněno na dva předměty: přírodovědu a vlastivědu, každou s průměrnou časovou dotací 1,5 hodiny týdně. Předměty jsou vyučovány samostatně.

Kompetence k učení

Podněcujeme přirozenou touhu žáka objevovat nové informace o přírodě a okolním světě. Nabízíme různé způsoby a možnosti, jak se dozvědět co nejnovější poznatky (zejména při exkurzích a vycházkách).

Učíme žáky informace vyhledávat, třídit a řadit podle základních znaků.

Podporujeme u žáků hlubší pochopení přírodních souvislostí i historických jevů a zákonitostí.

Povzbuzujeme a vítáme každou aktivitu, která vede k získání zajímavých poznatků.

Podporujeme u žáků snahu o získávání informací vlastním pozorováním, experimentováním.

Při projektech dáváme žákovi dostatek prostoru k vyjádření i ke kritickému zhodnocení procesu (výsledku) učení.

Používáme odbornou literaturu, encyklopedie, video, internet.

Kompetence k řešení problémů

Na základě pokusu nabízíme různé možnosti vyhodnocení pokusu.

Při nezdaru započatého „výzkumu“ jej opakujeme a trváme na jeho dokončení.

V terénu nabízíme možnost srovnání a vedeme k výběru správného postupu.

Umožňujeme žákovi, aby na základě vlastního pozorování vyvodil závěr a ten obhájil.

Nabízíme prostor k řešení problému na základě vlastní zkušenosti dítěte.

Klademe důraz na plánování a promýšlení způsobu řešení.

Podporujeme u žáků hledání rozličných variant řešení a vedeme je k výběru nejvhodnějšího řešení na základě diskuse.

Kompetence komunikativní

Zadáme referáty a dbáme při tom na správné a věcné vyjadřování v písemném i ústním projevu.

Úroveň porozumění textu i látce kontrolujeme otevřenými otázkami.

V rámci projektů učíme spolupráci s ostatními.

Dáváme dostatek prostoru k diskusi a naslouchání.

Podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů.

Klademe otevřené otázky.

Kompetence sociální a personální

Spoluutváříme pravidla skupinové a projektové práce.

Věkovou různorodostí skupin, především při projektových dnech na 1. stupni, se podílíme na vytváření příjemné atmosféry při práci.

Na exkurzích, besedách a vycházkách dbáme na vhodné jednání s ostatními lidmi a chování žáků případně korigujeme.

Dbáme na dostatek prostoru pro spolupráci ve skupině žáků tak, aby si pomáhali a přitom se respektovali.

Kompetence občanské

Zařazujeme dostatek pozorování a pokusů za účelem pochopení základních lidských hodnot. Účelné rozhodování v situacích ohrožení vlastního zdraví včetně chování při mimořádných událostech.

Návštěvami výstav, muzeí a galerií se podílíme na vytváření povědomí o historických a kulturních tradicích.

Nabízíme vhodné aktivity pro zapojení se do kulturního dění ve škole i v obci a takovéto snahy podporujeme.

Podporujeme vznik a vyhraňování občanských postojů vzhledem k nejbližšímu okolí i vzdálenějšímu životnímu prostředí.

Uvádíme dětem kladné vzory.

Poskytujeme know-how na ochranu zdraví svého i druhých.

Kompetence pracovní

Poskytujeme know-how na ochranu zdraví svého i druhých, dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti práce.

Dbáme na dodržování ochrany přírodních i kulturních památek.

Seznamujeme se se zákonnými normami pro ochranu národního kulturního dědictví a se sankcemi za jeho poničení.

Vytváříme podmínky pro uvědomělé plnění povinností a závazků. Jdeme příkladem.

Kompetence digitální

Klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování.

Vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč.

Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.

Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil.

Motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací.

Dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií.

1. období

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- náš dům, naše škola - cesta do školy - místo, kde žijí - seznámení s nejbližším okolím	- jméno, bydliště, adresa školy - orientace v místní krajině	- plánec obce - význačné orientační body v obci - komunikační síť v okolí - významná místa v obci - domov, okolí bydliště a jeho prostředí	
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci	- bydliště, adresa, telefon - sledování změn v okolí	- naše obec - obec, městská krajina, venkovská krajina	- kulturní a společenské dění - okolní krajina, její povrch, osídlení, průmyslové stavby - zeměpisné dominanty v okolí	
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	- pozorování zásahu člověka do okolní krajiny, hodnocení a snaha o vytvoření vlastního názoru	- krajina kolem nás, čistota životního prostředí - chráněná krajinná oblast - chování k přírodě a lidským výtvarům	- historická a památná místa v okolí - životní prostředí v obci	

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	- moje rodina	- moje rodina, rodinná - oslava - povinnosti členů rodiny, domov - domácí mazlíčci	- moje rodina, příbuzenské vztahy v rodině - vztahy mezi lidmi - významné události v rodině a problémy v rodině - rodinné zvyky	Multikulturní výchova - lidské vztahy.

- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- práce dospělých	- různá povolání - pracovní doba - postižení lidé	- rozlišovat různé pracovní činnosti - kritičnost k hodnocení práce - můj volný čas a jeho využití - člověk a technika - základní orientace ve světě techniky	
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- jsem školák - o přestávce - poznávání jeden druhého	- člověk mezi lidmi	- základní pravidla slušného chování - řešení konfliktů - šikana	Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a tolerance. Poznávání lidí, mezilidské vztahy.

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- denní režim - rok - volný čas	- začíná škola: škola, denní režim, rozvrh hodin, týden, dny v týdnu - rok, měsíce, týden, hodiny - orientace v čase - volný čas	- měření času - základní orientace v čase - sledování významných dat	
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	školní akademie	- školní akademie	- seznámení s důležitými událostmi z historie obce - seznámení s pověstmi a bájemi vztahujícími se k obci	
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- pravidla slušného chování, práce dospělých a dětí, zdravení - chování v dopravních prostředcích - zvyky, obyčeje, jejich dodržování - Vánoce, Velikonoce, masopust	- vánoční tradice - Velikonoce, jarní hry	- použití kalendáře, sledování dat, narozeniny a co se s nimi pojí - zvyky a obyčeje - dodržování režimu dne, vhodné využití času	

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- charakteristika jednotlivých ročních období - podzim - zima - jaro - léto	- podzim, různé druhy zeleniny, kalendář přírody, sklizeň ovoce - zima, zvířata v zimě - jaro, první jarní rostliny, stromy na jaře, zvířata na jaře - léto, rostliny rostoucí v lese, na louce a na poli, živočichové žijící v lese, u vody a ve vodě	- proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, reakce organismů na roční období - živá a neživá příroda	
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- členění živočichů - členění rostlin – ovoce, zelenina - poznávání přírodnin v nejbližším okolí	- ovocné stromy, užitkové plodiny na poli - jehličnaté a listnaté stromy - houby - pokojové rostliny, péče o ně, životní prostředí - hospodářská zvířata, ptáci - bezpečnost a vhodné zacházení se zvířaty	- nejznámější nerosty a horniny - rostliny a živočichové vyskytující se v obci a okolí - rozdíl mezi dřevinami, bylinami a houbami; savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem – označit chráněné	
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů		- vlastnosti některých látek - voda, sníh, led - pokusy se semeny - klíčení - záznam o počasí - symboly - určování světových stran - pokusy měření teploty	- orientace ve volné krajině podle přírodních úkazů - pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin, ohně - jednoduché fyzikální a chemické pokusy s použitím základních měřících pomůcek - půda a její vlastnosti - základní vlastnosti předmětů - pěstování nenáročných rostlin	Environmentální výchova - základní podmínky života.

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- lidské tělo, čistota - zdraví a nemoc - návštěva u lékaře - správná výživa - otužování - upevňování základních hygienických návyků	- osobní hygiena a její význam - sebeobsluha při provádění hygieny - čistota prostředí - člověk a jeho zdraví, zdravá výživa a péče o chrup - ošetření při bodnutí hmyzem	- určení základních částí lidského těla, vnitřních orgánů, orientace ve funkci částí těla - pohybové chvílky a jejich význam - elektrické spotřebiče a jejich možné nebezpečí - potraviny, jejich skladování	
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- chování ve třídě, v budově školy, o přestávce atd. - chůze po silnici - bezpečnost při hrách a sportech - bezpečné chování v rizikovém prostředí	- chování ve třídě, v budově školy, o přestávce atd. - chůze po silnici - bezpečnost při hrách a sportech - bezpečné chování v rizikovém prostředí	- bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - orientace v etapách a průběhu lidského života - léky a chemikálie - návykové látky - označování nebezpečných látek	
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- řešení modelových situací ze setkání s neznámými jedinci - důležitá telefonní čísla, jejich použití	- řešení modelových situací ze setkání s neznámými jedinci - důležitá telefonní čísla, jejich použití	- ošetření drobných poranění - řešení modelových situací ze setkání s neznámými lidmi - důležitá telefonní čísla, - správný způsob volání na tísňové linky - Linka důvěry - nevhodnost brutálních filmů	

- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	- bezpečnost na silnici – chodec	- bezpečná cesta ze školy a do školy - činnost chodce v silničním provozu - dopravní značky	- nebezpečné chování v dopravě	Environmentální výchova - PRO Den Země
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- evakuace - např. požární poplach - v divadle			Environmentální výchova - PRO Den Země

2. období

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- obec, místní krajina, oblast, okres, region - významné obce a města, objekty v místní krajině - dopravní síť, cestovní ruch - životní prostředí		Evropa a svět nás zajímá.
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- práce s mapou, buzolou a jinými ukazateli směru pohybu v krajině, ve městě		
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	- mapa České republiky, základní orientace - přírodní prvky osídlení - hlavní přírodní a kulturní atraktivity - chráněná území - životní prostředí - Evropa, orientace na mapě Evropy, důležitá centra a jejich význam - mapa světa – kontinenty, oceány		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Objevujeme Evropu a svět.
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	- náš region v minulosti, místní pověsti, události, předkové - regionální zvláštnosti, tradice, lidová tvorba		Multikulturní výchova – kulturní difference.
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a	- exkurze		Rozvoj schopnosti poznávání.

zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- vyprávění o cestách, výletech	
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- pojem vlast, cizina - symboly České republiky; prezident, premiér - základní státoprávní pojmy - armáda ČR	Formy participace občanů v politickém životě.

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
- Žák - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	○ - mezilidské vztahy - sociální systém – pomoc slabým a nemocným - spolky, politické strany, firmy, obchod		- Občanská společnost a škola.
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	- komunikace, její pravidla - verbální a nonverbální komunikace - principy demokracie - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - práce ve skupině		- Komunikace. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	- základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy - protiprávní jednání a korupce - právní ochrana občanů a majetku (včetně nároku na reklamaci), soukromého vlastnictví, duševních hodnot		- Občan, občanská společnost a stát.
- orientuje se v základních formách vlastnictví;	- základní formy vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek		- Environmentální výchova – vztah člověka a prostředí.

používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce	- pomoc při řešení problému a možnosti zlepšení životního prostředí v obci - nesnášenlivost mezi lidmi – sociální problémy	- Environmentální výchova – PRO Den Země.

Lidé a čas

- Očekávané výstupy	- Učivo – 4. ročník	- Učivo – 5. ročník	- Průřezová témata
- Žák - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- základní údaje z historie naší vlasti - státní útvary - rozdíl mezi pověstí a skutečností - změny z hlediska nové techniky - současnost	-	
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	- místní knihovna - kronika - ochrana přírodních a kulturních památek		
- rozeznává současné a minulé a orientuje se	- umělecký odkaz, dokumentace		

v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků		
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	- způsob života lidí v dějinách	
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	- významná data a události – státní svátky	

Rozmanitost přírody

- Očekávané výstupy	- Učivo – 4. ročník	- Učivo – 5. ročník	- Průřezová témata
- Žák - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- základní orgány rostlin, jejich funkce - rozdíl mezi výživou zelených rostlin a hub - základní ekosystémy	- význam energie pro život a její získávání	- Environmentální výchova – ekosystémy.
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- příprava živočichů a rostlin na zimu - popis změn v přírodě v průběhu roku	- význam Slunce a jeho postavení vůči Zemi - důsledky pohybu Země kolem své osy - globus a důsledky pohybu Země	- Environmentální výchova – základní podmínky života.
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	- rozlišení vybraných jedovatých a jedlých druhů hub, kulturní a plané rostliny, některé keře, listnaté a jehličnaté stromy, jedovaté a léčivé rostliny, běžné plevely - vznik půdy, příčiny zvětrávání, poznávání základních nerostů a hornin	- příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa - příčiny přizpůsobování organismů vnějším podmínkám	
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin,	- cílené pozorování přírodnin - orientace v atlase hub, květin, rostlin, živočichů - vztah organismů a neživé přírody	- třídění organismů, rozlišování rostlin na byliny a dřeviny, živočichů na bezobratlé a obratlovce - určování živočichů a rostlin s pomocí atlasů	

využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy			
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- činnost člověka a její vliv na životní prostředí - popis základních prací v zemědělství, vodním hospodářství a lesnictví	- ohleduplné chování k přírodě - příklady zásad ochrany přírody a životního prostředí - zodpovědnost	- Environmentální výchova – vztah člověka a prostředí.
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit		- rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	- měření pomocí teploměru, vah, odměrného válce, hodinek a stopek, vedení záznamu - zacházení s kompasem a magnety - pěstování rostlin	- práce se siloměrem	

Člověk a jeho zdraví

- Očekávané výstupy	- Učivo – 4. ročník	- Učivo – 5. ročník	- Průřezová témata
- Žák - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života		- stavba těla, základní funkce a projevy - trávicí a řídicí soustavy - životní potřeby člověka - rozdíly mezi mužem a ženou	

- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- nemoci, jejich příznaky, preventivní péče	- vývoj jedince, vznik života, puberta - osobní hygiena a péče o tělo	
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- denní režim - duševní hygiena, pohybový režim - masmédia a jejich vliv na psychiku člověka (brutalita a násilí v médiích), hodnocení reklamy - vzájemné posuzování využívání volného času, sestavení návrhu denního režimu - zdravý životní styl - základní pravidla společenského chování při stolování		- Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista	- možná nebezpečí ohrožující zdraví, rodinné prostředí, výběr kamarádů, cizí dospělé osoby - mimořádné události a rizika ohrožení – postup v případě ohrožení (var. signál, evakuace, zkouška sirén) - požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru) - integrovaný záchranný systém - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví		
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- nebezpečí léků, jejich užívání - škodlivé účinky a návykové látky, odmítání návykových látek, závislost - odmítání cigaret a alkoholu, modelové situace - hrací automaty a počítače - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií		
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- správná výživa, vhodná skladba stravy, složky potravin, zdroje bílkovin, vitamínů, tuků, sacharidů - dopad stravy na vývoj člověka - nákup potravin, jejich trvanlivost - výběr a způsoby uchovávání potravin - pitný režim		

	- nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)		
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- drobné úrazy a poranění - prevence nemocí a úrazů - obvazová technika, stabilizovaná poloha - poskytnutí první pomoci při drobných poraněních; nácvik přivolání první pomoci		
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	- základní pravidla společenského chování	- rodina a rodinné vztahy, povinnosti - partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy, etická stránka vztahů - agresivita, šikana, týrání, zneužívání - řešení konfliktních situací	

6.5 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

6.5.1 Pracovní činnosti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce vede žáky na 1. stupni k tvořivému myšlení, spolupráci, motivuje žáky k další činnosti, rozvíjí u žáků schopnosti a dovednosti potřebné pro praktický život, vážit si práce druhých, umět spolupracovat a hodnotit. Na II. stupni postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Předmět je na 1. stupni vyučován s časovou dotací 1 hodina týdně v každém ročníku. Výuka probíhá formou praktických činností ve třídě, příp. na jiném vhodném místě. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení

abízíme vhodné pracovní postupy.

Vedeme žáky k organizaci a plánování pracovních postupů.

Při práci využíváme znalosti z jiných předmětů.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k promýšlení a plánování pracovního postupu.

Hledáme nové varianty pracovního postupu.
Vedeme žáky k hledání a odstraňování příčin nezdaru.
Zvažujeme, zda úkol dokážeme vyřešit sami, nebo zda potřebujeme pomoc.
Vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k tvorbě a dodržování pravidel při skupinové práci.
Vedeme žáky, aby uměli vyslechnout názor druhých, snažíme se o problému diskutovat, dbáme na zapojení všech žáků do diskuse.
Vedeme k vhodné prezentaci vlastních názorů.
Učíme žáky, aby dokázali požádat o pomoc, poděkovat.
Nabízíme informace z různých zdrojů.
Vedeme ke správnému pojmenování pomůcek a materiálů.

Kompetence sociální a personální

Sestavujeme a dodržujeme pravidla při skupinové práci.
Snažíme se respektovat názory druhých a poučit se z nich pro svůj vlastní názor.
Při skupinové práci vedeme žáky k ohleduplnosti.
Respektujeme schopnosti druhých.
Jsme si vědomi své vlastní hodnoty, nepodceňujeme se, nepřeceňujeme se.

Kompetence občanské

Názornými příklady vedeme k úctě vůči lidovým tradicím.
Vedeme žáky k rozhodnosti a zodpovědnosti v každé situaci.
Chráníme své zdraví a zdraví druhých, umíme poskytnout první pomoc při drobném poranění.
Ochránujeme životní prostředí.

Kompetence pracovní

Volíme shodné pracovní postupy.
Vedeme žáky k tomu, aby si dovedli zorganizovat svoje pracovní místo, dbáme na bezpečnost a hygienu práce a ochranu zdraví sebe i druhých.
Vytváříme u žáků povědomí o základních pracovních dovednostech a postupech.

Kompetence digitální

Seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků. Podporujeme žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu. Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích. Motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií.

I. STUPEŇ

1. období

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- práce s papírem a kartonem, s textilem, jehlou a nití, práce s přírodním materiálem, s drátkem - modelování - výrobky motivované lidovými zvyky, tradice, řemesla			Kreativita.
- pracuje podle slovního návodu a předlohy	- origami - tvorba podle šablony	- origami	- origami - výroba na podkladě obrázku a slovního popisu	

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- stavba věže - hra se stavebnicí	- stavebnice - práce s návodem	- stavebnice - práce s návodem	Psychohygiena.

Pěstelské práce

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- proměny během roku - hry se semínky	- pozorování pučení - pozorování klíčení - hry se semínky	- pěstování rostliny, včetně sklizně	
- pečuje o nenáročné rostliny	- péče o pokojové rostliny	- péče o pokojové rostliny	- množení pokojových květin, přesazování	

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - připraví tabuli pro jednoduché stolování	- držení příboru - prostírání	- výroba svačiny - oslava narozenin	- výroba dvou pokrmů	
- chová se vhodně při stolování	- zásady správného stolování			

2. období

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- práce s papírem a kartonem - modelování - práce s textilem, jehlou a nití - práce s přírodním materiálem, s drátkem - výrobky motivované lidovými zvyky, tradice, řemesla		Kreativita.
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic			
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu			
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- ošetření poranění a zásady bezpečnosti s nástroji		

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo 4. ročník	Učivo 5. ročník	Průřezová témata
Žák - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- stavebnice - sestavování modelů		
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- práce podle návodu, předlohy		

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- zásady bezpečnosti při práci - postup při úrazu - ošetření drobného poranění	
---	--	--

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- pokusy a pozorování; ověřování podmínek života rostlin - klíčivost, růst rostlin, rychlení, rozmnožování		
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- ošetřování pokojových rostlin; zalévání, kypření, rosení, hnojení, rozmnožování - řez a jednoduchá vazba a úprava květin		
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- příprava potřebných pomůcek a zacházení s nimi - zásady bezpečnosti, ošetření poranění		

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - orientuje se v základním vybavení kuchyně	- základní vybavení kuchyně		
- připraví samostatně jednoduchý pokrm	- potraviny a jejich úprava, příprava jednoduchého pokrmu, pohoštění - úprava ovoce, zeleniny za studena, nápoje		
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- úprava stolu a stolování		
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů - udržování pořádku a čistoty		

6.6 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

6.6.1 Tělesná výchova

Předmět Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Významné je propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělání, jako je hudební výchova, estetika, poznávání a ochrana přírody, dopravní kázeň, hygiena, úrazová zábrana, etika, právo.

Obsah předmětu je převážně vyučován v koncentrovaných tematických blocích, proto jsou osnovy členěny do tematických celků. V jejich rámci je učivo předkládáno jako ucelený soubor námětů a výstupů a není děleno do ročníků. Součástí je pouze učivo základní, které bude nabídnuto všem žákům, a učivo rozšiřující (nezávazné), které je možno nabídnout jednotlivcům nebo skupinám žáků, které je mohou zvládnout.

Na 1. stupni výuka probíhá v jednotlivých ročnících s časovou dotací 2 hodiny týdně. Předmět je vyučován samostatně. Ve třetí a čtvrté třídě je do hodin tělesné výchovy zařazeno plavání s 20-ti lekcemi. Dojíždíme do plaveckého areálu Laguna na Hájku.

Výuka tělocviku probíhá ve vybavené školní tělocvičně, na venkovním hřišti či v terénu.

Kompetence k učení

Vedeme žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví.

Učíme je poznávat smysl a cíl svých aktivit.

Ukazujeme způsob zpracování informací o pohybových aktivitách ve škole.

Kompetence k řešení problémů

Snažíme se uplatňovat bezpečné chování ve sportovním prostředí.

Řešíme problémy v souvislosti s nesportovním chováním.

Učíme je vnímat nejrozumnější problémové situace a plánovat způsob jejich řešení.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky ke spolupráci při týmových pohybových činnostech a soutěžích.

Učíme žáky reagovat na povely a pokyny a také je vydávat.

Snažíme se zorganizovat pohybové soutěže a činnosti a účinně zapojit žáky do diskuze.

Učíme žáky komunikovat na odpovídající úrovni a osvojovat si kultivovaný ústní projev.

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky k jednání v duchu fair - play (dodržují daná pravidla, označí přestupky,...)
Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a podílení se na pravidlech práce v týmu.
Vytváříme pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Učíme žáky podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevovat přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti.
Vedeme je k spojování pohybové činnosti se zdravím.
Vedeme žáky k respektování názorů ostatních.
Formujeme jejich volní a charakterové rysy.
Učíme je rozlišit a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, ...)

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě.
Učíme je spoluorganizovat jejich pohybový režim.
Vedeme je k efektivitě při organizování vlastní práce.

Kompetence digitální

Seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu).

Motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky.

Motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště.

Klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií.

I. STUPEŇ

1. období

Očekávané výstupy	Učivo – 1. a 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, pohybové chvílky při hodinách i o přestávkách		- OSV – Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání, vůle - EnV – Vztah člověka k prostředí – zdravý životní styl
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- žák pomocí konkrétních postupů zlepšuje svůj výkon při nácviku kotoulu, cvičení s hudbou a jednoduchých tancích - Gymnastika: akrobacie - cvičení na žíněnkách, průprava pro zvládnutí kotoulu vpřed a vzad, kolébka, kotoul na nakloněné rovině; cvičení s náčiním a náradím – švihadla, míčky, lavičky, žebřiny, obruče, šplh na tyči - Rytmická gymnastika: jednoduché tance, cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem, vyjádření melodie a rytmu pohybem - žák se seznamuje se základní manipulací s míčem; Míčové hry: hry s míčem - soutěžní a závodivé, osvojení základních herních činností, chytání míče	- žák pomocí konkrétních postupů zlepšuje svůj výkon při nácviku kotoulu, cvičení s hudbou a jednoduchých tancích - Gymnastika: akrobacie – kotoul vpřed i opakovaně a kotoul vzad na rovině; cvičení s náčiním a náradím – švihadla, míčky, lavičky, žebřiny, obruče, šplh na tyči - Rytmická gymnastika: jednoduché tance, cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem, vyjádření melodie a rytmu pohybem - žák se seznamuje se základní manipulací s míčem; Míčové hry: hry s míčem - soutěžní a závodivé, osvojení základních herních činností, chytání míče obouřuč, přihrávky obouřuč a jednoruč s plnými míči	- OSV – Rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti, soustředění a dovednosti zapamatování - MUL – Lidské vztahy – rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, zapojení všech žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy, tolerovat schopnosti druhých - OSV – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině - OSV – Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci - EnV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – význam ochrany přírody a kulturních památek

	obouruč, přihrávky obouruč a jednoruč - Atletika: běh 30 – 50 m, hod a přihrávka míčkem z místa, skok daleký, technika vytrvalostního běhu, nácvik vysokého startu, technika běhu na kratší vzdálenost - Úpoly: přetahování lany, švihadly - žák se seznamuje s různými pohybovými hrami – pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry, pohybová tvořivost	- Atletika: běh 30 – 50 m, hod a přihrávka míčkem z rozběhu, skok daleký, technika rychlého a vytrvalostního běhu, nízký a polovysoký start, starty z poloh (leh, sed, klek,...) - Úpoly: přetahování lany, švihadly, přetlaky - žák se seznamuje s různými pohybovými hrami – pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry, pohybová tvořivost - Turistika: chůze v terénu, ochrana přírody, pochodové trasy, turistické vycházky - Plavání: hygiena plavání, hry na seznámení s vodou, ponořování obličeje a dýchání do vody ze břehu, orientace pod vodou, kraulové a znakové nohy, splývání s deskou a bez, nácvik prsových nohou na suchu, u stěny bazénu, s plováky a bez plováků	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- žák pochopí pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží; seznámí se se zásadami jednání a chováním při hrách a soutěžích - cvičení ve dvojici, družstvu, kolektivní hry, závodivé hry, štafety, honičky - používání netradičních náčiní v různých honičkách a soutěžích v družstvech		- OSV – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika -
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- žák dodržuje zásady hygieny – nosí vhodnou obuv a oblečení, udržuje v čistotě cvičební prostředí, chápe nutnost pohybové přípravy před i po sportovní zátěží - strečink, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a	- žák dodržuje zásady hygieny – nosí vhodnou obuv a oblečení, udržuje v čistotě cvičební prostředí, chápe nutnost pohybové přípravy před i po sportovní zátěží - žák dodržuje pravidla hygieny při plaveckém výcviku, bezpečně se	- OSV – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika - OSV – Psychohygiena – uvolnění a relaxace

	pomůcek; správné držení těla; správné zvedání zátěže	pohybuje v prostorách bazénu i šaten a přesně plní zadané pokyny - strečink, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek; správné držení těla; správné zvedání zátěže	
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- Seznámení s tělocvičnou a náradím, pořadová cvičení, bezpečná organizace hodiny, komunikace v TV □ smluvené povely, signály	- Orientace v prostředí tělocvičny, bezpečná a rychlá příprava náradí, pořadová cvičení, organizace hodiny, komunikace v TV – smluvené povely, signály; hygiena před plaveckým výcvikem (sprchování a mytí), bezpečný pohyb v prostoru bazénu a ve vodě i v šatnách	- OSV – Komunikace – řeč těla, sdělování verbální i neverbální

2. období

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	- Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, pohybové chvilky při hodinách i o přestávkách		- OSV – Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání, vůle - EnV – Vztah člověka k prostředí – životní styl
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- Průpravná a kompenzační cvičení, příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací a relaxační cvičení, kondiční cvičení, strečink, zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití, správné držení těla, správné zvedání zátěže		- OSV – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika - OSV – Psychohygiena – uvolnění a relaxace

zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	Gymnastika: - akrobacie – kotoul vpřed a vzad i opakovaně, průprava pro stoj na rukou s dopomocí, váha na jedné noze (holubička), průprava pro přemet stranou; - cvičení s náčiním - míčky, tyče, obruče, gymbally a dále dle vybavenosti školy - cvičení na nářadí – nácvik skrčky a roznožky přes kozu, lavičky, bedna, trampolína. Šplh na tyči. - Rytmická gymnastika: valčíkový a polkový krok, koordinace a uvolnění svalového napětí, tanec a pohyb na hudbu - Míčové a sportovní hry: základní herní činnosti, přihrávky obouruč, jednoruč, chytání míče, driblink; vybíjená - pravidla a herní činnosti - Atletika: běh 50m, vytrvalostní běh 1000m, hod míčkem místa a s rozběhem, skok daleký z místa a s rozběhem, běžecká abeceda, nízký a polovysoký start, starty z různých poloh, základy štafetového běhu - Úpoly: přetahy lany a švihadly - Turistika: chůze v terénu, ochrana přírody, pochodové trasy, turistické vycházky, překonávání přírodních překážek	Gymnastika: - akrobacie – kotoul vpřed a vzad i opakovaně, průprava pro stoj na rukou s dopomocí, váha na jedné noze, přemet stranou; - cvičení s náčiním - míčky, tyče, obruče, gymbally a dále dle vybavenosti školy - cvičení na nářadí – nácvik skrčky a roznožky přes kozu, lavičky, bedna, trampolína. Šplh na tyči. - Rytmická gymnastika: valčíkový a polkový krok, koordinace a uvolnění svalového napětí, tanec a pohyb na hudbu – tvořivost, základy aerobiku - Míčové a sportovní hry: základní herní činnosti, přihrávky obouruč, jednoruč, chytání míče, driblink, střelba na koš; vybíjená, fotbal, minikošíková	- OSV – Rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti, soustředění a dovednosti zapamatování - MUL – Lidské vztahy – rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, zapojení všech žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy, tolerovat schopnosti druhých - OSV – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině - OSV – Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci - EnV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – význam ochrany přírody a kulturních památek
---	---	--	---

		- pravidla a herní činnosti - Atletika: běh 50m, vytrvalostní běh 1000m, hod míčkem místa a s rozběhem, skok daleký z místa a s rozběhem, běžecká abeceda, nízký a polovysoký start, starty z různých poloh, základy štafetového běhu - Úpoly: přetahy lany a švihadly, kohoutí zápasy - Turistika: chůze v terénu, ochrana přírody, pochodové trasy, turistické vycházky, překonávání přírodních překážek	
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- Zásady hygieny, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV a plavání; prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	- Zásady hygieny, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	- OSV – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika - EnV – Vztah člověka k prostředí – možnosti a způsoby ochrany zdraví

jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- Motivace, estetická stránka pohybu, evaluace - Žák se snaží zhodnotit výkon spolužáků, provádí sebehodnocení, snaží se o zlepšení svého výkonu	- OSV – Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého - OSV – Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně
jedná v duchu fair-play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- Olympijské ideály a symboly, třídní a mezitřídní turnaje, příprava na reprezentaci školy, výchova k fair play, chování k handicapovaným spolužákům	- MUL – Lidské vztahy – tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého, lidská solidarita
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- Jednoduché nákresy, popisy cvičení a jednoduchých herních kombinací, základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály, pořadová cvičení, nástup	- OSV – Komunikace – řeč těla, sdělování verbální i neverbální
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	- Rozcvička, jednoduché hry a soutěže, štafety, cvičení na hudbu	- OSV – Kreativita – podporování originality, nápadů, tvořivosti
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- Měření výkonů, základní pohybové testy - Žák měří pohybové výkony své i spolužáků, porovnává je s předchozími výkony a snaží se o jejich zlepšení	- OSV – Rozvoj schopností poznávání – pozornosti a soustředění
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- Zdroje informací o pohybových aktivitách: vývěsní tabule, nástěnky a letáky o sportovních akcích v místě bydliště, tisk, TV, internet apod.	- MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život, uspořádání dne

adapтуje se na vodní prostředí, dodrží hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	- Plavání: hygiena plavání, hry a soutěže ve vodě, kraulové a znakové nohy, procvičování prsových nohou s plováky a bez plováků, nácvik prsových rukou s výdechem na suchu, ve vodě ze břehu a po drahách s plováky a bez plováků, nácvik prsové souhry bez výdechu a s výdechem s plováky a bez plováků, vyplavání stylu, prsová obrátka, startovní skoky, znakové ruce a plavecký způsob znak, prvky sebezáchrany, dopomoci tonoucímu		- MUL – Lidské vztahy – tolerovat schopnosti druhých - EnV – Vztah člověka k prostředí – rozmanitost vlivu prostředí na zdraví
zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti			

6.7 UMĚNÍ A KULTURA

6.7.1 Výtvarná výchova

Výtvarná výchova vede k osobnostnímu rozvoji žáka, rozvíjí schopnost poznávání sebe i okolního světa, sebeovládání, soustředění se. Obsahuje cvičení pro rozvoj rysů kreativity, je prostředkem odpočinku a měla by vést k pozitivnímu naladění. Důležitá je také kooperace dětí, uplatňuje se určitý druh komunikace, jelikož každé výtvarné dílo je zároveň výpovědí. Předmět rovněž seznamuje děti s lidovou slovesností, zvyky, tradicemi a výtvarnou kulturou. Prostřednictvím výtvarné výchovy se dítě snadněji propracovává od konkrétního myšlení, které převládá na 1. stupni, k abstraktnímu myšlení.

Výuka probíhá ve třídě nebo venku. Vhodná témata lze realizovat jako projekt v rámci mezipředmětových vazeb. Vzniklá díla učitel vystavuje na žáky viditelných místech jako podporu jejich činnosti.

Časová dotace pro výuku výtvarné výchovy je v 1., 2. a 5. ročníku 1 vyučovací hodina týdně, ve 3. a 4. ročníku 2 hodiny týdně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení

Vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby.

Zprostředkujeme pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa.

Rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik.

Vedeme žáky k vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána.

Otevíráme před žáky možnosti volby vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků.

Vedeme ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby.

Kompetence komunikativní

Otvíráme před žáky možnosti přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání.

Rozvíjíme dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální

Předkládáme dostatečné množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí.

Poskytujeme prostor pro osobité výtvarné projevy žáků.

Kompetence občanské

Seznamujeme žáky s významnými výtvarnými díly a jejich autory.

Vytváříme potřeby návštěv výstav výtvarných prací.

Podchycujeme individuální zájem žáků o kulturní dění a jeho podporu.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k osvojování výtvarných technik a učení se práci s různými nástroji.

Kompetence digitální

Motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení.

Poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace.

Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

I. STUPEŇ

1. období

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- poznávání výtvarných materiálů a nástrojů - hra se stopou - hra s linií, hledání vlastností linie - hry s tekoucí barvou - otisky materiálů	- hry s kreslířskými materiály, linie tenká, široká - hry s barvou, její vlastnosti - otisky materiálů - akvarel - výrazové vlastnosti barvy - sytost	- hra se stínem, užití linie, kontrast ploch, tmavá a světlá - míchání barev - barvy studené a teplé, malba temperami - podoby přírody	
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- uspořádání tvarů - formát na výšku a šířku - velikost objektu a volba formátu - počasí, příroda a běh času - povrchy materiálů, přírodnin	- uspořádání tvarů - formát na výšku a šířku - velikost objektu a volba formátu - charakteristické okolí školy (dlažba, zeď, tráva) - dekorativní náměty	- dotváření obrázků - výtvarná tvorba inspirovaná fotografií, např. vesmíru - Návrhy obalů na vybraný výrobek - hra s náhodou	
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	- výtvarné vyjádření na základě vnímání jednotlivými smysly	- vytvoření sbírky předmětů, které se nám líbí - např. kamínků - hledání krásna kolem sebe - stylizace	- zrakový podnět - portrét - sluchový podnět - Čtvero ročních období A. Vivaldi - zachycení chutě, vůně - vyjádření vlastních pocitů	
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	- ztvárnění svých představ o okolním světě - kresba a malba podle fantazie	- ztvárnění svých představ o okolním světě - technika - kresba a malba podle fantazie	- kresba a malba podle fantazie - místo, kde žiji, životní prostředí - příběhy všedního dne	Osobnostní a sociální výchova - kreativita, psychohygiena.

- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- práce s uměleckým dílem - plnění podobného úkolu jako autor díla - ilustrace - hodnocení výtvarného díla - skupinová práce na velkém formátu	- práce s uměleckým dílem - výtvarný přepis - ilustrace - hodnocení výtvarného díla - skupinová práce na velkém formátu	- práce s uměleckým dílem - výtvarná parafráze, přepis pocitu z díla - ilustrace - hodnocení výtvarného díla - skupinová práce	
--	---	--	---	--

2. období

Očekávané výstupy	Učivo - 4. ročník	Učivo - 5. ročník	Průřezová témata
Žák - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	- osvojování si výtvarně výrazových prostředků prostřednictvím her - kontrast, zkoumání barvy, hry s linií, kompozice a vědomé uplatnění při práci - vycházky do přírody, pozorné vnímání a uvědomování si souvislostí	- osvojování si výtvarně výrazových prostředků prostřednictvím her – uplatnění náhody, vytváření různých variant, hry s písmem - etudy s linkou, tvarem a barvou - vyvážení kompozice - vycházky do přírody, pozorné vnímání a uvědomování si souvislostí	
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	- poznávání vlastností povrchů - frotáže, kresby textur - výtvarný přepis věcí - přírodnin a věcí - neobvyklé pohledy na skutečnost - objevování detailů a řezů, jejich proměna, pozorování pomocí hmatu	- výtvarné poznávání předmětů denního života, jejich podob, funkcí a způsobu používání - přepis přírodnin, jejich stavby, tvarů a barev - objevy při pozorování přírodnin - detaily, výřezy, zvětšeniny, povrchy, řezy a asociace	
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	- život na Zemi - např. Slunce jako zdroj světla a tepla na Zemi - historie lidského rodu - báje a pověsti, lidská síla	- Země, planeta lidí - zeměkoule, pásma života, vzdálené kraje, mapy neznámých kontinentů, rostliny a zvířata, životní prostředí, zodpovědnost lidí za život	Enviromentální výchova - vztah člověka a prostředí. Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena, kreativita,

	- poznávání sama sebe - smyslové poznatky, tělové zkušenosti, zanechávání otisků, podoby tváře, tělo a pohyb, nálady a myšlenky - vyjádření nálady, lidské vlastnosti - tvorba podle vlastní fantazie	- Země jako místo pro člověka - lidské sídliště, lidské činnosti, minulost a přítomnost - člověk ve vesmíru - vesmírné objekty, hvězdy, kosmonautika, ufoi - pocity, nálady, gesto, mimika, vzájemné vztahy, dialog, prožívání času a prostoru, výtvarné akce	sebepoznávání.
I. nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- hudba a výtvarné umění - soustředění se na vnímání jinými smysly než zrakem jako zdroj inspirace - výtvarný přepis	- hudba a výtvarné umění - soustředění se na vnímání jinými smysly než zrakem jako zdroj inspirace - výtvarný přepis	
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	- vyjádření prožitku ze setkání s uměleckým dílem - hudba, literatura, divadlo, tanec	- vyjádření prožitku ze setkání s uměleckým dílem - hudba, literatura, divadlo, tanec; přepis dojmu - přepis světa přírody a jeho projevů - užití linií, tvarů a barev	
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- práce s uměleckým dílem - návštěva regionální památky - parafráze reprodukcí - zvětšování detailů, dokreslování částí - přepis reprodukce s využitím jiných výrazových prostředků	- práce s uměleckým dílem - pozorování světa umění - aktivní kontakt s uměleckým dílem - rozbor uměleckého díla, zvětšování a proměňování	
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- skupinová práce - hodnocení díla	- skupinová práce - hodnocení díla	Osobnostní a sociální výchova - mezilidské vztahy, kooperace.

6.7.2 Hudební výchova

Hudební výchova má za cíl především zajistit hudební rozvoj žáků. Rozvíjí především dovednosti vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové. Umožňuje žákům kompenzovat a uvolnit pracovní napětí a nabídnout radostné prožitky. Učitel má za úkol podněcovat zájem žáků o hudbu a měly by být položeny také základy pro samostatnou orientaci žáků ve světě hudby. Žáci prožívají ve škole hudbu nejen citově, ale učí se s ní pracovat, vnímat její funkci a také hodnotit. Styk s hudbou kultivuje smyslové vnímání a formuje osobnostní postoje, prohlubuje sociální citlivost, otvírá svět hudební kultury, kompenzuje potřebu setkání s krásnem.

Výuka hudební výchovy je začleněna do časového plánu v dotaci 1 hodina týdně ve všech ročnících 1. stupně.

Kompetence k učení

Učíme žáky znát a používat jednoduché textové zdroje (učebnice HV, zpěvníky, naučná literatura, časopisy,...)

Vedeme žáky k samostatné reprodukci i produkci hudebních činností, oceňujeme jejich snahu o experimentování.

Vytváříme u žáků zásoby písňového materiálu, který žák efektivně využívá nejen v rámci výuky, ale i v průběhu praktického života.

Učíme se vytvářet situace vedoucí k radosti žáků z prováděné hudební činnosti.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a již dříve ověřené postupy aplikovat při řešení problémů obdobných i analogicky použít při problémech nových (např. při vlastní produkci).

Učíme je nalézat a objevovat různé varianty řešení (např. při vokálních či hudebně pohybových činnostech).

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k souvislému a kultivovanému projevu ústnímu, zejména pak pěveckému.

Nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro kvalitní a kultivovanou komunikaci s okolím (např. v oblasti poslechových činností).

Nabízíme žákům různé typy textů, obrazových materiálů, audio i videozáznamů a vedeme je k orientování se v nich a k praktické manipulaci s nimi.

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky ke kooperativní činnosti ve výuce – práce ve skupinách, ve dvojicích (např. při instrumentálních nebo hudebně pohybových činnostech,...)

Nabízíme žákům příležitost přispívat k diskusi ve skupině i k debatě celé třídy – vyjádřit se tak k daným úkolům a problémům a tím je nenásilně navádíme k vytváření příjemné atmosféry v týmu.

Vedeme žáky k posuzování sebe sama i druhých (např. při vokálních činnostech).

Kompetence občanské

Vedeme žáky k respektování druhých lidí, k vážení si jejich vnitřních hodnot, k odmítání útlatku a násilí (např. při objasňování různých vývojových období v hudbě a souvislostí mezi nimi,...)

Vytváříme podmínky pro respektování a ocenění tradic národa a jeho kulturního i historického dědictví.

Navozujeme vytváření smyslu pro kulturu a tvořivost a pozitivního postoje k uměleckým dílům hudebním i ostatním.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k bezpečnému a efektivnímu používání nástrojů a vybavení ve třídě, k dodržování vymezených pravidel a plnění povinností a závazků.

Vytváříme podmínky k ochraně zdravého prostředí, kulturních i společenských hodnot.

Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení (při všech hudebních činnostech) a k posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.

Kompetence digitální

Umožňujeme žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny.

Dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů.

Žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

I. STUPEŇ

1. období

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	-pěvecké návyky -hlasová hygiena -sjednocování hlasového projevu -interpretace jednoduchých písní s doprovodem i bez	-měkké nasazení -správná výslovnost -interpretace vhodných písní -záznam hudby: nota a pomlka celá, půlová a čtvrt'ová	-hlasová hygiena - správné dýchání (mezi frázemi), pěvecké dělení slov -jednoduchý kánon počátky jednoduchého dvojhlasu -záznam hudby: nota a pomlka celá, půlová, čtvrt'ová a osminová houslový klíč	MUL – mezilidské vztahy, vzájemné obohacování různých kultur, možnost obohatit se o písně různých národů EGS – zpěv písní v originálním jazyce OSV – mezilidské vztahy, stará řemesla, poznávání hodnot lidské práce v písních

1. rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- nejjednodušší doprovod na nástroje Orffova instrumentáře – akcentace těžké doby - hry na tělo - hudba hlasitá, tichá (kvalita tónů)	- doprovod na nástroje Orffova instrumentáře – takt 2/4	I. rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu II. melodizace textu	
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad ve 2/4 taktu - pohybové vyjádření nálady v hudbě	- pohybové rozlišení taktu 2/4 a 3/4 - taneční hry se zpěvem - krajový folklór - pohybové vyjádření stoupavé a klesavé melodie	- dvoudobá chůze a tanec, přísuvný krok - taktování, jednoduché lidové tance - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a náladu skladby, směr melodie	OSV – sebe-regulace a sebe-organizace, práce ve dvojicích a skupinách, učí se spolupráci, nácvik vytrvalosti a zodpovědnosti MPV – Tv – vyjádření písně pohybem
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- rozlišení hudby vokální a instrumentální - rozpoznání některých hudebních nástrojů vizuálně a sluchově (klavír, housle, flétna...) - interpretace hudby - „verbalizace“ ve smyslu, jaká je to hudba a proč je taková	- kvality tónů – délka, barva, síla, výška - poslech hry na některé hudební nástroje - hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka - poslech skladeb různého tempa, dynamiky a stylu	- rozlišení hudby vokální a instrumentální	OSV - rozvoj schopností poznávání – opakování rytmu; sebepoznání a sebepojetí – hra na tělo – rytmus, vzájemná spolupráce při hudební činnosti; komunikace – hra na ozvěnu

2. období

Očekávané výstupy	Učivo - 4. ročník	Učivo 5. ročník	Průřezová témata
Žák	- hudební výraz	- hudební výraz, dynamická znaménka	MUL – mezilidské vztahy, vzájemné obohacování různých kultur, možnost

zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- upevňování vokálních dovedností - sjednocování hlasového rozsahu - intonace v dur - intonace v moll - dynamická znaménka	- upevňování vokálních dovedností, střídavý dech - sjednocování hlasového rozsahu - průprava dvojhlasu	obohatit se o písně různých národů EGS – zpěv písní v originálním jazyce OSV – sebe-regulace a sebe-organizace, práce ve dvojicích a skupinách, učí se spolupráci, nácvik vytrvalosti a zodpovědnosti VDO – úcta k státním symbolům, hymna
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehledy, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- celý tón a půltón - taktování 4/4 taktu - doprovod jednoduchých lidových písní - hra lidových písní na Orffovy hudební nástroje + hra na tělo	- hra lidových písní na Orffovy hudební nástroje + hra na tělo - doprovod na nástroje rytmické ad libitum - hra jednoduché čtyřtaktové přehledy, mezihry a dohry - rytmické schéma jednoduché skladby (jednoduchý motiv)	OSV - rozvoj schopností poznávání – opakování rytmu; sebepoznání a sebepojetí – hra na tělo – rytmus, vzájemná spolupráce při hudební činnosti; komunikace – hra na ozvěnu EGS – poznávání historie hudby, hudebních žánrů a skladatelů
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	- hudební výraz - rozlišování základů hudebních stylů a žánrů - skupiny hudebních nástrojů – řazení nástroje do skupiny (žest'ové, strunné...) - nejznámější skladatelé naši i evropští - sólo a sbor - mužské a ženské pěvecké hlasy	- poslech polky, valčíku (Smetana, Dvořák...) - poslechové skladby významných světových postav klasické i moderní hudby - epizody ze života skladatelů poslouchané hudby - rozpoznání hudebních nástrojů sluchově - nejznámější skladatelé naši i evropští	MUL – multikulturalita, poslech písní jiných národů v původním jazyce EGS – poznávání historie hudby, hudebních žánrů a skladatelů MED – vnímání mediálních sdělení, získání informací o hudbě a hudebních skladatelích prostřednictvím médií
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě	- taktování 3/4 taktu	- kroky se zhoupnutím ve 3/4 taktu	

individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- vyjádření charakteru poslouchané hudby jednoduchými lidovými tanci a pohybovými hrami - jednoduché lidové tance ve 2/4 a 3/4 taktu a krajový folklór - odvození pohybu z rytmické složky populární hudby	- vyjádření charakteru poslouchané hudby a emocionálního zážitku pohybem - taktování na 2 a 3 doby	
---	--	---	--

6.8 ETIKA

Posláním předmětu etika je vychovávat osobnosti s vlastní identitou a hodnotovou orientací, ve které zaujímají významné místo úcta k člověku a k přírodě, spolupráce a sociální citění. Při plnění tohoto cíle se vyučující neuspokojuje s pouhým poskytováním informací o morálních zásadách, ale zážitkovým učením účinně podporuje pochopení a zvnitřnění mravních norem a napomáhá osvojení způsobu chování, které je s nimi v souladu. Etická výchova připravuje mladé lidi pro život tak, aby jednou jako dospělí přispěli k vytváření harmonických a stabilních vztahů v rodině, na pracovišti, mezi společenskými skupinami, ve vlastní zemi i mezi národy.

Do předmětu zařazujeme témata **ctností**, o jejichž rozvoj se ve spolupráci s rodiči snažíme. Každý měsíc se zaměřujeme na jednu konkrétní ctnost. Držíme se tříletého plánu (cyklu):

MĚSÍC	ROK 1	ROK 2	ROK 3
IX	Pořádek	Dodržování pravidel	Ohleduplnost
X	Vytrvalost	Slušnost	Pořádek
XI	Přátelství	Solidarita	Láska k vlasti
XII	Hospodárnost	Štědrost	Úcta
I	Hygiena a čistota	Vděčnost	Pracovitost
II	Loajalita	Spravedlnost	Umírněnost
III	Poslušnost	Vlídlost	Statečnost
IV	Optimismus	Pořádek	Upřímnost
V	Trpělivost	Skromnost	Zodpovědnost
VI	Dobré využití času	Zájem o druhé	Radost

Etika je vyučována s dotací 1 hodiny v každém ročníku 1. stupně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení

Nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
Vedeme žáky k aktivnímu pozorování a třídění informací (encyklopedie, internet), jejich porovnávání a systematizaci.
Umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení a posuzovat vlastní pokrok.
Předkládáme příklady ze života.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učili se rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti.
Ukazujeme žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vedeme je k jejich ověřování a srovnávání.
Vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému a také k objevování jiných postupů řešení.

Kompetence komunikativní

Zařazujeme skupinové práce, ale i kritické čtení a doplňování pracovních listů.
Rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory.
Zařazujeme do výuky diskusi, rozhovor, výměnu zkušeností a hledání odpovědí, dialog pro upevňování názorů.

Kompetence sociální a personální

Individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka a pozitivní postoj k sobě samému.
Klademe důraz na ochotu spolupracovat, toleranci a vytrvalost.
Vedeme žáka k porozumění sobě samému i druhým.
Napomáháme ke zvládání vlastního chování, rozvíjíme seberegulaci zejména při nesouhlasu a odporu.
Přispíváme k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni.
Vedeme žáky k uvědomování si hodnoty i úskalí odlišnosti lidí v názorech a přístupech k řešení problémů.
Předáváme žákům základy psychohygieny, aby byli schopni účinně organizovat svůj život a předcházet stresům v osobním životě i v mezilidských vztazích.
Na základě analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot, včetně jejich projevů v chování lidí, vytváříme u žáků povědomí o kvalitách typu: odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování druhého, schopnost ustoupit a upřednostnit druhého.
Vedeme žáky k rozvoji dobrých vlastností.
Vytváříme dovednosti rozhodování v eticky problémových situacích všedního dne.
Rozvíjíme u žáků empatické cítění a vedeme je k jeho využívání při komunikaci i jednání s druhými lidmi ze všech věkových kategorií i sociálních vrstev společnosti.
Vedeme žáky ke kreativě v mezilidských vztazích.

Kompetence občanské

Vedeme žáky k pochopení a respektování řádu, pravidel a zákonů, jako nutnosti pro dobré fungování společnosti.
Učíme žáky uvažovat o problémech v širších souvislostech.

Rozvíjíme u žáků disciplinovanost a sebekritiku.

Vedeme žáky ke kritickému myšlení.

Motivujeme žáky k ohleduplnosti a ochotě pomáhat, zejména slabším.

Vytváříme u žáků respekt ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem.

Vedeme žáky k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod.

Rozvíjíme pocit zodpovědnosti nejen za sebe, rodinu a za svůj národ i stát, ale i za jiné národy a celý svět.

Umožňujeme žákům posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu.

Budujeme u žáků kvalitní žebříček hodnot.

Prispíváme k utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí.

Vedeme žáky k angažovanosti v řešení problémů v oblasti společnosti i životního prostředí ve svém blízkém i vzdálenějším okolí.

Umožňujeme žákům pochopit cíle a strategie mediálních obsahů a zaujmout k nim zdravý a kritický postoj.

Kompetence pracovní

Budujeme u žáků zodpovědný přístup k práci jakéhokoli druhu.

Vedeme je k pochopení nezbytnosti práce pro život i rozvoj jedince a společnosti.

Poukazujeme na nutnost dodržovat stanovený pracovní postup a předcházet zdravotním i hygienickým rizikům při práci.

Vytváříme u žáků zodpovědný přístup k volbě budoucího povolání, a to vzhledem k osobním schopnostem a talentům, i k potřebám společnosti.

Rozvíjíme u žáků kladný a aktivní přístup nejen k práci, ale i k životu v nejširším pojetí.

Kompetence digitální

Podporujeme žáky ve vyhledávání relevantních informací, rozvíjíme jejich schopnost analyzovat a kriticky zhodnocovat digitální obsahy z hlediska zdrojů, manipulativních technik, předsudků a kvality informací.

Klademe důraz na respektování a dodržování etikety při interakci v digitálním prostředí, pomáháme žákům rozpoznávat manipulativní techniky a nevhodné mediální obsahy, učíme žáky je kriticky hodnotit a vhodně na ně reagovat.

Vysvětlujeme žákům principy bezpečnosti při ochraně soukromí vlastního i ostatních, při vytváření digitální stopy, při správě digitální identity a seznamujeme je s pravidly ochrany autorských práv.

I.STUPEŇ

1. období

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
k - si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	- vzájemné poznávání se ve skupině/třídě - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech - cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání - základní pravidla pro komunikaci ve třídě: prosba, poděkování, pozdrav, oslovení, omluva - gestikulace	- komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů, vysvětlování apod. - komunikace ve třídě	ŠV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice KV – lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity	
- se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	- vztahy a naše skupina, třída - péče o dobré vztahy - chování podporující dobré vztahy - lidská práva jako regulativ vztahů - pravidla třídy a jejich dodržování - sebekontrola, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle			
- si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	- můj vztah k sobě samému, zdravé sebepojetí - můj vztah k druhým lidem - projevování pozornosti, laskavosti, vyjádření uznání, umění odpustit - správná reakce na pochvalu			ŠV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace

- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	- empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc - ochota dělit se, vyjádření soucitu, darování, povzbuzení - služba - přátelství			
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích	- identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů - pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu			
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	- rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)			SV – kreativita
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	- empatie - zážitek přijetí pro každého - nabídnutí pomoci			
- si uvědomuje důležitost studia, vytváří si kladný vztah k práci, uvědomuje si její hodnotu, osvojuje si zásady správného využití času	- rozvoj schopností poznávání - smyslové vnímání, pozornost a soustředění - dovednost zapamatování, řešení problémů - dovednosti pro učení a studium - dobrá organizace vlastního času - práce a její hodnota			SV – rozvoj schopností poznávání, psychohygiena
- rozvíjí dobré vlastnosti, zaměřuje se na konkrétní ctnost dle ročního plánu (přátelství, pracovitost,	- pořádek - vytrvalost - přátelství - hospodárnost hygiena a čistota - loajalita - poslušnost - optimismus	- dodržování pravidel - slušnost - solidarita - štedrost - vděčnost - spravedlnost - vlídnost - pořádek	- ohleduplnost - pořádek - láska k vlasti - úcta - pracovitost - umírněnost - statečnost - upřímnost	SV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace

trpělivost, skromnost atd.)	- trpělivost - dobré využití času	- skromnost - zájem o druhé	- zodpovědnost - radost	
--------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------	----------------------------	--

2. období

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	- kladení otázek - verbální a neverbální komunikace (postoj těla, mimika, gesta, oční kontakt, podání ruky) - zdvořilost - vhodné vyjadřování v různých situacích (žádost, odmítnutí, oznámení, vysvětlování atd.)		OSV - komunikace
- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení	- schopnosti a dovednosti - ocenění schopností a dovedností druhých - sebezpoznaní, sebehodnocení, sebpřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování		OSV - sebezpoznaní a sebezpojetí, sebezregulace a sebezorganizace
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	- empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc - ocenění úspěchu druhých		
- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	- identifikace základních citů - empatie, soucit - adekvátní reakce na city druhých - pomoc v obtížných situacích		

- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	- vytváření prožitku radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolů a tvořivého experimentování		
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně	- mezilidské vztahy, vztahy s vrstevníky - sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích - efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi - dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne		OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- rozvíjí dobré vlastnosti, zaměřuje se na konkrétní ctnost dle ročního plánu (přátelství, pracovitost, trpělivost, skromnost atd.)	- pořádek - vytrvalost - přátelství - hospodárnost - hygiena a čistota - loajalita - poslušnost - optimismus - trpělivost - dobré využití času	- dodržování pravidel - slušnost - solidarita - štedrost - vděčnost - spravedlnost - vlídnost - pořádek - skromnost - zájem o druhé	OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace

6.9 NÁBOŽENSTVÍ

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici. Otevírá možnost života s církví.

Předmět je vyučován formou nepovinného předmětu s časovou dotací 1 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídě. Předmět je nabízen žákům 1. – 5. ročníku, pro každý ročník zvlášť. Výuka nepovinného předmětu se v učebním plánu (viz kapitola 4) nezapočítává do povinné časové dotace, uskutečňuje se však v rámci hlavního vyučovacího času, tedy ne před běžným začátkem vyučování ani v době po poslední obvykle uskutečňované vyučovací hodině na škole.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Do předmětu zařazujeme témata **ctností**, o jejichž rozvoj se ve spolupráci s rodiči snažíme. Každý měsíc se zaměřujeme na jednu konkrétní ctnost. Plán ctností připravujeme zvlášť pro každý školní rok.

Ve vyučovacím předmětu náboženství nabízíme tyto výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Poskytujeme vhled do náboženské výchovy z užší perspektivy. Vedeme žáky k tomu, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa jako celku vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.

V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků.

Obsahem učební látky je objevit na základě biblických příběhů schopnost žáků promýšlet události svého života.

Samostatně pozoruje a kriticky posuzuje výsledky svého jednání, z nich pak vyvozuje závěry pro využití v budoucnosti. Předmět rozvíjí schopnost kritického posouzení výsledků svého jednání tím, že dává dostatek příležitostí k výchově svědomí.

Kompetence k řešení problémů

Učíme žáky vnímat a řešit nejrůznější problémové situace podle příkladu biblických postav.

Žáci vnímají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznávají a pochopí problém. Výukou vedeme žáky k pozornosti k morálním konfliktům v rozsahu dětských zkušeností a ke konfrontaci s Desaterem.

V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, ve kterých se žáci učí reflektovat problémové situace, přemýšlet o jejich příčinách a promýšlet a plánovat vlastní způsob řešení s důrazem na etický přístup k druhým lidem a k životnímu prostředí.

Kompetence komunikativní

Učíme žáky vyjadřovat myšlenky a názory. Žáci poslouchají promluvy spolužáků či učitele a vhodně na ně reagují. Předmět dává dostatek příležitostí ke slovním či výtvarným projevům žáků, v nichž mohou vyjádřit svůj názor.

Kompetence sociální a personální

Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.

Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi.

Kompetence občanské

Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.

Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod).

Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jak vůči Bohu, tak vůči lidem a vůči samotnému světu. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme k tomu, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělků zajišťující určitou životní úroveň a jako povolání spolupracovat na dobrém rozvoji světa, ale jako prostředek k vlastnímu posvěcení.

Kompetence digitální

Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, vedeme je k odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí.

1. období

Očekávané výstupy	Učivo – 1. – 3. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
- žák oceňuje jedinečnost druhého a rozpoznává konkrétní situace v životě skupiny, kdy ji respektuje - žák umí vyjádřit radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu	- Bůh nám dává život - svět jako znamení Boží lásky - místo člověka v řádu stvoření a nutnost záchrany	OSV - naslouchání druhým, vyjadřování vlastního názoru, diskuze

- žák oceňuje místo člověka v řádu stvoření a jeho výtvoř, rozpoznává jejich pozitivní i negativní stránku a vnímá nutnost Boží záchrany - žák umí reprodukovat biblické příběhy a rozlišit v nich některé situace ve svém životě	- biblický obraz Boha a člověka	
- žák zakusí atmosféru slavení s důrazem na společenství a oslavu v rodině a umí vyjádřit její spojitost s oslavou ve společenství církve - žák většinou umí projevit radost a vděčnost z daru a umí popsat, že narození Ježíše je darem Boha člověku - žák umí reprodukovat vlastními slovy biblické události zvěstování a narození Ježíše - žák si všimá proměn kolem sebe a ve svém životě a pokouší se je spojit s proměnami přítomnými ve velikonočních událostech - žák má základní vhléd nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc - žák umí vysvětlit formulaci, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, jako vítězství života nad smrtí	- proměny kolem nás - oslava v rodině a oslava ve společenství církve - doba adventní - Vánoce - doba postní a velikonoční události - církevní svátky během roku	EGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy
- žák umí reprodukovat události vztahující se k Ježíšovu dětství a umí podle nich jednoduchým způsobem vysvětlit, jaký je Ježíš - žák umí reprodukovat biblické události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku - žák umí interpretovat Desatero jako Boží jednání s člověkem, které zachraňuje a ukazuje člověku principy nutné k prožití šťastného života - žák formuluje jednotlivá přikázání Desatera a ztotožňuje se s jejich etickými principy vztaženými na konkrétní situace jeho života - žák umí reprodukovat uvedené biblické události a je otevřený pro obraz dobrého, otevřeného, velkorysého a milosrdného Boha - žák umí jednoduchým způsobem hodnotit své jednání ve shodě se svým svědomím - žák umí popsat jednotlivé části svátosti smíření, umí ji vysvětlit jako křesťanskou nabídku pomoci člověku v situaci mravního selhání a je připravený se na ní podílet	- biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství - liturgické slavnosti a svátky - Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují - jednotlivá přikázání Desatera spojená s výchovou k příkladnému jednání k sobě, ke druhým lidem, ke světu a k Bohu - biblické události jako příklady naděje v Boží dobrotu a milosrdenství - jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí	MPV – E - etické principy

	- svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a její části	
- žák umí jednoduchým způsobem vysvětlit, proč křesťané považují Bibli za dar, který Bůh dává člověku, aby jeho život dostal orientaci - žák umí uvést probrané příklady Ježíšova učení a jeho skutků a pokouší se je spojovat se situacemi ve vlastním životě - žák umí reprodukovat události týkající se štěstí a selhání prvních lidí a získá základní vhled k pochopení principu hříchu, který ze strany člověka znamená svobodné a dobrovolné přerušování vztahu k Bohu - žák umí interpretovat biblický příběh Kaina a Ábela a dokáže ho spojit s postoji člověka, který stojí proti životu a jehož jednání církev nazývá hřích - žák umí vysvětlit pojem záchrana a najít jeho prvky v biblických proroctvích a v příběhu o Panně Marii	- Bible jako dar - štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost - příběh Kaina a Ábela jako jednání člověka, který si přivlastňuje Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit - proroctví a příběh Panny Marie jako příslib záchrany - příklady Ježíšova učení	MPV – ČJ – rozbor textů a diskuze nad nimi
- žák umí popsat neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání - žák umí modlitbu Otče náš a umí jednoduše vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu - žák umí vyjmenovat nejdůležitější události v životě Marie a vyjádřit k ní přiměřeným způsobem svůj vztah - žák formuluje Apoštolské vyznání víry, rozumí mu jako vyjádření důvěry v Boží jednání s člověkem, umí napodobit znamení kříže a umí vysvětlit jeho význam	- neděle jako den oslavy - modlitba Otče náš - Panna Maria a základy mariánské úcty v liturgii - Apoštolské vyznání víry a gesto znamení kříže	EGS – Evropa a svět nás zajímá - zvyky a tradice

2. období

Očekávané výstupy	Učivo – 4. – 5. ročník	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
- žák je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě - žák je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě - zná názvy evangelií	- život jako cesta - víra jako jiný úhel pohledu na svět - Bible jako orientační bod	OSV – sebepoznání a sebepojetí

- žák je všímavý ke kráse a dokonalosti Bohem stvořeného světa, ve kterém má každý své místo - žák vnímá a umí vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a je otevřený k respektování jedinečnosti druhých lidí - žák umí odpovědět na otázku, kdo napsal Bibli, jakými jazyky byla napsána, a umí hledat v Bibli podle biblických odkazů	- jedinečný člověk jako vrchol a součást Božího stvoření - Bible jako literární text	
- žák umí rozlišit aktivní a pasivní přístup k životu, je otevřený k aktivnímu prožívání přítomnosti a spojuje si jej se vztahem člověka k Bohu - žák oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří aktivně orientují svůj život k Bohu a jsou „světlem pro druhé“ - žák umí jednoduše porovnat dva evangelijní texty a rozumí obrazu o Ježíši Kristu, Světlu světa, jako výzvě k aktivnímu přístupu k sobě, k druhým a k Bohu - žák umí reprodukovat uvedené velikonoční události a prostřednictvím postavy apoštola Petra vstoupit do děje - žák umí zopakovat události křížové cesty a prostřednictvím postav, které Ježíše doprovázejí, vstoupit do děje - žák je v rámci uvedených biblických událostí schopen jednoduché reflexe vlastní víry - žák je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt a spojí si ji prostřednictvím událostí křížové cesty s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení - žák hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů a gest s ní spojených	- oslava v rodině a oslava ve společenství církve - doba adventní - Vánoce - doba postní a velikonoční události - svatodušní události - svátky svatých během roku	EGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy MUL - Kulturní diferenciacie
- žák umí interpretovat biblický příběh života a učení apoštola Pavla a dát je do souvislosti s dějinami prvotní církve - žák umí objasnit souvislost uvedeného biblického příběhu se situacemi vzájemné pomoci v dnešním světě a pozitivně oceňuje prosociální jednání - žák je připraven zasazovat se v síle křesťanské naděje svým jednáním za lepší svět	- jednotlivá přikázání Desatera - jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí - svátost smíření - dějiny prvotní církve, život a učení apoštola Pavla - misie, situace solidarity - křesťanská naděje	MPV – E - etické principy

- žák je otevřený vnímat Boha jako toho, který zachraňuje a je s člověkem - žák umí přiřadit vybrané prvky biblické události k učení církve	- Bible jako dar - Panna Maria - příklady Ježíšova učení - obraz Boha, který zachraňuje a je s člověkem - souvislost biblických událostí s učením církve	MPV – VI – křesťanské tradice v naší zemi
- žák umí vysvětlit uvedená podobenství jako obrazné příběhy přibližující Boží království a cestu k němu - žák umí interpretovat uvedené příběhy uzdravení jako výzvy k morální reflexi svých schopností „vidět“, „slyšet“ a „jednat“ - žák chápe podstatu slavení svátostí a je připravený začlenit je do svého života	- Apoštolské vyznání víry - hlásání Božího království - svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě	

7 UČEBNÍ OSNOVY PRO DRUHÝ STUPEŇ

7.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

7.1.1 Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
6	5	5	5

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

Předmět český jazyk a literatura navazuje na 2. stupni svým vzdělávacím obsahem na základy položené na 1. stupni ZŠ.

Místem realizace tohoto předmětu je obvykle učebna.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter. Je rozdělen do tří složek – slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Ve výuce tohoto předmětu je kladen důraz na zvládnutí pravidel českého pravopisu, komunikaci žáků a nácvik ústního projevu na veřejnosti.

Metody práce jsou zaměřeny na samostatnou i skupinovou práci, příhodně doplněnou o dramatické prvky, na získávání informací četbou i prostřednictvím sdělovacích prostředků a internetu.

Součástí výuky je využívání audiovizuální techniky a návštěvy divadelních představení a dalších kulturních akcí.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Požadujeme od žáků zodpovědný přístup k plnění všech zadaných úkolů.
- Dbáme o to, aby si žák dokázal vyhledávat a třídit informace získané četbou i ve sdělovacích prostředcích.
- Směřujeme žáky k řešení problémů, aby si dokázali sami vyhledat informace, které neznají.
- Podporujeme u žáků schopnost popsat správně své myšlenky, vyjadřovat se výstižně, souvisle a vhodně vzhledem k dané situaci, a to v písemném i ústním projevu.
- Zapojujeme žáky do nácviku diskuse i vystupování na veřejnosti.
- Vedeme žáky k četbě jako prostředku rozšiřování slovní zásoby a informací.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za výsledky své práce.

Kompetence k učení: umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

Rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.

Žákům dáváme dostatek možností, při nichž používají osvojené jazykové dovednosti i v jiných oblastech.

Vedeme žáky k pečlivému tvoření záznamů a k ukládání informací.

Seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Vedeme žáky k chápání jazyka jako nástroje celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání pravidel, jimiž se řídí probírané mluvnické jevy.

Vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt chybu v textu a odůvodnit správné psaní.

Učíme žáky pracovat se slovníky.

Kompetence komunikativní: vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

V rámci probíraných žánrů vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení.

Nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným literárním textům.

Pomocí literárního i mluvnického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků.

Vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků.

Procvičujeme a zdokonalujeme vypravěčské schopnosti žáků.

Kompetence sociální a personální: učit žáky pečovat o své zdraví, chránit ho a být za ně zodpovědný, projevovat pozitivní city; rozvíjet vnímavost k lidem, prostředí i k přírodě a schopnost spolupracovat a respektovat úspěchy vlastní i druhých.

Vytváříme příležitosti k diskuzím v malých skupinách i v rámci celé třídy.

Vedeme žáky ke schopnosti požádat o pomoc, vyjádřit svoje potřeby, prožitky, popř. sdělit svůj názor.

Vedeme žáky k ovládnutí pravidel mezilidské komunikace a ke kultivovanému projevu.

Kompetence občanské: připravovat žáky, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti; vést je k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam pro národní určení.

Podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace a četby a s ním spojené estetické a emocionální vnímání.

Kompetence pracovní:

Vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní.

Dbáme na to, aby si žáci svůj pracovní prostor udržovali v čistotě.

Kompetence digitální:

Vytváříme žákům podmínky pro kritické hodnocení digitálního obsahu, vybíráme a didakticky transformujeme vhodné digitální texty.

Nabízíme žákům různé situace a texty v digitálním prostředí a vedeme je k tomu, aby při práci s těmito texty volili vhodné čtenářské strategie.

Navozujeme situace, při kterých se žáci učí v digitálním prostředí volit vhodné nástroje, zdroje a jazykové prostředky v souladu s komunikačním záměrem a autorským právem i s ohledem na to, zda komunikují s člověkem, nebo strojem.

Vedeme žáky k vlastní i vzájemné reflexi účinků zvolených prostředků komunikace v digitálním prostředí, k dodržování pravidel slušného chování na internetu.

Očekávané výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
<u>Komunikační a slohová výchova</u> <u>Žák:</u> - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát, - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů, - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	1. klíčová slova 2. výpisky, výtah 3. vlastní tvořivé psaní: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis nebo e-mail 4. mluvený projev: zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika Komunikace
<u>Jazyková výchova</u> <u>Žák:</u> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch, - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami, - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci,	• zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost • stavba slova • tištěné a elektronické jazykové příručky • základní tvaroslovné kategorie • podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa • přísudek jmenný, shoda přísudku s podmětem	

- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.		
<u>Literární výchova</u> Žák: - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele, - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo, - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	základy literární teorie: epika, lyrika literární druhy a žánry: dobrodružná, literatura, pohádka, bajka, balada návštěva kulturní akce, vlastní shrnutí	

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
<u>Komunikační a slohová výchova</u> Žák: - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s informačními zdroji, - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru, - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	- kritické čtení a naslouchání - slohové útvary: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby - životopis	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika MV - Tvorba mediálního sdělení

<u>Jazyková výchova</u> Žák: - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití, - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	- útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí) - příbuznost jazyků - zájmena, slovesa, příslovce, předložky - přívlastek, předmět, příslovečné určení - vedlejší věta a její druhy - psaní velkých písmen	
<u>Literární výchova</u> Žák: - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele, - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	- literární druhy a žánry: fantazy, sci-fi, epos, legenda - základy literární teorie a historie - interpretace literárního díla - návštěva kulturní akce, vlastní shrnutí	

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
<u>Komunikační a slohová výchova</u> Žák: - se zapojuje do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji, - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru, - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj, - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	- komunikační žánry: diskuse, dialog - kritické čtení a naslouchání - mluvený projev připravený a nepřipravený - písemný projev - slohové útvary: líčení, úvaha, charakteristika literární postavy	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
<u>Jazyková výchova</u> Žák: - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití, - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí, - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh.	- obecná čeština, interdialekt, nářečí - druhy vět, souvětí, poměry mezi větami - přísudek - příslovečné určení - přívlastek - interpunkce - obohacování slovní zásoby, tvorba slov, zkratky	

<u>Literární výchova</u> Žák: - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo, - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	- literární teorie - literární interpretace - literární historie - drama - literatura pro mládež - ústní lidová slovesnost - adaptace literárních děl	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika
<u>Člověk ve společnosti</u> Žák: - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	- žurnalistika: reportáž, zpráva, analýza mediálního textu	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
<u>Komunikační a slohová výchova</u> Žák: - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát, - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování, - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů, - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a	- teze, konspekt - připravený mluvený a písemný projev - nadvětné spojování - referát, úvaha, výklad, formální dopis, žádost - kritické čtení - prožitkové čtení - mluvený projev: kultivace projevu žáka	MV – Vnímání autora mediálních sdělení Práce v realizačním týmu

zaujímá k ní kritický postoj, - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.		
<u>Jazyková výchova</u> Žák: - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu	- vývoj jazyka, útvary/poloútvary národního jazyka: nářečí, slang, profesionalismus	
- a zdůvodní jejich užití, - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí, - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	- jazyková norma a kodifikace - výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické - tvorba slov, slova přejatá - přenesená pojmenování (metafora, metonymie), frazeologie - tvaroslovné kategorie, neohebná slova - věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědí a vět - grafické znázornění stavby věty - jazyková norma a kodifikace - doplněk	

<u>Literární výchova</u> Žák: - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování, - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích, - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo, - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty, - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	- literární historie - literární žánry: pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie - kýč, brak - kompozice literárního díla - adaptace literárních děl: filmová a divadelní adaptace, tanec, výtvarné zpracování, komiks - připravený písemný a ústní projev - kritické čtení - literární teorie a kritika - vlastní tvorba	MV – Tvorba mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení
---	---	--

7.1.2 Anglický jazyk

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
4	4	4	4

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Anglický jazyk navazuje na výuku anglického jazyka nižších ročníků.
- Jsou využívány: skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací a s autentickými materiály), hry, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty.
- Žáci jsou vedeni k aktivnímu zapojení do výuky.
- Vzdělávací obsah je žákům předkládán v systému spirálovitě se opakujících gramatických jevů v kombinaci s vhodnými tématy pro rozvoj slovní zásoby. Výchozí myšlenkou je dovést žáky k myšlení a komunikaci v anglickém jazyce. Sekundárně teprve využívat získané slovní zásoby a aplikace gramatických jevů.
- Pro některé aktivity využíváme i jiná místa než učebnu (např. vycházky do přírody).

Výchovně vzdělávací strategie:

- Průběžně motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce – poskytujeme příležitosti ke čtení cizojazyčné literatury, časopisů, zahraniční návštěvy, videoprogramy.
- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci.
- Klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu.
- Vybízíme žáka k hodnocení svých pracovních výsledků, kriticky pohlížet na svou činnost a vyhledat prostředky pro zlepšení a dosažení dalších cílů.
- Připravujeme žáky k výstižnému, přesnému, souvislému, kultivovanému projevu, a to jak písemnému, tak ústnímu.
- Učíme žáka požádat o pomoc a zároveň pomoci druhému.
- Učíme žáky respektovat osoby druhých lidí, vážit si jich, vcítit se do situací jiných lidí, ale také odmítat nátlak a hrubé zacházení.

Seznamujeme žáky s jinými kulturami, vedeme je k toleranci a respektování.

Kompetence k učení:

Rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.

Vedeme žáky k fixování jazyka.

Vedeme žáky k budování pozitivního vztahu ke studiu cizího jazyka.

Na žácích žádáme sebereflexi i reflexi práce vyučujícího.

Kompetence k řešení problémů:

Konfrontujeme žáky s běžnými pokyny a činnostmi každodenního života prostřednictvím příběhů.

Zadáváme úkoly, při kterých žáci řeší různé hádanky, křížovky a doplňující cvičení individuálně nebo ve skupině.

Vybízíme žáky k využívání znalostí z jiných předmětů na hodinách AJ.

Cíleně kladenými otázkami a úlohami vedeme žáky k uplatnění individuálního přístupu k řešení úkolu.

Nacvičujeme různé problémové situace a diskutujeme o jejich možných řešeních.

Povzbuzujeme žáky k překonávání překážek v rámci studia anglického jazyka.

Kompetence komunikativní:

Používáme všechny dostupné materiály, které pomáhají rozvíjet komunikaci (např. texty, obrázky, nahrávky aj.).

Snažíme se v hodinách používat hlavně anglický jazyk.

Dbáme na kultivovaný ústní i písemný projev.

Zařazujeme do hodin úkoly, při kterých se žáci učí vyjádřit a obhájit svůj názor a učí se respektovat názory jiných.

Používáme komunikativní hry, které pomáhají ve stmelování kolektivu, k procvičování dané látky a v utvrzování již nabytých znalostí.

Upevňuje komunikativní schopnosti žáka prostřednictvím krátkých dialogů.

Kompetence sociální a personální:

Zařazujeme do hodin úkoly, které žáci plní ve dvojicích nebo ve skupinách, učí se tak spolupraci.

Dbáme na zapojení všech žáků ve skupině.

Zadáváme žákům projekty, které následně žák prezentuje před spolužáky jako svou samostatnou práci.

Dbáme na to, aby se žáci vyjadřovali bez obav, proto chválíme každou snahu.

Zadáváme písemné úkoly, při kterých žáci píšou o sobě a svých zálibách, o tom co se jim líbí, co mají rádi, a tím je vedeme k uvědomění svých individuálních vlastností a kvalit.

K osvojení slovní zásoby využíváme běžné situace každodenního života lidí, se kterými se žáci mohou ztotožnit a které znají.

Vkládáme do výuky soutěže a hry pro ukotvování látky, kterými navozujeme tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě.

Kompetence občanské:

Pěstujeme přátelské vztahy ve skupině.

Vyžadujeme od žáků respektování pravidel hodiny, které se stanoví na začátku školního roku.

Zařazujeme do hodin společenské hry, při kterých žáci musí respektovat jejich pravidla.

Představujeme kulturní tradice jiných zemí prostřednictvím písní a her.

Poukazujeme na zdravý životní styl formou příběhů.

Vybízíme žáky, aby referovali svým rodičům, co se již naučili, a vede je tak k pocitu hrdosti na své schopnosti.

Kompetence pracovní:

Vedeme žáky k plnění povinností a závazků a systematickou práci na zadaných úkolech.

Vyžadujeme od žáků dodržování pravidel práce se studijními materiály (pracovní listy, učebnice aj.).

Vyžadujeme plnění úkolů ve stanoveném rozsahu a termínu.

Učíme žáky systematické práci vedením vlastního portfolia.

Zadáваме písemné a manuálně tvořivé úkoly, při kterých žáci pracují samostatně a sami si rozvrhnou postup a tempo práce.

Na konci hodiny necháváme žákům prostor k sebereflexi vlastní práce.

Kompetence digitální:

Vedeme žáky ke kritickému myšlení při práci s cizojazyčnými informačními zdroji, k samostatnému vyhledávání a zpracování informací a také k posuzování důvěryhodnosti zdrojů.

Motivujeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací, k respektu autorských práv a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů.

Navozujeme situace pro vytváření materiálů v digitální podobě: reklamy, jízdenky, formuláře, jídelní lístky, ubytování apod.

Vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka – například k využívání online slovníků.

Využíváme digitální nástroje a služby, které jsou ve škole k dispozici, pro zefektivnění cizojazyčné komunikace s žáky.

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - poslechová cvičení, rozvíjení porozumění různých přízvuků anglického jazyka	OSV – Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MkV – Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita EV – Vztah člověka k prostředí MV – Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, worksheets k procvičení slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda, nákupy a móda, společnost a její problémy, moderní technologie a média, cestování, realie anglicky mluvících zemí	
Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- práce se slovníkem - práce se zjednodušenými anglickými originály	

Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
- reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - poslechová cvičení, rozvíjení porozumění různých přízvuků anglického jazyka	OSV – Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MkV – Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita EV – Vztah člověka k prostředí MV – Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, worksheets k procvičení slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie anglicky mluvících zemí	

Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům,	- práce se slovníkem - práce se zjednodušenými anglickými originály	Práce v realizačním týmu
vyhledá v nich požadované informace		
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - poslechová cvičení, rozvíjení porozumění různých přízvuků anglického jazyka	OSV – Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MkV – Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita EV – Vztah člověka k prostředí

Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, worksheets k procvičení slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, hudba, pop, čas, návrhy, počasí, příroda a město, cestování, společnost a její	
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie anglicky mluvících zemí	MV – Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- seznámení s realitami anglo-amerického světa - práce se slovníkem - práce se zjednodušenými anglickými originály	
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - poslechová cvičení, rozvíjení porozumění různých přízvuků anglického jazyka	OSV – Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
se týká osvojovaných témat		Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, worksheets k procvičení slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie anglicky mluvících zemí	MkV – Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita EV – Vztah člověka k prostředí MV – Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- seznámení s realiami anglo-amerického světa - práce se slovníkem - práce se zjednodušenými anglickými originály	

Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
---	---	--

7.1.3 Konverzace v anglickém jazyce

Konverzace v anglickém jazyce slouží k upevnění učiva, s nímž se žáci setkávají v běžných hodinách AJ, a k osvojení si rozšiřujících znalostí a dovedností.

Předmět rozvíjí u žáků osvojení a správné používání ústní i písemné podoby spisovného anglického jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Výuka je zaměřena na receptivní, interaktivní a produktivní řečové dovednosti. Konverzace v anglickém jazyce podporuje vytváření pozitivního vztahu k cizímu jazyku, osvojování jazykových dovedností, poznání kulturních a národnostních rozdílů mezi anglofonními zeměmi a Českou republikou.

Předmět je nepovinný a je nabízen s jednoduhoduhovou týdenní dotací pro každou třídu druhého stupně školy. Konverzace je vyučována v kmenových třídách v rámci hlavního vyučovacího času (výuka tohoto nepovinného předmětu se v učebním plánu (viz kapitola 4B) nezapočítává do povinné časové dotace, uskutečňuje se však v rámci hlavního vyučovacího času, tedy ne před běžným začátkem vyučování ani v době po poslední obvykle uskutečňované vyučovací hodině na škole).

Metody používané ve výuce: hra, rozhovory, práce ve dvojici, skupinová práce, dramatizace příběhů. Výuka vede žáky k rozvoji následujících klíčových kompetencí:

7.1.3.1 Kompetence k učení:

- poznávat smysl, důvod a cíl náplně vyučovacích hodin pro praktický život
- samostatně vyhledávat prostředky a cestu k odstraňování překážek v komunikaci

7.1.3.2 Kompetence k řešení problémů:

- řešit jednoduché situace v AJ – nebát se komunikovat v cizím jazyce
- dokázat nahradit neznámý výraz jinými slovy

7.1.3.3 Kompetence komunikativní:

- porozumět jednoduchému sdělení (písemnému, ústnímu)
- dokázat formulovat jednoduché myšlenky v AJ

7.1.3.4 Kompetence sociální a personální:

- nebát se v jednoduchých situacích v cizojazyčném prostředí – umět požádat o radu a pomoc
- spolupracovat v anglicky mluvící skupině na řešení problému

7.1.3.5 Kompetence občanské:

- tolerovat a respektovat různé názory
- získávat představu o různých zvycích v anglofonních zemích

7.1.3.6 Kompetence pracovní:

- samostatně pracovat se slovníkem a internetem
- využívat AJ k vyhledávání informací pro vlastní potřebu

6.1.3.7 Kompetence digitální:

- motivovat žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vést žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vést žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba a tematické okruhy – shodné se slovní zásobou a tematickými okruhy předmětu Anglický jazyk pro 6. ročník - práce se slovníkem	OSV - Komunikace

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba a tematické okruhy – shodné se slovní zásobou a tematickými okruhy předmětu Anglický jazyk pro 7. ročník - práce se slovníkem	OSV - Komunikace

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	● slovní zásoba a tematické okruhy – shodné se slovní zásobou a tematickými okruhy předmětu Anglický jazyk pro 8. ročník ● práce se slovníkem	OSV - Komunikace

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba a tematické okruhy – shodné se slovní zásobou a tematickými okruhy předmětu Anglický jazyk pro 9. ročník - práce se slovníkem	OSV - Komunikace

7.1.4 Německý jazyk

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
x	2	2	2

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Místo realizace předmětu je obvykle kmenová třída.
- Jsou využívány: skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, v případě možnosti dopisování se zahraničními kamarády, krátkodobé projekty.
- Žáci jsou vedeni k aktivnímu zapojení do výuky.
- Důraz je kladen na komunikaci žáků ve německém jazyce a na nácvik správné výslovnosti a porozumění.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci. (KU, KŘP, KP)
- Směřujeme žáky k řešení problémů, především aby si dokázali sami vyhledat informace, které neznají. (KU, KP, KŘP)
- Klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu. (KU, KŘP)
- Vybízíme žáka k hodnocení svých pracovních výsledků, kriticky pohlíží na svou činnost a vyhledat prostředky pro zlepšení a dosažení dalších cílů. (KU)
- Připravujeme žáky k výstižnému, přesnému, souvislému, kultivovanému projevu, a to jak písemnému, tak ústnímu. (KK)
- Učíme žáka požádat o pomoc a zároveň pomoci druhému. (KSP)
- Učíme žáky respektovat osoby druhých lidí, vážit si jich, vcítit se do situací jiných lidí, ale také odmítat nátlak a hrubé zacházení. Seznamujeme žáky s jinými kulturami, vedeme je k toleranci a respektování. (KO)
- Zkratky: KU, KŘP, KP, KO, ... - kompetence k učení, kompetence k řešení problému, kompetence pracovní

Kompetence k učení

Rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.

Vedeme žáky k fixování jazyka.

Vedeme žáky k budování pozitivního vztahu ke studiu cizího jazyka.

Na žácích žádáme sebereflexi i reflexi práce vyučujícího.

Kompetence k řešení problémů

Konfrontujeme žáky s běžnými pokyny a činnostmi každodenního života prostřednictvím příběhů.

Zadáváme úkoly, při kterých žáci řeší různé hádanky, křížovky a doplňující cvičení individuálně nebo ve skupině.

Vybízíme žáky k využívání znalostí z jiných předmětů na hodinách NJ.

Cíleně kladenými otázkami a úlohami vedeme žáky k uplatnění individuálního přístupu k řešení úkolu.

Nacvičujeme různé problémové situace a diskutujeme o jejich možných řešeních.

Povzbuzujeme žáky k překonávání překážek v rámci studia německého jazyka.

Kompetence komunikativní

Používáme všechny dostupné materiály, které pomáhají rozvíjet komunikaci (např. texty, obrázky, nahrávky aj.).

Snažíme se v hodinách používat hlavně německý jazyk.

Dbáme na kultivovaný ústní i písemný projev.

Zařazujeme do hodin úkoly, při kterých se žáci učí vyjádřit a obhájit svůj názor a učí se respektovat názory jiných.

Používáme komunikativní hry, které pomáhají ve stmelování kolektivu, k procvičování dané látky a v utvrzování již nabytých znalostí.

Upevňuje komunikativní schopnosti žáka prostřednictvím krátkých dialogů.

Kompetence sociální a personální

Zařazujeme do hodin úkoly, které žáci plní ve dvojicích nebo ve skupinách, učí se tak spolupráci.

Dbáme na zapojení všech žáků ve skupině.

Zadáujeme žákům projekty, které následně žák prezentuje před spolužáky jako svou samostatnou práci.

Dbáme na to, aby se žáci vyjadřovali bez obav, proto chválíme každou snahu.

Zadáujeme písemné úkoly, při kterých žáci píšou o sobě a svých zálibách, o tom co se jim líbí, co mají rádi, a tím je vedeme k uvědomění svých individuálních vlastností a kvalit.

K osvojení slovní zásoby využíváme běžné situace každodenního života lidí, se kterými se žáci mohou ztotožnit a které znají.

Vkládáme do výuky soutěže a hry pro uktovování látky, kterými navozujeme tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě.

Kompetence občanské

Pěstujeme přátelské vztahy ve skupině.

Vyžadujeme od žáků respektování pravidel hodiny, které se stanoví na začátku školního roku.

Zařazujeme do hodin společenské hry, při kterých žáci musí respektovat jejich pravidla.

Představujeme kulturní tradice jiných zemí prostřednictvím písní a her.

Poukazujeme na zdravý životní styl formou příběhů.

Vybízíme žáky, aby referovali svým rodičům, co se již naučili, a vede je tak k pocitu hrdosti na své schopnosti.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k plnění povinností a závazků a systematickou práci na zadaných úkolech.

Vyžadujeme od žáků dodržování pravidel práce se studijními materiály (pracovní listy, učebnice aj.).

Vyžadujeme plnění úkolů ve stanoveném rozsahu a termínu.

Učíme žáky systematické práci vedením vlastního portfolia.

Zadáujeme písemné a manuálně tvořivé úkoly, při kterých žáci pracují samostatně a sami si rozvrhnou postup a tempo práce.

Na konci hodiny necháváme žákům prostor k sebereflexi vlastní práce.

Kompetence digitální:

Vedeme žáky ke kritickému myšlení při práci s cizojazyčnými informačními zdroji, k samostatnému vyhledávání a zpracování informací a také k posuzování důvěryhodnosti zdrojů.

Motivujeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací, k respektu autorských práv a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů.

Navozujeme situace pro vytváření materiálů v digitální podobě: reklamy, jízdenky, formuláře, jídelní lístky, ubytování apod.

Vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka – například k využívání online slovníků.

Využíváme digitální nástroje a služby, které jsou ve škole k dispozici, pro zefektivnění cizojazyčné komunikace s žáky.

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností,	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV - Komunikace MV - Kulturní difference
a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, kalendářní rok (měsíce, dny v týdnu, hodiny), realie Německa - slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - gramatika: <i>osobní zájmena, sloveso sein, haben</i> <i>pravidelná slovesa v přítomném čase,</i> <i>tvorba otázky, národnosti a jejich pojmenování, určitý a neurčitý člen, rod podstatných jmen,</i> <i>skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle</i> <i>zápor ve větě, vybrané předložky,</i> <i>barvy, číslice, řadové číslovky</i>	VMGES - Objevujeme Evropu a svět
Mluvení - žák se zapojuje do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		

Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		
---	--	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, realie Německa	OSV – Komunikace VMGES - Objevujeme Evropu a svět
pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - gramatika: <i>přivlastňovací zájmena, nepravidelná slovesa, přídavná jména, minulý čas . präteritum, perfektum, infinitiv s zu, , ukazovací zájmena, příslovečná určení místa</i>	MV - Kulturní difference
Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
Čtení s porozuměním - žák jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		

- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		
---	--	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – volný čas, jídlo, zvířata, příroda, realie španělsky mluvících zemí - slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - <i>gramatika: jednoduchý minulý čas, přivlastňovací zájmena, vazba hay que + infinitiv, vyjádření množství, přičestí, složený minulý čas, stupňování přídavných jmen (pozitiv, komparativ, superlativ)</i>	OSV – Komunikace VMGES - Objevujeme Evropu a svět MV - Kulturní difference
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Psaní - žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

7.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

7.2.1 MATEMATIKA

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace a průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
6	4	4	5

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Místo realizace předmětu je obvykle kmenová třída.
- Vyučovací předmět Matematika navazuje na výuku matematiky nižších ročníků.
- Žáci jsou vedeni k aktivnímu zapojení do výuky.
- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:
 - Na prvostupňový tematický okruh Číslo a početní operace navazuje a jej prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, kde si žáci osvojují aritmetické operace.
 - V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi.
 - V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás.
 - Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení.
- Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software) a používat některé další pomůcky (modely, rýsovací pomůcky apod.).

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k hledání různých řešení matematických úloh. (KU, KŘP)
- Vedeme žáky k respektování pravidel, práv a povinností, zodpovědnosti za vlastní řešení. (KO)
- Pracujeme s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení. (KŘP, KU, KK)

- Vedeme žáky k tomu, aby vysvětlovali své postupy při řešení matematických úloh nebo reagovali na matematické problémy. (KK, KU, KSP)
- Vedeme žáky k poznání vlastních schopností a k radosti z vlastního úspěchu, poskytujeme podnětné prostředí pro vyjádření jejich osobní zkušenosti. (KU, KP, KSP)
 - Klademe důraz na to, aby při řešení problémových úloh žáci využívali svých předchozích zkušeností. (KŘP, KU)
 - Vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symbolů. (KU, KK)
 - Žáky vedeme ke spolupráci ve skupině či dvojici, aby dokázali spolupracovat s druhými při řešení matematických úloh. (KSP, KK, KU)
 - Motivujeme žáky k aktivnímu zapojení a využívání problémových a aplikovaných úloh v praxi. (KP, KU, KŘP)
 - Motivujeme žáky k účasti v různých matematických soutěžích. (KU, KŘP)

Kompetence k učení

Vytváříme u žáka zásobu systémových matematických nástrojů (početních operací, metod k řešení úloh apod.)

Vedeme žáky k používání vzorců a početních úkonů při řešení úloh vycházejících z reálného života.

Při práci využíváme také znalosti a informace z jiných oborů.

Nabízením nových problémových úkolů rozvíjíme u žáků logické myšlení, dáváme jim možnost používat znám.

Kompetence k řešení problémů

Učíme žáky používat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech (odhady, porovnávání, měření atd.)

Vedeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a hledání různých možností správného řešení zadaných úkolů.

Provádíme se žáky rozbor úloh, plánujeme jejich řešení, vedeme žáky k volbě správného postupu k dosažení výsledku.

Vedeme žáky k rozvíjení spolupráce při řešení problémových úkolů.

Kde je to možné, necháváme na žácích, zda se rozhodnou požádat o pomoc, nebo úlohu vyřeší samostatně.

Využíváme informace z různých oborů.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k dodržování pravidel skupinové práce.

Kde je to možné, necháváme na žácích, zda se rozhodnou požádat o pomoc, nebo úlohu vyřeší samostatně.

Používáme matematickou symboliku.

Probouzíme v žácích poznání, že prosba a poděkování otvírají dveře.

Vyslechneme ve vhodné době názory žáků, o problémech s nimi diskutujeme, dbáme o zapojení co největšího počtu žáků do takto vyvolané diskuse.

Dbáme na kvalitní prezentaci výstupů ze skupinové práce.

Kompetence sociální a personální

Všichni společně sestavujeme pravidla pro skupinovou práci a také dohlížíme na jejich dodržování.

Ve skupině se snažíme spolupracovat, vážíme si práce druhých, respektujeme osobnost jednotlivců i míru jejich schopností.

Diskutujeme o problémech při skupinové práci, snažíme se společně hledat vhodná řešení.

Vedeme žáky k uvědomění si vlastní hodnoty, k tomu, aby se ani nepodceňovali, ani nepřeceňovali.

Kompetence občanské

Osvojujeme si pravidla správného chování k sobě i k ostatním lidem.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel při práci se sešitem a učebnicí.

Pomáháme žákům poznávat a rozvíjet jejich schopnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

Vedeme žáky k samostatnému rozhodnutí o postupu práce.

Kompetence digitální

Nabízíme příležitosti k tomu, aby žáci navrhovali vlastní statistická šetření, posuzovali získaná data, výsledky prezentovali, zobecňovali a diskutovali o metodách i výsledcích.

Vedeme žáky k tomu, aby zapojovali do řešení úloh a problémů digitální technologie, porovnávali využití různých digitálních i nedigitálních prostředků a diskutovali o nich a o efektivitě jejich použití.

Učíme žáky používat různé aplikace, služby a specializované softwary k výpočtům, geometrickým konstrukcím, modelování matematických úloh.

Pomáháme a radíme žákům při řešení matematických i softwarových problémů.

Podporujeme týmovou tvůrčí atmosféru, využíváme sdílená prostředí a aktivně s nimi pracujeme.

Vzdělávací oblast matematiky velmi těsně souvisí s oblastí „Člověk a příroda“ (fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis), stává se pro ni důležitým nástrojem. Lze však najít propojení se všemi vyučovacími předměty (včetně českého jazyka, dějepisu, občanské výchovy, výtvarné výchovy, výpočetní a informační technologie, tělesné výchovy apod.).

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Číslo a proměnná - žák modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (zlomkem, přirozeným číslem, desetinným číslem) Závislosti, vztahy a práce s daty - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - vyjádří funkční vztah grafem Nestandardní aplikační úlohy a problémy - žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	dělitelnost přirozených čísel – násobek, dělitel, znaky dělitelnosti, prvočíslo a číslo složené, rozklad na součin prvočísel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, znaky dělitelnosti zlomky a desetinná čísla – rozšíření pojmu, porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinných čísel, řešení slovních úloh, převádění jednotek závislosti a data – příklady závislostí z praktického života, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky nestandardní aplikační úlohy – číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční úlohy	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebezpojetí Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací schopnosti
Geometrie v rovině a v prostoru žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou	rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník (typy trojúhelníků), vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost	

matematickou symboliku - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu Nestandardní aplikační úlohy a problémy - žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	prostorové útvary – kvádr, krychle – objem, povrch konstrukční úlohy – konstrukce trojúhelníku ze tří stran, množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, středová souměrnost nestandardní aplikační úlohy – číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy	
Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata

Číslo a proměnná - žák provádí početní operace v oboru přirozených, celých a racionálních čísel; - zaokrouhluje, účelně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky	celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa, porovnávání celých čísel, slovní úlohy zlomky a desetinná čísla – převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, krácení a rozšiřování zlomků, porovnávání zlomků poměr – měřítko, úměra, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebezpojetí Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací schopnosti
map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - řeší jednoduché problémy, určuje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic		

Geometrie v rovině a v prostoru - žák načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru v osově a středové souměrnosti, určí osově a středově souměrný obraz - při výpočtech a k argumentaci používá věty o shodnosti - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestojí síť základních těles - načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	rovinné útvary – čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků) metrické vlastnosti v rovině – obvod a obsah trojúhelníku prostorové útvary – kolmý hranol – objem a povrch konstrukční úlohy – osová a středová souměrnost, osa úsečky, střední příčky, těžnice a výšky trojúhelníku	
---	---	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Číslo a proměnná - žák provádí početní operace v oboru reálných čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje, účelně využívá kalkulátor - určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina, početní operace s mocninami, rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, pravidla pro počítání s mocninami, Pythagorova věta výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny, početní operace s mnohočleny rovnice a nerovnice – lineární rovnice s jednou neznámou, slovní úlohy řešené rovnicemi, úlohy o pohybu, o společné práci, o směsích, lineární nerovnice	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací schopnosti
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic (nerovnic)	procenta – jednoduché úrokování	

Geometrie v rovině a v prostoru - žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v posunutí a otočení, určí posunutý a otočený obraz - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	rovinné útvary – kružnice, kruh, vzájemná poloha přímky a kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic metrické vlastnosti v rovině – délka kružnice, obsah kruhu, kružnicový oblouk, kruhová výseč prostorové útvary – rotační válec – objem a povrch konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti, Thaletova kružnice, konstrukce trojúhelníků, konstrukce čtyřúhelníků, posunutí, otočení, osa úhlu, kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
---	---	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Číslo a proměnná - žák účelně využívá kalkulátor - určí hodnotu lomeného výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	lomené výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny, početní operace s lomenými výrazy rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací schopnosti
Závislosti, vztahy a práce s daty - žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data a porovnává data - určuje vztah přímé anebo nepřímé	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá	
úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - umí využít funkční vztahy v jednoduchých reálných situacích	úměrnost, lineární funkce, goniometrické funkce ostrého úhlu	
Geometrie v rovině a v prostoru - žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - dokáže použít k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků - určuje a charakterizuje základní	rovinné útvary – podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků), dělení úseček v daném poměru prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule – objem, povrch	

prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy - žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	nestandardní aplikační úlohy – číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy	

7.3 INFORMATIKA

7.3.1 Informatika

Vyučovací předmět Informatika vychází ze vzdělávací oblasti Informatika a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhnou a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Časové vymezení:

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Kompetence k učení

Žáky vedeme k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě (pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, patřičnou literaturu apod.)

Učíme žáky pořizovat si vlastní poznámky, které jim pomohou při praktických úkolech s technikou.

Kompetence k řešení problémů

Zadáváním úloh a projektů vedeme žáky k tvořivému přístupu k řešení těchto úloh, učíme je chápat, že se v životě při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení může být více.

Vedeme žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce.

Kompetence komunikativní

Učíme žáky komunikaci na dálku a využívat přitom vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty.

Při komunikaci je učíme dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, při projektech je učíme pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.

Zveme žáky k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních.

Při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk má různé schopnosti a jiný stupeň zručnosti.

Kompetence občanské

Seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...)

Vedeme je k tomu, aby zákony dodržovali (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...)

Při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému zamyšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní

Učíme žáky dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s výpočetní technikou.

Učíme žáky, že mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Kompetence digitální

Seznamujeme žáky s novými technologiemi, vedeme je ke kritickému hodnocení jejich přínosu a reflektování rizika jejich využívání.

Vedeme žáky k využívání digitálních technologií.

Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitálního obsah.

Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.

Výstupy	Učivo – 6. ročník
Kódování a šifrování dat a informací - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO
Práce s daty - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty
Informační systémy - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva

Počítače - nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací, aktualizace Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)
---	--

Výstupy	Učivo 7. ročník
Programování – opakování a vlastní bloky - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Vytvoření programu Opakování Podprogramy

Modelování pomocí grafů a schémat - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost
Programování – podmínky, postavy a události - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi

Výstupy	Učivo 8. ročník
Programování – větvení, parametry a proměnné - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné

- používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změni její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	
Hromadné zpracování dat - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat

Výstupy	Učivo 9. ročník
Programovací projekty - řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce - sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy

Digitální technologie

- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí
- vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením
- diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich
- na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat
- popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní
- na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti
- vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu
- diskutuje o cílech a metodách hackerů
- vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat
- diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu

Hardware a software

Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí

Operační systémy: funkce, typy, typické využití

Kompresce a formáty souborů

Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)

Sítě

Typy, služby a význam

počítačových sítí

Fungování sítě: klient, server,

switch, paketový přenos dat, IP

adresa

Struktura a principy Internetu,

datacentra, cloud

Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL

Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)

Bezpečnost

Bezpečnostní rizika: útoky (cíle

a metody útočníků), nebezpečné

aplikace a systémy

Zabezpečení počítače a dat:

aktualizace, antivir, firewall,

zálohování a archivace dat

Digitální identita

Digitální stopa: sledování polohy

zařízení, záznamy o přihlašování

a pohybu po internetu, sledování

komunikace, informace o uživateli

v souboru (metadata); sdílení a

trvalost (nesmazatelnost) dat

Fungování a algoritmy sociálních

sítí, vyhledávání a cookies

7.4 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

7.4.1 Dějepis

Vyučovací předmět Dějepis vychází ze vzdělávacího obsahu oborů Dějepis a Výchova k občanství. Do vzdělávacího obsahu dějepisu jsou začleněna průřezová témata Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Dějepis navazuje na výuku předmětu Vlastivěda v nižších ročnících. Místo realizace předmětu je většinou v kmenové třídě.
- Vyučovací předmět je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty, např.: Zeměpis (orientace v prostoru, územní rozsah států), Výtvarná výchova (stavební slohy, umělecká díla, významní umělci), Hudební výchova (významní skladatelé), jazyky (významní spisovatelé a jejich tvorba).
- Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobami, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě.
- Při práci je uplatňován individuální přístup k žákům, je kladen důraz na slovní projev. Je možnost zapojit se do soutěží.
- Je využívána frontální, skupinová i samostatná výuka.
- K nejčastějším nástrojům k práci patří učebnice, historické mapy, přístupné historické dokumenty, odborná literatura, internet. Žáci jsou vedeni k využívání poznatků, které získali v jiných vyučovacích předmětech, z četby beletrie, z divadelních her, televizních pořadů, návštěv muzeí, výstav, kulturních památek apod.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Předkládáme žákům dostatek spolehlivých zdrojů, které jim umožní poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem. (KO, KU, KSP)
- Vybízíme žáky ke kritickému myšlení, aby pouze nepřebírali informace o historických událostech, ale zamýšleli se nad nimi. (KU, KO)
- V diskuzích umožňujeme žákům formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky a názory. (KK, KŘP, KSP)
- Pomocí referátů a prezentací je učíme schopnosti vyjadřovat se. (KK, KSP, KŘP)
- Skupinovou práci vedeme žáky ke komunikaci, práci v týmu, respektování názoru druhých. (KK, KU, KP, KŘP, KSP)
- Učíme žáky respektovat, chránit a vážit si naší tradice a kulturního dědictví. (KO, KSP)

Kompetence k učení: Umožňujeme žákům vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení.

Pomáháme plánovat, organizovat a řídit vlastní učení.

Pomáháme vyhledat a třídit informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívat.

Umožňujeme operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly.

Vedeme žáky ke kritickému zhodnocení výsledků svého učení.

Kompetence k řešení problémů: Umožňujeme promyslet a naplánovat způsob řešení problému a využít k tomu vlastního úsudku a zkušeností.

Vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, nacházet shodné, podobné a odlišné znaky.

Umožňujeme žákům kriticky myslet, rozhodnout se a obhájit se, přijmout zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Podporujeme žáky při případném nezdaru a pomáháme hledat konečná řešení.

Kompetence komunikativní: Umožňujeme a podporujeme formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu v písemném i ústním projevu.

Umožňujeme naslouchat druhým lidem.

Učíme žáky rozumět různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, informačních a komunikačních prostředků a reagovat na ně.

Podporujeme využívání informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Podporujeme využívat komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a pro spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální: Umožňujeme účinně spolupracovat ve skupině.

Podporujeme žáky ve vytváření příjemné atmosféry v týmu.

Objasňujeme potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení.

Vedeme žáky a podporuje je při oceňování zkušeností druhých lidí.

Vedeme žáky k ovládání a řízení svého jednání a chování tak, aby bylo dosaženo pocitu sebeuspokojení.

Podporujeme upevňování mezilidských vztahů a poskytování pomoci.

Podněcujeme respektování různých hledisek.

Umožňujeme, aby žák na základě dosažených výsledků posiloval pozitivní představu o sobě samém, a tak rostla jeho sebedůvěra a sebeúcta.

Kompetence občanské: Podněcujeme žáky k respektování přesvědčení druhých, na základě historických faktů vedeme žáky k vcit'ování se do situací ostatních lidí, vedeme žáky k odmítání útlatku a hrubého zacházení a k povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Podněcujeme respektování ekologických souvislostí a požadavků na životní prostředí v souvislosti s historickým vývojem lidstva.

Motivujeme žáky k ochraně zdraví a životního prostředí.

Objasňujeme společenské normy, aby si žák uvědomil svá práva a povinnosti ve škole a mimo ni.

Vedeme k respektování a chránění našich tradic a kulturního i historického dědictví.

Učíme žáka zodpovědně se rozhodovat a poskytovat dle svých možností účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Kompetence pracovní: Připravujeme žáky na využití znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v přípravě na budoucnost.

Vedeme žáky k bezpečné a účinné práci s materiály, nástroji a vybavením, vyžaduje plnění povinností a závazků.

Učíme žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých a vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své profesní přípravy na budoucnost.

Kompetence digitální: Učíme žáky efektivně využívat digitálních zařízení, nástrojů a aplikací vedoucích k bližšímu poznání historické reality.

Motivujeme žáky k použití různorodých digitálních zdrojů (prameny, archiválie, online muzejní sbírky, mapy apod.) souvisejících s historickým poznáním.

Vedeme žáky ke kritickému ověřování informací v historických pramenech a on-line zdrojích, které srovnávají a třídí.

Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, vedeme je k odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí.

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Člověk v dějinách - žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	- význam zkoumání lidských dějin - historický čas a prostor - získávání informací o dějinách - historické prameny	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá OSV – Mezilidské vztahy

Počátky lidské společnosti - žák charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území	- doba kamenná - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka, člověk a společnost v pravěku - způsob života a obživy, počátky řemesel - rozvoj řemesel a obchodu, zánik rodové společnosti - naše země v období pravěku	MV – Etnický původ MV – Multikulturalita
Nejstarší civilizace, kořeny lidské kultury - žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - žák uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - porovná formy vlády a postavení	- vznik starověkých států - charakteristické rysy oblasti - vývoj společnosti - přínos starověkých civilizací - kořeny řecké civilizace - Řecko, Makedonie, Řím - helénismus	VDO – Principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování VDO – Občan, občanská společnost a stát
společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie		
Člověk, stát a právo - žák objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	- demokratické základy státu - antická demokracie	
Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata

Křesťanství a středověká Evropa - žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- raný středověk - byzantská, arabská a franská říše - první státní útvary na našem území - Český stát v době knížecí - formování prvních státních celků v Evropě - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - křesťanství - románská kultura a životní styl raného středověku - struktura středověké společnosti	VMEGS – Jsme Evropané
Objevy a dobývání, počátky nové doby - žák vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající	rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam český stát za vlády posledních Přemyslovců nástup Lucemburků a vláda Karla IV.	VMEGS – Jsme Evropané
reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské	- Gotická kultura a životní styl v období vrcholného středověku - středověká církev - husitské hnutí a války - doba poděbradská a jagellonská - zámořské objevy a počátky dobývání světa - nástup Habsburků na český trůn	

monarchie		
-----------	--	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Objevy a dobývání, počátky nové doby - žák objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	- konflikt mezi Anglií a Francií - renesance, humanismus - parlamentarismus - reformace v Evropě - třicetiletá válka - český stát a velmoci v 17. – 18. století - baroko a osvícenství	VDO – Občan, občanská společnost a stát
Modernizace společnosti - žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na	- vynálezy a objevy - proměny v dopravě, technice, kultuře - vznik USA a první demokratická ústava - francouzská revoluce, republika a jakobínská diktatura - Napoleonovy výboje - České království mezi velkými evropskými revolucemi - 1848–1849 v Evropě - západoevropské velmoci po 1848 - nové státy na mapě Evropy	MkV – Etnický původ Kulturní diference

straně druhé - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích - na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	české země v Rakousku-Uhersku absolutismus Rusko a Balkán v 19. století kolonizace Afriky Japonsko a proměny států v Asii světová velmoc USA počátky dělnického hnutí, feminismu a pacifismu přírodní vědy a jejich úspěchy vědecko-technická revoluce nové myšlenkové proudy, teorie a hnutí Evropa na přelomu století Rusko za posledních Romanovců proměny v habsburské monarchii mocenská seskupení na přelomu století 1. světová válka	
---	---	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Moderní doba - žák na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus,	USA světovou velmocí SSSR Asie od bídy k rozvoji výroby nové myšlenky a ideologie Evropa podle versailleského systému vznik Československé republiky komunistická diktatura nacismus v Německu Československo a Mnichovská dohoda 2. světová válka Protektorát Čechy a Morava boje na východní frontě, v Africe, Asii a Tichomoří	VDO – Občan, občanská společnost a stát VMEGS – Jsme Evropané OSV – Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika

rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
Rozdělený a integrující se svět - žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí. - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	obnova poválečné Evropy studená válka Asie, Latinská Amerika, Afrika technika a informační revoluce evropská hnutí, ideové proudy a mezinárodní spolupráce železná opona Evropa dvou systémů počátky období totalitní moci, komunismus převratné změny 60. let normalizace globalizace internet krize a pád komunistických režimů 17. listopad 1989 a vznik ČR ČR a Evropa na přelomu tisíciletí moderní terorismus EU, NATO islámský radikalismus	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika MkV – Multikulturalita Princip sociálního smíru a identity MV – Fungování a vliv médií ve společnosti
Člověk ve společnosti - žák rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	- nacismus, komunismus	OSV – Mezilidské vztahy MkV – Princip sociálního smíru a identity
Člověk, stát a právo - žák rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	- vznik moderních států po 1918	
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů		

7.4.2 Etika

Vyučovací předmět Etika vychází částečně z obsahu vzdělávacího oboru Výchova k občanství, částečně má školou vytvořený vzdělávací obsah, vycházející z obsahu vzdělávacího oboru Etická výchova. Z průřezových témat etika navazuje především na vzdělávací obsah Osobnostní a sociální výchovy, Multikulturní výchovy a Mediální výchovy.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Etika navazuje na výuku předmětu se stejným názvem v nižších ročnících.
- Místo realizace předmětu je většinou v kmenové třídě.
- Je využívána názornost, dramatizace, dialogy, učení hrou, modelové situace, diskuze, videoprojekce, sebehodnocení, myšlenkové mapy, práce ve dvojici, ve větší skupině i samostatná práce apod. Učitel je především průvodcem.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Motivujeme žáka k vyjadřování svých myšlenek a formulování vlastního názoru. (KU, KK, KSP)
- Vedeme žáky k naslouchání druhým. (KU, KŘP, KK, KSP)
- Motivujeme žáka k práci s texty a audiovizuálními materiály, učíme ho jim porozumět a využít k získání informací. (KU, KŘP, KP)
- Navozujeme skupinovou práci, kdy dochází k interakci a komunikaci v rámci mezilidských vztahů. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Dáváme žákům prostor individuálně se zamyslet nad jednotlivými tématy a přesáhnout je do osobního života. (KU, KŘP, KSP)
- Klademe žákům otevřené otázky, které je vedou k přemýšlení, a zároveň je i motivujeme, aby si sami kladli obdobné otázky a hledali odpovědi. (KU, KŘP, KO, KP)
- Podporujeme dobré vztahy mezi žáky a vedeme je k zásadám lidského soužití i mimo výuku etiky. (KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Skrz modelové situace, didaktické hry a prvky dramatické výchovy nabízíme žákům možnost tvořivě vyzkoušet různá řešení každodenních problémů a vlastní schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Poskytujeme žákům dostatek příležitostí k diskusi i ke zpětné vazbě. (KU, KŘP, KK, KSP, KP)
- Aktivně vybízíme a motivujeme k pomoci druhým. (KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Vyžadujeme dodržování pravidel a hodnotíme plnění jednotlivých povinností žáků. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Vedeme žáky k samostatnosti, aby si dokázali ohlídat své povinnosti nejen ve škole, ale i doma. (KU, KSP, KP)
- Vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí. (KO, KSP, KK)
- Vysvětlujeme základní společenské normy. (KO, KSP, KK, KP)
- Vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování a chování v krizových situacích. (KSP, KK, KP)
- V žácích podporujeme kladný vztah k životnímu prostředí. (KO, KP)

V rámci výchovy ke ctnostem pracujeme s tříletým cyklem ctností, kdy se každý měsíc cíleně zaměřujeme na jednu dobrou vlastnost:

MĚSÍC	ROK 1	ROK 2	ROK 3
IX	Pořádek	Dodržování pravidel	Ohleduplnost
X	Vytrvalost	Slušnost	Pořádek
XI	Přátelství	Solidarita	Láska k vlasti
XII	Hospodárnost	Štědrost	Úcta
I	Hygiena a čistota	Vděčnost	Pracovitost
II	Loajalita	Spravedlnost	Umírněnost
III	Poslušnost	Vlídlost	Statečnost
IV	Optimismus	Pořádek	Upřímnost
V	Trpělivost	Skromnost	Zodpovědnost
VI	Dobré využití času	Zájem o druhé	Radost

Kompetence k učení: Umožňujeme žákům vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení.

Pomáháme plánovat, organizovat a řídit vlastní učení.

Pomáháme vyhledat a třídit informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívat.

Umožňujeme operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly.

Vedeme žáky ke kritickému zhodnocení výsledků svého učení.

Kompetence k řešení problémů: Umožňujeme promyslet a naplánovat způsob řešení problému a využít k tomu vlastního úsudku a zkušeností.

Vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, nacházet shodné, podobné a odlišné znaky.

Umožňujeme žákům kriticky myslet, rozhodnout se a obhájit se, přijmout zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Podporujeme žáky při případném nezdaru a pomáháme hledat konečná řešení.

Kompetence komunikativní: Umožňujeme a podporujeme formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu v písemném i ústním projevu.

Umožňujeme naslouchat druhým lidem.

Učíme žáky rozumět různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, informačních a komunikačních prostředků a reagovat na ně.

Podporujeme využívání informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Podporujeme využívat komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a pro spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální: Umožňujeme účinně spolupracovat ve skupině.

Podporujeme žáky ve vytváření příjemné atmosféry v týmu.

Objasňujeme potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení.

Vedeme žáky a podporuje je při oceňování zkušeností druhých lidí.

Vedeme žáky k ovládání a řízení svého jednání a chování tak, aby bylo dosaženo pocitu sebeuspokojení.

Podporujeme upevňování mezilidských vztahů a poskytování pomoci.

Podněcujeme respektování různých hledisek.

Umožňujeme, aby žák na základě dosažených výsledků posiloval pozitivní představu o sobě samém, a tak rostla jeho sebedůvěra a sebeúcta.

Kompetence občanské: Podněcujeme žáky respektovat přesvědčení druhých .

Podněcujeme respektovat ekologické souvislosti a požadavky na životní prostředí.

Motivujeme žáky k ochraně zdraví a životního prostředí.

Objasňujeme společenské normy, aby si žák uvědomil svá práva a povinnosti ve škole a mimo ni.

Vedeme k respektování a chránění našich tradic a kulturní i historické dědictví.

Učíme žáka zodpovědně se rozhodovat a poskytovat dle svých možností účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Kompetence pracovní: Připravujeme žáky na využití znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v přípravě na budoucnost.

Kompetence digitální: Podporujeme žáky ve vyhledávání relevantních informací, rozvíjíme jejich schopnost analyzovat a kriticky zhodnocovat digitální obsahy z hlediska zdrojů, manipulativních technik, předsudků a kvality informací.

Klademe důraz na respektování a dodržování etikety při interakci v digitálním prostředí, pomáháme žákům rozpoznávat manipulativní techniky a nevhodné mediální obsahy, učíme žáky je kriticky hodnotit a vhodně na ně reagovat.

Vysvětlujeme žákům principy bezpečnosti při ochraně soukromí vlastního i ostatních, při vytváření digitální stopy, při správě digitální identity a seznamujeme je s pravidly ochrany autorských práv.

Představujeme žákům možnosti zapojení se do života společnosti prostřednictvím digitálních technologií, podporujeme je v tom, aby využívali digitální technologie pro průzkumy, šetření a ankety zaměřené na život ve škole a v obci.

Poskytujeme žákům příležitost zkoumat a hodnotit vliv technologií na proměny společnosti i život jednotlivce a diskutovat o možných důsledcích.

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Etická výchova - žák komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním problémům,	- výchova ke ctnostem: viz výše (dle aktuálního roku) - pravidla komunikace ve skupině - principy mezilidských vztahů - stmelování skupiny - vyjadřování vlastního názoru - zásady aktivního naslouchání - výchova ke ctnostem v rodině - návyk ctnosti - sebereflexe návyku ctnosti - konfrontace ctností s vlastním životem - formulování definice ctnosti - konfrontace ideálů ctností s reálným životem společnosti - ctnosti v životě významných osobností - ctnost jako volba mezi dobrem a zlem	OSV – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika VDO – Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané
v kontextu své situace a svých možností připívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy Výchova k občanství – Člověk ve společnosti - žák zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	- životní cíle a plány - rozdílné projevy chování, odlišnosti v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - životní cíle a plány - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	MkV – Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Etická výchova - žák komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhájí svá práva - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností připívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	- výchova ke ctnostem: viz výše (dle aktuálního roku) - pravidla komunikace ve skupině - principy mezilidských vztahů - stmelování skupiny - vyjadřování vlastního názoru - zásady aktivního naslouchání - výchova ke ctnostem v rodině - návyk ctnosti - sebereflexe návyku ctnosti - konfrontace ctností s vlastním životem - formulování definice ctnosti - konfrontace ideálů ctností s reálným životem společnosti - ctnosti v životě významných osobností	OSV – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika VDO – Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Výchova k občanství – Člověk ve společnosti - žák zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v	- ctnost jako volba mezi dobrem a zlem - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce - konflikty v mezilidských vztazích	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané MkV – Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity

situacích ohrožení a obrany státu - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci Výchova k občanství – Člověk jako jedinec - žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	- problémy lidské nesnášenlivosti - rozdílné projevy chování, odlišnosti v prožívání, myšlení a jednání - zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny - vnitřní svět člověka – systém osobních hodnot, sebehodnocení - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
--	--	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Etická výchova - žák komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	- výchova ke ctnostem: viz výše (dle aktuálního roku) - pravidla komunikace ve skupině	OSV – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebezpojetí, Seberegulace

- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí. - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhájí svá práva - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy Výchova k občanství – Člověk jako jedinec - žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	- principy mezilidských vztahů - stmelování skupiny - vyjadřování vlastního názoru - zásady aktivního naslouchání - výchova ke ctnostem v rodině - návyk ctnosti - sebereflexe návyku ctnosti - etická dilemata výchovy ke ctnostem - základní vědecké poznatky ke ctnostem - propojení teoretických aspektů ctnosti s praxí vlastního života - ctnosti v životě mezi vrstevníky - sebevýchova ke ctnostem - konflikty v mezilidských vztazích - problémy lidské nesnášenlivosti - rozdílné projevy chování, odlišnosti v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - životní cíle a plány - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné	a sebeorganizace, Psychohygienu, Kreativitu, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika VDO – Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané MkV – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity EV – Lidské aktivity a problémy
Výchova k občanství – Člověk ve společnosti - žák zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce,	postavení mužů a žen - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti - formy vlastnictví, hmotné a	životního prostředí Vztah člověka k prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

které ho zajímají - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci Výchova k občanství – Člověk, stát a hospodářství - žák rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění	duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - funkce a podoby peněz, formy placení - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti - význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a získávání prostředků - tržní hospodářství – nabídka, poptávka, trh - tvorba ceny, inflace - podstata fungování trhu - nejčastější právní formy podnikání - výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
--	---	---

a navrhne, kdy je využit - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.		
---	--	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Etická výchova - žák komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhájí svá práva - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy Výchova k občanství – Člověk jako jedinec	- výchova ke ctnostem: viz výše (dle aktuálního roku) - pravidla komunikace ve skupině - principy mezilidských vztahů - stmelování skupiny - vyjadřování vlastního názoru - zásady aktivního naslouchání - výchova ke ctnostem v rodině - návyk ctnosti - sebereflexe návyku ctnosti - etická dilemata výchovy ke ctnostem - základní vědecké poznatky ke ctnostem - propojení teoretických aspektů ctnosti s praxí vlastního života - ctnosti v životě mezi vrstevníky - sebevýchova ke ctnostem - rozdílné projevy chování, odlišnosti v prožívání, myšlení a jednání	OSV – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika VDO – Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy
- žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje	- osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - životní cíle a plány - naše okolí – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci	vlády a způsobu rozhodování VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MkV – Kulturní difference, Lidské vztahy

své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru Výchova k občanství – Člověk ve společnosti - žák objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání Výchova k občanství – Člověk, stát a právo - žák rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si	- ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku - vlastenectví: pojem vlasti, památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti - státní symboly, státní svátky, významné dny - znaky státu, typy a formy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - demokracie: znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam - význam a formy voleb do zastupitelstev - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů,	Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
--	---	---

rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání Výchova k občanství – Mezinárodní vztahy, globální svět - žák popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - žák objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	soustava soudů - právní norma, předpis, publikování právních předpisů - druhy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost - porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – význam právních vztahů, základní práva spotřebitele, styk s úřady - Evropská unie a ČR, – podstata, význam, výhody integrace - mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody - významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN) - globalizace – projevy, klady, zápory - významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	
---	---	--

7.5 ČLOVĚK A PŘÍRODA

7.5.1 Fyzika

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího obsahu Fyzika a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	2	2

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v 6. - 9. ročníku a navazuje na výstupy dosažené na 1. stupni v oblasti Člověk a jeho svět – předmět přírodověda. Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k tomu, aby žáci hledali a poznávali fyzikálních jevy a fakta ve světě a uvědomili si jejich vzájemné souvislosti. Předmět umožňuje žákům lépe porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomit si užitečnost poznatků a jejich použití v reálném životě. Žáci poznávají fyzikální jevy specifickými poznávacími metodami: provádění experimentu, pozorování a popisování jeho průběhu, vytváření a ověřování hypotéz, analyzování výsledků a vyvozování závěrů. Integrální součástí je tvorby dovedností správného měření fyzikálních veličin a rozvoj schopnosti užití daných měření v dalších souvislostech. Při řešení problémů využívají žáci nejen předchozí zkušenosti z fyziky, ale také z jiných předmětů – zeměpis, matematika ad. Velice důležitou složkou výuky fyziky je také historie objevů a vědců, kteří za těmito objevy stojí. Pomocí řešení problémových situací žáci získávají nejen poznatky, ale i současně obdiv a citový vztah k okolnímu světu.
- Fyzika se vyučuje v běžných učebnách s využitím přenosné audiovizuální techniky.
- Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k samostatnému pozorování okolního světa, přírody, k vyhledávání informací o fyzikálních jevech v přírodě, k nalézání a hodnocení souvislostí a zákonitostí mezi přírodními objekty, jevy a procesy. (KU)
- Používáme takové postupy a metody, kterými si žáci osvojují schopnosti kritického myšlení. (KU)
- Zadáváme žákům referáty, popřípadě jiné formy samostatných aktivit, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají a hodnotí přírodopisné informace z různých zdrojů – na internetu, v časopisech, encyklopediích. (KU)
- Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování a poznání dále zpracovávali a využívali pro své další učení. (KU)
- Vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie. (KU)

- Vedeme žáky k sebehodnocení. (KU, KK)
- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů. (KŘP)
- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit. (KŘP)
- Zařazujeme metody, ve kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná data. (KŘP)
- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci, a to jak písemně, tak ústně. (KK)
- Organizujeme skupinovou práci, založenou na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskuzi, spolupráci. (KK, KSP)
- Učíme žáky reagovat na hodnocení ostatních, umět přijmout kritiku. (KK)
- Učíme žáky spolupracovat a respektovat pravidla práce ve skupině. (KSP)
- Zařazujeme kooperativní formy výuky. (KSP)
- Usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídát role ve skupině. (KSP)
- Pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru. (KSP)
- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování. (KO)
- Vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou přírody a životního prostředí, s ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých. (KO)
- Učíme a vedeme žáky k poskytnutí předlékařské pomoci. (KO)
- Diskutujeme s žáky o nebezpečí plynoucích z kouření, alkoholismu, drogové závislosti i z jiných projevů nezdravého životního stylu. (KO)
- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k rozvíjení pozorovacích dovedností při práci se zvětšovací lupou, s mikroskopem a s příslušnou laboratorní technikou. (KP)
- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s laboratorními pomůckami. (KP)
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh. (KP)
- Hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků a pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků. (KP)

Kompetence k učení: Umožňujeme vybírat a využívat efektivní způsoby učení a získávání informací.

Ukazujeme žákům, jak třídit a pochopit informace tak, aby je uměli využít i v praktickém životě.

Podněcujeme žáky k užívání termínů, názvů a symbolů obecně užívaných k označení fyzikálních veličin přírodních jevů.

Vytváříme žákům příležitosti samostatně pozorovat a experimentovat a své výsledky porovnávat s ostatními.

Vedeme žáky ke kritickému hodnocení výsledků učení a diskutovat o nich.

Dbáme na to, aby si žáci uvědomovali své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

Kompetence k řešení problémů: Umožňujeme použití vlastního úsudku a zkušeností k rozhodnutí o způsobech řešení problémů.

Vedeme žáky k pochopení významu kontroly dosažených výsledků.

Pomáháme žákům hledat konečné řešení i v případech nezdaru. Podporujeme žáky při případném nezdaru a pomáháme hledat konečná řešení.

Kompetence komunikativní: Umožňujeme a podporujeme formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu v písemném i ústním projevu.

Umožňujeme naslouchat druhým lidem.

Učíme žáky rozumět různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, informačních a komunikačních prostředků a reagovat na ně.

Podporujeme využívání informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Podporujeme využívat komunikační dovednosti k vytváření vztahů a pro spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální: Umožňujeme účinně spolupracovat ve skupině.

Podporujeme žáky ve vytváření příjemné atmosféry v týmu.

Objasňujeme potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení.

Vedeme žáky a podporuje je při oceňování zkušeností druhých lidí.

Vedeme žáky k ovládání a řízení svého jednání a chování tak, aby bylo dosaženo pocitu sebeuspokojení.

Podporujeme upevňování mezilidských vztahů a poskytování pomoci.

Podněcujeme respektování různých hledisek.

Umožňujeme, aby žák na základě dosažených výsledků posiloval pozitivní představu o sobě samém, a tak rostla jeho sebedůvěra a sebeúcta.

Kompetence občanské: Dbáme na to, aby se žáci zodpovědně rozhodovali a poskytovali dle svých možností účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Rozebíráme s žáky, jak se aktivně podílet na ochraně zdraví a kvalitě životního prostředí.

Kompetence pracovní: Demonstrujeme, jak používat materiály, nástroje a techniku k vlastnímu výzkumu a šetrně s nimi zacházet.

Klademe důraz na dodržování bezpečnosti práce a pravidel hygieny.

Připravujeme žáky k využití znalostí a zkušeností z tohoto předmětu v profesním zaměření.

Kompetence digitální: Připravujeme pro žáky úlohy a cvičení pro aktivní a smysluplné využití digitálních technologií k měření, záznamu, ukládání, zpracování, prezentaci a sdílení naměřených dat, výsledků pozorování a závěrů.

Podporujeme žáky ve využívání a v tvorbě digitálních záznamů, animací a simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů.

Vedeme žáky k diskuzím o výhodách a nevýhodách zvolených nástrojů pro různé úkoly, k jejich hodnocení a obhajobě jejich řešení.

Při řešení fyzikálních problémů uvádíme příklady relevantních/ zavádějících otevřených zdrojů informací a dat a vedeme žáky k jejich analýze.

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Látky a tělesa - žák rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	měřené veličiny: - délka - objem - hmotnost - teplota a její změna - čas skupenství látek: souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze	OSV – Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů		
Pohyby těles, síly - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - změří velikost působící síly	- pohyby těles - rychlost	
Elektrické vlastnosti látek, magnetismus - žák rozezná dva druhy elektrického náboje, popíše atom, vysvětlí vznik iontů - analyzuje vzájemné silové působení zelektrovaných těles - rozlišuje elektrické vodiče a izolanty, popíše vznik elektrického pole - popíše části magnetu, analyzuje působení magnetu na tělesa z různých látek, popíše magnetické pole Země	- model atomu; ionty - elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj - elektrování těles, elektrický náboj, elektrické pole - magnety, magnetování - magnetické pole	

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Pohyb těles, síly -žák rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu -využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles -změří velikost působící síly -určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici -využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích -aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení	- pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý - gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa - tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí - rovnováha na páce a pevné kladce	OSV – Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
praktických problémů		
Mechanické vlastnosti tekutin - žák využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	- Pascalův zákon – hydraulická zařízení - hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře - Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách	OSV – Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Energie žák určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon - přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory - ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	OSV – Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Elektrické pole, elektrický proud - sestaví elektrický obvod, rozliší vodič, izolant - změří proud a napětí v elektrickém obvodu - vypočítá celkový odpor při zapojení více rezistorů do obvodu	- vodič a izolant v elektrickém poli, elektrické siločáry - elektrický proud a napětí, zdroje elektrického napětí - Ohmův zákon, zapojení rezistorů	
Zvukové děje - žák rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	- vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku - v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu	OSV – Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Elektromagnetické a světlené děje - žák sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - zapojí správně polovodičovou diodu - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač - Elektrický proud v kapalinách, plynech, polovodičích - elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky - elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními - vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění - Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	OSV – Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Atomy a záření - Žák vyjmenuje druhy elektromagnetického vlnění a záření, zná jejich využití - Zná složení atomu - Vysvětlí pojmy radioaktivita a její využití - Popíše štěpnou řetězovou reakci - Vysvětlí princip činnosti jaderné elektrárny	- elektromagnetické vlny a záření - zdroje záření - stavba atomu - atomová jádra - radioaktivita - jaderné reakce - jaderný reaktor, jaderná elektrárna	OSV – Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

Vesmír - žák objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	- sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze - hvězdy – jejich složení	OSV – Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
--	---	---

7.5.2 Chemie

Vyučovací předmět Chemie vychází ze vzdělávacího oboru Chemie a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
-	-	2	2

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v 8. - 9. ročníku.
- Předmět žákovi umožňuje poznání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Rozvíjí a upevňuje dovednost pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednost poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými látkami. Vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti, do kterých zasahuje chemie a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.
- Žáci se učí nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím, získávají poznatky z různých oborů chemie a jsou seznamováni se stále rostoucím využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti.
- Výuka chemie, tak jako ostatních přírodovědných předmětů, významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.
- Chemie se vyučuje v běžných učebnách s využitím audiovizuální techniky.
- Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Směřují nejen k získávání potřebných vědomostí, ale i dovedností a návyků týkajících se pozorování a poznávání chemických dějů a vztahů k životnímu prostředí.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Používáme takové postupy a metody, kterými si žáci osvojují schopnosti kritického myšlení. (KU)
- Vedeme k poznání rozvoje i zneužití chemie, k odpovědnosti za zachování životního prostředí. (KP)
- Zadáváme žákům referáty, popřípadě jiné formy samostatných aktivit, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají a hodnotí přírodopisné informace z různých zdrojů – na internetu, v časopisech, encyklopediích. (KU)
- Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování a poznání dále zpracovávali a využívali pro své další učení. (KU)
- Vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie. (KU)
- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů. (KŘP)
- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit. (KŘP)
- Zařazujeme metody, ve kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná data. (KŘP)

- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Umožňujeme žákům formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě. (KK)
- Organizujeme skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskuzi. (KK)
- Učíme žáky reagovat na hodnocení ostatních, umět přijmout kritiku. (KK)
- Učíme žáky při skupinovém vyučování spolupracovat při řešení problému. (KSP)
- Učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině. (KSP)
- Usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídát role ve skupině. (KSP)
- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s chemikáliemi, laboratorními pomůckami. (KP)
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh. (KP)
- Hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků a pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků. (KU)

Kompetence k učení: Vedeme žáky k vytvoření komplexního pohledu na přírodní vědy.

Pomáháme žákům osvojit si obecně užívané termíny, symboly, znaky a názvy užívané v daném oboru.

Učíme používat efektivní způsoby učení a získávání informací – kombinací paměti a logického uvažování.

Umožňujeme žákům vyhledávat v textu relevantní informace nutné pro řešení problému.

Vedeme žáky k tomu, aby vhodnými postupy aplikovali osvojené dovednosti v reálném životě.

Vytváříme příležitosti k individuálním i skupinovým pokusům a vede žáky ke zhodnocení dosažených výsledků.

Vybízíme k rozvíjení zodpovědnosti za práci v hodině i při domácí přípravě.

Kompetence k řešení problémů: Umožňujeme získávat adekvátní informace nutné k řešení úkolu.

Vytváříme situace, v nichž žáci využijí dosavadních znalostí k řešení problému.

Vedeme žáky k pochopení nutnosti kontroly dosažených výsledků.

Ukazujeme žákům možnost připustit více řešení nebo nulového řešení.

Účastníme se obhajoby ověřených výsledků.

Učíme formulovat závěry na základě podložených výsledků.

Kompetence komunikativní: Pomáháme porozumět různým typům zadání problému.

Necháváme žáky vyjadřovat myšlenky v ústním i písemném projevu v logickém sledu.

Vybízíme k účinné komunikaci při spolupráci ve dvojici či skupině u řešení úkolů.

Učíme akceptovat názory jiných.

Vedeme žáky k věcné diskuzi při řešení problémů.

Navrhujeme žákům využití rozličných informačních a komunikačních zdrojů pro výměnu informací.

Kompetence sociální a personální: Vytváříme situace pro samostatné řešení přiměřených úkolů a tím zvyšuje sebeúctu, sebedůvěru a sebeuspokojení žáků.

Pomáháme stanovovat pravidla pro kooperaci ve skupině a následně je dodržovat.

Jdeme příkladem, jak ovládat své jednání a tím vytvářet bezkonfliktní prostředí pro účinnou spolupráci.

Kompetence občanské: Podněcujeme k uvědomění si vlastní zodpovědnosti za plnění svěřených úkolů.

Dbáme na to, aby se žáci zodpovědně rozhodovali v kritických situacích a dle svých možností účinně poskytli pomoc.

Vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní zdraví a zvolený životní styl.

Rozebíráme s žáky, jak mohou ovlivňovat vlastním jednáním kvalitu životního prostředí, následně environmentální problémy.

Kompetence pracovní: Klademe důraz na dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Pomáháme žákům hodnotit kriticky výsledky jejich práce.

Demonstrujeme šetrné a bezpečné používání svěřených pomůcek, materiálů a jiných technických zabezpečení.

Připravujeme žáky k využití získaných pracovních návyků, zkušeností, dovedností i informací v budoucí profesi či studiu.

Kompetence digitální: Připravujeme pro žáky úlohy a cvičení pro aktivní a smysluplné využití digitálních technologií k měření, záznamu, ukládání, zpracování, prezentaci a sdílení naměřených dat, výsledků jejich pozorování a závěrů.

Jsme žákům průvodcem relevantními a bezpečnými internetovými zdroji a poradcem při řešení technických a softwarových problémů.

Vedeme žáky k diskuzím o výhodách a nevýhodách zvolených nástrojů pro různé úkoly a k jejich hodnocení.

Podporujeme žáky ve využívání a v tvorbě digitálních záznamů a simulací k popisu a vysvětlení chemických jevů.

Podporujeme týmovou tvůrčí atmosféru, využíváme sdílená prostředí a aktivně s nimi pracujeme.

Výstupy	Učivo – 8. ročník první část	Průřezová témata
- žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek	- pozorování, pokus, vlastnosti látek – určí společné a rozdílné vlastnosti některých látek.	OSV – Rozvoj schopností Poznávání
- rozlišuje směsi a chemické látky	- směsi různorodé a stejnorodé – rozlišuje směsi a chemické látky, rozezná různorodé a stejnorodé směsi	OSV – Rozvoj schopností Poznávání
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	- voda: pitná, užitková, destilovaná, odpadní – rozliší různé druhy vod, uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody v pracovním prostředí a domácnosti	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- uvede příklady znečišťování vody v pracovním prostředí a domácnosti	- voda: pitná, užitková, destilovaná, odpadní – rozliší různé druhy vod, uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody v pracovním prostředí a domácnosti	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- uvede příklady a zdroje znečišťování ovzduší	- vzduch: složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva – rozliší různé druhy znečišťování ovzduší, uvede základní znečišťující látky	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	- částicové složení látek: atomy, molekuly, stavba atomu – používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech, popíše složení atomu	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	- prvek, periodická soustava prvků – rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny, pojmy používá ve správných souvislostech, orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy, a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- prvek, periodická soustava prvků – rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny, pojmy používá ve správných souvislostech, orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy, a usuzuje na jejich možné vlastnosti	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	- chemické reakce, výchozí látky, produkty, zákon zachování hmotnosti – rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, přečte a vyčíslí chemické rovnice	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- vybrané anorganické sloučeniny: oxidy, kyseliny, hydroxidy, bezkyslíkaté soli, jejich názvosloví, vlastnosti a použití – porovná vlastnosti a využití vybraných sloučenin, případně posoudí vliv některých zástupců těchto skupin na životní prostředí	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	- vybrané anorganické sloučeniny: oxidy, kyseliny, hydroxidy, bezkyslíkaté soli, jejich názvosloví, vlastnosti a použití – porovná vlastnosti a využití vybraných sloučenin, vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
--	--	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník druhá část	Průřezová témata
- žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek	- pozorování, pokus, vlastnosti látek – určí společné a rozdílné vlastnosti některých látek.	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- bezpečnost práce v chemické laboratoři, nebezpečné látky a přípravky – pracuje bezpečně s vybranými, dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnosti vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- rozlišuje směsi a chemické látky	- směsi různorodé a stejnorodé – rozlišuje směsi a chemické látky, rozezná různorodé a stejnorodé směsi	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- vypočítá složení roztoků	- hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku – vypočítá složení roztoků	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	- faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek – vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	- dělicí metody – navrhne postupy oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi - voda: pitná, užitková, destilovaná, odpadní – rozliší různé druhy vod, uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody v pracovním prostředí a domácnosti	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	- voda: pitná, užitková, destilovaná, odpadní – rozliší různé druhy vod, uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody v pracovním prostředí a domácnosti	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- uvede příklady a zdroje znečišťování ovzduší	- vzduch: složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva – rozliší různé druhy znečišťování ovzduší, uvede základní znečišťující látky	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	- částicové složení látek: atomy, molekuly, stavba atomu – používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech, popíše složení atomu	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	- prvek, periodická soustava prvků – rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny, pojmy používá ve správných souvislostech, orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy, a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- prvek, periodická soustava prvků – rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny, pojmy používá ve správných souvislostech, orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy, a usuzuje na jejich možné vlastnosti	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	- chemické reakce, výchozí látky, produkty, zákon zachování hmotnosti – rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, přečte a vyčíslí chemické rovnice	OSV – Rozvoj schopností poznávání

- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- vybrané anorganické sloučeniny: oxidy, kyseliny, hydroxidy, bezkyslíkaté soli, jejich názvosloví, vlastnosti a použití – porovná vlastnosti a využití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a bezkyslíkatých solí, případně posoudí vliv některých zástupců těchto skupin na životní prostředí, vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a navrhne opatření, kterými jim lze předcházet	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	- vybrané anorganické sloučeniny: oxidy, kyseliny, hydroxidy, bezkyslíkaté soli, jejich názvosloví, vlastnosti a použití – porovná vlastnosti a využití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a bezkyslíkatých solí, případně posoudí vliv některých zástupců těchto skupin na životní prostředí, vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a navrhne opatření, kterými jim lze předcházet	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- kyselost a zásaditost roztoků, pH – orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	OSV – Rozvoj schopností poznávání

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- žák přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	- klasifikace chemických reakcí, látkové množství, molární hmotnost: uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání, s využitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- faktory ovlivňující rychlost chemické reakce – aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- vybrané anorganické sloučeniny: kyslíkaté soli, jejich názvosloví, vlastnosti a použití porovná vlastnosti a využití vybraných prakticky významných kyslíkatých solí, případně posoudí jejich vliv na životní prostředí, uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- orientuje se na stupnici pH, uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- vybrané anorganické sloučeniny: kyslíkaté soli, jejich názvosloví, vlastnosti a použití porovná vlastnosti a využití vybraných prakticky významných kyslíkatých solí, případně posoudí jejich vliv na životní prostředí, uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- Uhlovodíky, vybrané deriváty uhlovodíků, paliva – rozliší nejjednodušší uhlovodíky a deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití, zhodnotí užívání fosilních paliv jako zdroje energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	- uhlovodíky vybrané deriváty uhlovodíků paliva – rozliší nejjednodušší uhlovodíky a deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití, zhodnotí užívání fosilních paliv jako zdroje energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	OSV – Rozvoj schopností poznávání

- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- uhlovodíky vybrané deriváty uhlovodíků paliva – rozliší nejjednodušší uhlovodíky a deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití, zhodnotí užívání fosilních paliv jako zdroje energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	- lipidy, sacharidy, proteiny, vitamíny, fotosyntéza – uvede příklady zdrojů lipidů, sacharidů, proteinů a vitamínů, orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů, určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	- lipidy, sacharidy, proteiny, vitamíny, fotosyntéza – uvede příklady zdrojů lipidů, sacharidů, proteinů a vitamínů, orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů, určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	- lipidy, sacharidy, proteiny, vitamíny, fotosyntéza – uvede příklady zdrojů lipidů, sacharidů, proteinů a vitamínů, orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů, určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	- chemický průmysl v ČR – zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní	- hnojiva, pesticidy, stavební materiály, léky, plasty – orientuje se v přípravě a využití různých látek v praxi a jejich vlivech na životní	OSV – Rozvoj schopností poznávání
prostředí a zdraví člověka	prostředí a zdraví člověka	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	- mimořádné události, hořlaviny – na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných událostí ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních i průmyslových havárií, rozliší označení hořlavých a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s nimi	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	- mimořádné události, hořlaviny – na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných událostí ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních i průmyslových havárií, rozliší označení hořlavých a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s nimi	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

7.5.3 Přírodopis

Vyučovací předmět Přírodopis vychází ze vzdělávacího oboru Přírodopis, z oboru Výchova ke zdraví a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	2	2

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v 6. - 9. ročníku.
- Přírodopis žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.
- Vyučovací předmět Přírodopis navazuje na prvouku a přírodovědu z 1. stupně. Žáci jsou učitelem vedeni k aktivnímu zapojení do výuky (konverzace, diskuze, projekty).
- Předmět poskytuje ucelený pohled na přírodu a její části, na život, jeho rozmanité projevy, podmínky a vývoj, na lidský organismus, předpoklady jeho zdravého vývinu a na vztahy člověka k přírodě. V přírodopisu se snažíme žáky motivovat k zájmu o přírodu, k vytváření citlivých a odpovědných vztahů k přírodě, k životu a ke zdraví. Výuka přírodopisu významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.
- Předmět svým zaměřením vede k utváření a rozvíjení všech klíčových kompetencí, z průřezových témat se v přírodopisu realizují zejména témata environmentální výchovy.
- Podporujeme žáky v přípravě na biologickou olympiádu.
- Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Směřují nejen k získávání potřebných vědomostí, ale i dovedností a návyků týkajících se pozorování a poznávání přírody a vztahů člověka k životnímu prostředí. Umožňujeme žákům pochopit přírodu jako systém propojených vazeb.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k samostatnému pozorování přírody, k vyhledávání informací o přírodě, k nalézání a hodnocení souvislostí a zákonitostí mezi přírodními objekty, jevy a procesy. (KU)
- Používáme takové postupy a metody, kterými si žáci osvojují schopnosti kritického myšlení. (KU)
- Zadáváme žákům referáty, popřípadě jiné formy samostatných aktivit, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají a hodnotí přírodopisné informace z různých zdrojů – na internetu, v časopisech, encyklopediích. (KU)
- Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování a poznání dále zpracovávali a využívali pro své další učení. (KU)

- Vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie. (KU)
- Vedeme žáky k sebehodnocení. (KU, KK)
- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů. (KŘP)
- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit. (KŘP)
- Zařazujeme metody, ve kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná data. (KŘP)
- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci. (KK)
- Umožňujeme žákům formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě. (KK)
- Organizujeme skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi. (KK)
- Učíme žáky reagovat na hodnocení ostatních, umět přijmout kritiku. (KK)
- Učíme žáky při skupinovém vyučování spolupracovat při řešení problému. (KSP)
- Učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině. (KSP)
- Zařazujeme kooperativní formy výuky. (KSP)
- Usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině. (KSP)
- Pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru. (KSP)
- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování. (KO)
- Vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou přírody a životního prostředí, s ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých. (KO)
- Učíme a vedeme žáky k poskytnutí předlékařské pomoci. (KO)
- Vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem. (KO)
- Diskutujeme s žáky o nebezpečí plynoucích z kouření, alkoholismu, drogové závislosti i z jiných projevů nezdravého životního stylu. (KO)
- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k rozvíjení pozorovacích dovedností při práci se zvětšovací lupou, s mikroskopem a s příslušnou laboratorní technikou. (KP)
- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s přírodninami, chemikáliemi, laboratorními pomůckami, s mikroskopickými preparáty. (KP)
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh. (KP)
- Hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků a pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků. (KP)
- Zdůrazňujeme propojenost našich kulturních tradic se vztahem k přírodě. (KO)

Kompetence k učení: Umožňujeme vybírat a využívat efektivní způsoby učení a získávání informací.

Ukazujeme žákům, jak třídit a pochopit informace tak, aby je uměli využít i v praktickém životě.

Podněcujeme žáky k užívání termínů, názvů a symbolů obecně užívaných k označení přírodních jevů.

Vytváříme žákům příležitosti samostatně pozorovat a experimentovat a své výsledky porovnávat s ostatními.

Vedeme žáky ke kritickému hodnocení výsledků učení. Dbáme na to, aby si žáci uvědomovali své školní povinnosti a byli zodpovědní za domácí přípravu

Kompetence k řešení problémů: Vytváříme situace, v nichž žáci využijí vlastního úsudku a zkušeností k rozhodnutí o způsobech řešení problémů.

Vedeme žáky k pochopení významu kontroly dosažených výsledků.

Pomáháme žákům hledat konečné řešení i v případech nezdaru.

Kompetence komunikativní: Necháváme žáky vyjadřovat jejich myšlenky v písemném i ústním projevu.

Učíme vyvozovat závěry z ověřených výsledků a obhajovat je.

Vybízíme žáky k naslouchání názorů druhých a k zapojení se do diskuse.

Pomáháme porozumět různým textům, záznamům, obrazům, zvukům a reagovat na ně.

Předkládáme k využívání různé informační a komunikační prostředky pro kvalitní komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Pomáháme stanovovat pravidla pro práci skupiny a dodržovat je.

Navrhujeme možnosti, jak utvářet příjemnou atmosféru v týmu.

Motivujeme žáky k účinné spolupráci, která ovlivňuje kvalitu výsledku kolektivu.

Jdeme příkladem, jak ovládat svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení.

Kompetence občanské: Dbáme na to, aby se žáci zodpovědně rozhodovali a poskytovali dle svých možností účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Rozebíráme s žáky, jak se aktivně podílet na ochraně zdraví a kvalitě životního prostředí.

Kompetence pracovní: Demonstrujeme, jak používat materiály, nástroje a techniku k vlastnímu výzkumu a šetrně s nimi zacházet.

Klademe důraz na dodržování bezpečnosti práce a pravidel hygieny.

Připravujeme žáky k využití znalostí a zkušeností z tohoto předmětu v profesním zaměření.

Kompetence digitální: Inspirujeme žáky k efektivnímu využívání digitálních zařízení, nástrojů a aplikací pro porozumění přírodním dějům a zákonitostem i zkoumání živé a neživé přírody.

Vedeme žáky ke kritickému ověřování informací, analýze, vyhodnocení informací a vyvození odpovídajících závěrů.

Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, vedeme je k odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí.

Motivujeme a podporujeme žáky k využívání různých digitálních zdrojů pro poznávání, zkoumání a měření živých i neživých organismů, zároveň k jejich porovnání.

Podporujeme žáky ve využívání a tvorbě digitálních záznamů, animací a simulací k popisu a vysvětlení jevů i procesů živé a neživé přírody.

Vytváříme příležitosti pro tvůrčí využívání digitálních technologií k učení a osobnostnímu a sociálnímu rozvoji. Vedeme žáky k cílenému získávání a samostatné interpretaci dat a kritickému hodnocení informací z oblasti zdraví a bezpečí.

Učíme žáky uplatňovat v online prostředí pravidla ohleduplného chování a etického jednání (netiketa), která jsou založena na respektu a odmítání projevů jakéhokoli ubližování, násilí nebo agrese. Vedeme žáky k bezpečné komunikaci v digitálním prostředí, k ochraně soukromí vlastního i ostatních.

Poskytujeme bezpečný prostor pro otevřenou diskuzi nad přínosy i riziky užívání digitálních technologií a dáváme oporu pro upevňování přínosů.

Jsme žákům průvodcem při reflexi a vyhodnocování jejich zkušeností s digitálním prostředím, a na základě toho dáváme podporu pro cílené usměrňování jejich zdravého a regulovaného užívání digitálních technologií.

Vedeme žáky k odpovědnému využívání digitálních technologií při komunikaci se složkami integrovaného záchranného systému a linkami bezpečí.

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Obecná biologie a genetika - žák rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života - základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - význam a zásady třídění organismů - dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení - viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	EV – Základní podmínky života Ekosystémy OSV – Rozvoj schopností poznávání
Biologie hub - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	- houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy - houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami - lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam	EV – Vztah člověka k prostředí Ekosystémy
Praktické poznávání přírody žák aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a	EV – Základní podmínky života OSV – Rozvoj schopností poznávání

	živočichů - významní biologové a jejich objevy	
--	---	--

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Biologie živočichů - žák porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování - vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) - rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost - projevy chování živočichů	EV – Základní podmínky života Ekosystémy
Biologie rostlin - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody	- anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců - význam rostlin a jejich ochrana	EV – Základní podmínky života Ekosystémy

závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí		
Výchova ke zdraví - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Vztahy mezi lidmi a formy soužití - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek Osobnostní a sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování	OSV
	podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Biologie člověka - žák určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	- fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka - anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti - nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	EV – Základní podmínky života Ekosystémy OSV – Sebepoznání a sebepojetí
Výchova ke zdraví - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých	Změny v životě člověka a jejich reflexe - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity Zdravý způsob života a péče o zdraví - výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní - a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro	

	zdraví, pohybový	
možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	režim - ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí Hodnota a podpora zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví Osobnostní a sociální rozvoj - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	

	- psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	
--	--	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Neživá příroda - žák objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- Země – vznik a stavba Země - nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie - vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky - půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace - vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty - podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	EV – Základní podmínky života

Základy ekologie - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému - ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	EV – Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí
--	---	---

Výchova ke zdraví - uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné - prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti - autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	
--	--	--

7.5.4 Zeměpis

Vyučovací předmět Zeměpis vychází ze vzdělávacího oboru Zeměpis a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	1

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Výuka zeměpisu na 2. stupni navazuje na výuku vlastivědy z prvního stupně.
- Vyučovací předmět Zeměpis umožňuje žákovi poznávat procesy probíhající v přírodě, jejich příčiny a důsledky, závislost člověka na přírodě a vlivy člověka na stav životního prostředí. Kromě přírodovědného charakteru má zeměpis i význam společenský. Žák zde poznává také kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti různých regionů světa, učí se respektu k jiným kulturám.
- Výuka probíhá v běžných učebnách s využitím audiovizuální techniky.
- Ve výuce je snaha o aktivizující formy učení, samostatnou práci žáků. Cílem předmětu je obohatit rozhled žáků uvedením do přírodních, hospodářských a sociálních podmínek života lidí v místní oblasti na území republiky, v Evropě a dalších světadílech. Žáci si osvojí dovednosti samostatně pracovat s různými druhy map, grafy, statistickými materiály a moderními zdroji informací. Žáci by si měli vytvořit smysl pro jedinečnost a krásu přírodních objektů i lidských výtvorů.
- Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Směřují nejen k získávání potřebných vědomostí, ale i dovedností a návyků týkajících se pozorování a poznávání přírody a vztahů člověka k životnímu prostředí.
- Využíváme frontální, skupinovou výuku, kooperaci i samostatnou práci.
- Používáme pomůcky: glóbus, školní atlasy, mapy, odborná literatura, geografické časopisy, denní tisk, encyklopedie, statistiky, fotografie, videoprogramy, kompas, turistický průvodce, katalogy cestovních kanceláří, zeměpisné grafy a tabulky.
- Žáky podporujeme v přípravě na zeměpisnou olympiádu.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Používáme takové postupy a metody, kterými si žáci osvojují schopnosti kritického myšlení. (KU)
- Zadáváme žákům referáty, popřípadě jiné formy samostatných aktivit, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají a hodnotí přírodopisné informace z různých zdrojů – na internetu, v časopisech, encyklopediích. (KU)
- Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování a poznání dále zpracovávali a využívali pro své další učení. (KU)
- Vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie. (KU)
- Vedeme žáky k sebehodnocení. (KU, KK)

- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů. (KŘP)
- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit. (KŘP)
- Zařazujeme metody, ve kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná data. (KŘP)
- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci. (KK)
- Umožňujeme žákům formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě. (KK)
- Organizujeme skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi. (KK)
- Učíme žáky reagovat na hodnocení ostatních, umět přijmout kritiku. (KK)
- Učíme žáky při skupinovém vyučování spolupracovat při řešení problému. (KSP)
- Učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině. (KSP)
- Zařazujeme kooperativní formy výuky. (KSP)
- Učitel uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí. (KO)
- Učitel vede své žáky k praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu, v chování a ochraně za mimořádných událostí. (KO)
- Pozitivním hodnocením podporujeme žakovu sebedůvěru. (KSP)
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh. (KP)
- Hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků a pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků. (KP)

Kompetence k učení: Umožňujeme žákům vybírat a využívat vhodné způsoby učení a získávání informací.

Pomáháme vyhledávat a třídit a pochopit informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívat.

Umožňujeme operovat s termíny, znaky a symboly obecně užívaných k označení přírodních jevů.

Vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnání výsledků s ostatními.

Vedeme žáky ke kritickému zhodnocení výsledků učení a diskusi o nich.

Kompetence k řešení problémů: Umožňujeme rozpoznat a pochopit problém, promyslet a naplánovat způsob řešení problému.

Vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení.

Podporujeme žáky při případném nezdaru a pomáhá hledat konečné řešení problému.

Kompetence komunikativní: Umožňujeme a podporujeme formulovat a vyjadřovat své myšlenky.

Učíme žáky rozumět různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, informačních a komunikativních prostředků a reagovat na ně.

Podporujeme využívání informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Umožňujeme účinně spolupracovat ve skupině.

Podporujeme žáky ve vytváření příjemné atmosféry v týmu.

Objasňujeme potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení.

Vedeme žáky a podporuje je při oceňování zkušeností druhých lidí.

Vedeme žáky k ovládnutí a řízení svého jednání a chování tak, aby bylo dosaženo pocitu sebeuspokojení.

Kompetence občanské: Podněcujeme žáky respektovat přesvědčení druhých.

Podněcujeme žáky respektovat ekologické souvislosti a požadavky na životní prostředí.

Motivujeme žáky k ochraně zdraví a životního prostředí.

Kompetence pracovní: Vyžadujeme od žáků bezpečné a účinné používání materiálů vybavení.

Připravujeme žáky na využití znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v přípravě na budoucnost.

Kompetence digitální: Objevujeme a zkoušíme se žáky nové cesty, jak prostřednictvím moderních technologií zajímavě přiblížit svět.

Podporujeme žáky ve smysluplném využívání digitálních technologií při sběru geografických dat a rozvoji jejich geografického myšlení: při práci s navigačními systémy, měřicími přístroji a čidly, online statistickými databázemi apod.

Vedeme žáky k interpretaci, tvorbě a prezentaci geografických dat a informací pomocí různých digitálních prostředků: GIS, Story maps, geoaplikací a softwarů apod.

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
- žák zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	- planeta Země, Měsíc: přirozená družice Země, sluneční soustava, Slunce, vesmír, vývoj poznání o vesmíru – začlenění planety Země, podstatné vlastnosti a podmínky na Zemi v porovnání s ostatními tělesy Sluneční soustavy, základní charakteristiky planety Země, Měsíce, Slunce, významné osobnosti	EV – Základní podmínky života OSV – Rozvoj schopností poznávání
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů	- planeta Země, tvar a rozměry Země, pohyby Země, Země se otáčí kolem své osy, Země obíhá kolem Slunce – prokázání na konkrétních příkladech tvaru Země, pohyby, které vykonávají tělesa Sluneční soustavy, důsledky, které z nich vyplývají pro Zemi, střídání dne a noci, délka dne, střídání ročních období	EV – Základní podmínky života OSV – Rozvoj schopností poznávání

- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	- planeta Země, pohyby Země, Země se otáčí kolem své osy, Země obíhá kolem Slunce – pojmy polární den/noc, rovnodennost, slunovrat	EV – Základní podmínky života OSV – Rozvoj schopností poznávání
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných	- glóbus, mapy, poledníky a rovnoběžky, určování zeměpisné, čas na zeměkouli, znázorňování výškopisu a polohopisu na mapách,	EV – Vztah člověka k prostředí
kartografických produktů a grafů	práce s turistickou mapou, místní krajina – základní kartografické a topografické pojmy, poledník, rovnoběžka, určování zeměpisné polohy, jednotlivá časová pásma, datová hranice, základní mapové značky, mapy podle měřítka	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	- složky přírodních sfér, význam jednotlivých přírodních složek na Zemi	EV – Vztah člověka k prostředí
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	- atmosféra, předpověď počasí, podnebí, trvání dne a noci na Zemi, délka dnů a nocí v závislosti na zeměpisné šířce, teplotní pásy – složení atmosféry, její vliv na život na Zemi, prvky, které určují ráz počasí a podnebí, pojem podnebí a počasí	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	- litosféra, stavba Země, dno oceánu, zemětřesení a sopečná činnost, vznik pohoří, zvětrávání a činnost větru, působení povrchové tekoucí vody – vzájemné vztahy složek krajinné sféry vnitřní členění planety Země, principy vzniku zemětřesení a sopečné činnosti	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	- povrch Země jako výsledek působení přírodních činitelů – vnitřní a vnější procesy, které formují povrch Země, jejich příklady	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností

	a jakým způsobem působí na zemský povrch	poznávání
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- ochrana člověka při živelných pohromách, chování a jednání v nebezpečí života	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	- hydrosféra, oceány a moře, pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině: vodní toky, jezera, bažiny a umělé vodní nádrže, ledovce, podpovrchová voda – složky hydrosféry, příklady vody při formování krajiny, pojmy: průliv, průplav, povodí, na mapě: členění světového oceánu	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	- pedosféra, typy půd, půda, její činitelé a struktura, nebezpečí, která půdu ohrožují – pojem „půda“ - její složení, základní rozdělení, půdní typy a druhy, jejich ovlivnění přírodními podmínkami, činitelé, kteří se podílejí na vzniku půdy, příklady ohrožení půdy	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	- biosféra, tropické lesy, savany, pouště, subtropické rostlinstvo, stepi, lesy mírného pásu, tundra, polární oblasti, život ve vodách oceánů, výškové stupně v krajině – určení s pomocí mapy: hlavní vegetační pásy, příklady rostlin a živočichů příslušných vegetačních pásů, závislost rozšíření vegetačních pásů na zeměpisné šířce a nadmořské výšce	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	- obyvatelstvo na Zemi: rozmístění obyvatelstva, státy a národy, rasy, náboženství, jazyky a písmo, světová sídla – porovnávání různých oblastí světa, základní pojmy	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	- hospodářství na Zemi: hospodářství a integrace, zemědělství, rostlinná a živočišná výroba, nerostné suroviny, průmyslová výroba, doprava, služby, cestovní ruch, světové organizace	EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	- pozorování a orientace v terénu	OSV – Rozvoj schopností poznávání
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	- pozorování a orientace v terénu	OSV – Rozvoj schopností poznávání

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
- žák lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha, členitost světa	OSV – Rozvoj schopností poznávání VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
- vyjmenuje a vysvětlí pojmy stát, republika, monarchie, diktatura	- obecné uspořádání světa a států – příklady států, kde je republika, monarchie, diktatura, tyto pojmy	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	- světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Afrika: fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha a členitost pobřeží	MKV – Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Afrika: povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo, poměry – přírodní podmínky kontinentu, vymezení klimatické oblasti, obyvatelstvo, sídla; demografické a kulturní charakteristiky; srovnání vyspělých a zaostalých oblastí, nejdůležitější státy, objevování a kolonizace Afriky	MKV – Kulturní difference Etnický původ EV – Ekosystémy
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Amerika: fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha a členitost pobřeží	MKV – Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita

- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů	- Amerika: povrch a nerostné suroviny, podnebí, vegetace, vodstvo, socioekonomické charakteristiky, obyvatelstvo, staré civilizace – přírodní podmínky kontinentu, klimatické oblasti, vegetační pásy, příklady typických rostlin a živočichů daných oblastí, obyvatelstvo, sídla; demografické a kulturní charakteristiky, regionální členění	MKV – Kulturní difference Etnický původ EV – Ekosystémy
světa a vybraných států	Ameriky	
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Asie: fyzicko geografické charakteristiky poloha, rozloha, členitost	MKV – Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Asie: povrch, vodstvo, podnebí, vegetace, socioekonomické charakteristiky, obyvatelstvo a sídla, počet a hustota obyvatelstva, hospodářství a doprava, nerostné suroviny, průmysl, zemědělství, doprava	MKV – Kulturní difference Etnický původ EV – Ekosystémy
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Austrálie: fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha, členitost pobřeží a povrch	MKV – Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Austrálie: podnebí a vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje, přírodní podmínky kontinentu – klimatické oblasti, vegetační pásy, příklady typických rostlin a živočichů jednotlivých oblastí, socioekonomické charakteristiky, objevení Austrálie a její obyvatelstvo, regionální členění Austrálie, obyvatelstvo, sídla, demografické a kulturní charakteristiky, nejdůležitější regiony, města	MKV – Kulturní difference Etnický původ EV – Ekosystémy

- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Antarktida: poloha, přírodní podmínky	EV – Ekosystémy
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Indický oceán, Tichý oceán a Oceánie, obyvatelstvo a hospodářství a Oceánie - Atlantský oceán a Severní ledový oceán, základní údaje	EV – Ekosystémy

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
- žák lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Evropa: fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha, členitost	MKV – Kulturní difference VMEGS – Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	- činnosti s mapami, grafy, diagramy a se zeměpisnými atlasy	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	- vyhledávání na mapách jednotlivých světadílů a oceánů, zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů, poloha, rozloha, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	EV – Základní podmínky života OSV – Rozvoj schopností poznávání
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Evropa: povrch, vodstvo, podnebí, rostlinstvo, živočišstvo, socioekonomické charakteristiky, obyvatelstvo, hospodářství – přírodní podmínky kontinentu: nejvýznamnější přírodní tvary: pohoří, nížiny, řeky, jezera, průplavy; klimatické oblasti, vegetační pásy: příklady typických rostlin a živočichů daných oblastí	MKV – Kulturní difference VMEGS – Objevujeme Evropu a svět MKV – Multikulturalita

- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- Evropa: regionální členění – Jižní Evropa, Západní Evropa, Severní Evropa, Střední Evropa, Jihovýchodní Evropa, Východní Evropa, současná tvář Evropy – obyvatelstvo, sídla; demografické a kulturní charakteristiky; srovnání vyspělosti jednotlivých států v rámci kontinentu a začlenění vybraných států v porovnání s ostatními kontinenty do jednotlivých regionů na základě přírodních a hospodářských podmínek	MKV – Kulturní difference Etnický původ VMEGS – Objevujeme Evropu a svět
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	- Evropa: společenské a hospodářské složky v krajině lidé na Zemi – zeměpisné tabulky: počet obyvatel, rozdělení obyvatelstva světa do základních lidských ras, do národů, jazyků, náboženství, rozmístění obyvatelstva na Zemi	MKV – Kulturní difference Etnický původ VMEGS – Objevujeme Evropu a svět MKV – Multikulturalita
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	- společenské a hospodářské složky v krajině lidé na Zemi – největší města, venkovská a městská sídla, pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole	MKV – Kulturní difference VMEGS – Objevujeme Evropu a svět
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	- světové hospodářství zemědělství, rybolov, lov, lesní a vodní hospodářství – hlavní úloha hospodářství, sektory pomoci mapy hlavní oblasti světového hospodářství	MKV – Kulturní difference VMEGS – Objevujeme Evropu a svět
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	- průmysl, doprava, služby, cestovní ruch, světový trh a mezinárodní obchod	MKV – Kulturní difference
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	- společné a odlišné znaky států, svrchovanost států, poloha a územní rozloha států, státy podle původu a počtu obyvatel, státní zřízení, formy vlády, státy podle politického systému, politické a hospodářské seskupení států světa, mezinárodní organizace, OSN	MKV – Kulturní difference Multikulturalita

- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	- krajina a životní prostředí, ekosystémy planety Země, krajina kulturní, přírodní	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ekosystémy
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- globální problémy lidstva ochrana přírody a krajiny	VMEGS – Jsme Evropané EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- žák uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	- Česká republika: poloha, rozloha, státní hranice, vývoj státního území a postavení ve světě a v Evropě	VMEGS – Jsme Evropané
- žák hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	- přírodní poměry a zdroje ČR, geologický vývoj, povrch a jeho členění na horopisné celky, nerostné suroviny, podnebí, vodstvo, půdy, biota: rostlinstvo a živočišstvo, ochrana přírody a krajiny	EV – Ekosystémy Vztah člověka k prostředí VMEGS – Jsme Evropané
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	- obyvatelstvo ČR: sídla, počet, hustota, národnosti, rozdělení obyvatel podle věku, sídla, náboženství	VMEGS – Jsme Evropané
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	- hospodářství ČR průmyslová odvětví: těžební, energetický, hutní, strojírenský, chemický, gumárenský, výroba papíru, celulózy, průmysl stavebních hmot, skla, porcelánu a keramiky, spotřební, potravinářský zemědělství: rostlinná a živočišná výroba lesní a vodní hospodářství doprava a spoje služby, cestovní ruch a rekreace zahraniční obchod	VMEGS – Jsme Evropané

- vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	- oblasti: regiony ČR Praha, Hradec Králové, Pardubice, Polabí, Ústí nad Labem, podkrušnohorské pánve a Karlovarsko, Plzeň a oblast střední a jihozápadní Čechy, České Budějovice a jihočeské pánve, Liberec a oblast severních a severovýchodních Čech, Jihlava a Českomoravská vrchovina, Brno, Zlín a Karpaty, na jižní Moravě Olomouc, střední Morava a Jeseníky, Ostrava a Karpaty na severní Moravě	VMEGS – Jsme Evropané
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	- oblasti: místní region, zeměpisná poloha v rámci ČR, specifika regionu	EV – Ekosystémy VMEGS – Jsme Evropané
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	- přírodní poměry hospodářské, kulturní, ekologické poměry	EV – Ekosystémy VMEGS – Jsme Evropané
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	- zásady bezpečného pohybu v krajině (při mimořádných i modelových situacích a událostech), kvalita a faktory ohrožující místní krajinu	VMEGS – Jsme Evropané

7.6 UMĚNÍ A KULTURA

7.6.1 Výtvarná výchova

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Výtvarná výchova a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	1	1

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Výtvarná výchova navazuje a dále rozšiřuje výuku výtvarné výchovy nižších ročníků. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Inspirací k činnostem se často stávají také literární díla, dramatická díla (divadlo, film) a multimediální tvorba (fotografie, videa).
- Vzdělávací obsah je žákům předkládán různými metodami. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.
- Žáci jsou učitelem motivováni k aktivní tvorbě ve výuce i mimo ni (fotografie, tvorba videa, charitativní projekty, účast na výtvarných soutěžích, dekorace školy atd.). Výuka je podpořena možností aktivně se zapojovat do kreativní tvorby ve vybraných uměleckých kroužcích.
- Výuka je propojena s výukou ostatních předmětů – práce na projektech, které otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů.
- Výuka probíhá v učebnách, kde je žákům při výuce běžně k dispozici výtvarný materiál, umělecké pomůcky a dostatečný pracovní prostor. Pro některé aktivity využíváme i jiná místa než učebnu (např. návštěva galerie, vycházky do přírody apod.).

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům výtvarné oblasti a aby s nimi dovedli zacházet – ukazujeme žákům, že přehled v oblasti umění a kultury jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat. (KU)
- Motivujeme žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, aby svůj názor byli schopni obhájit – předkládáme žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytujeme dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě. (KŘP, KK)
- Poskytujeme dostatečný prostor k vlastnímu uměleckému projevu žáků. (KK)
- Žákům ukazujeme potřebu spolupráce, důležitost úkolů (rolí), které ve skupině plní, a předvádíme jim na příkladech z uměleckého světa nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování. (KSP)

- Budujeme v žácích pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost – vedeme žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění. (KO)
- Vysvětluje žákům, jak správně používat výtvarné pomůcky a jak o ně pečovat. (KP)

Kompetence k učení:

Vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby.

Zprostředkujeme pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa.

Rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik.

Vedeme žáky k vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu.

Kompetence k řešení problémů:

Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána.

Otevíráme před žáky možnosti volby vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků.

Vedeme ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby.

Kompetence komunikativní:

Otvíráme před žáky možnosti přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání.

Rozvíjíme dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální:

Předkládáme dostatečné množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí.

Poskytujeme prostor pro osobité výtvarné projevy žáků.

Kompetence občanské:

Seznamujeme žáky s významnými výtvarnými díly a jejich autory.

Vytváříme potřeby návštěv výstav výtvarných prací.

Podchycujeme individuální zájem žáků o kulturní dění a jeho podporu.

Kompetence pracovní:

Vedeme žáky k osvojování výtvarných technik a učení se práci s různými nástroji.

Kompetence digitální: Motivujeme žáky k užívání digitálních prostředků při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení.

Apelujeme na žáky, aby respektovali tvorbu, díla a autorská práva každého jedince.

Pomocí digitálních prostředků vedeme žáky ke sdílení a prezentaci témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a prezentace.

Podporujeme žáky ve vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce.

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a v prostoru (podobnost, kontrast, struktura), ve vizuálně obrazném vyjádření - prostředky pro vyjádření emocí, fantazie, představ a osobních zkušeností – akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – volná malba, kresba, plastika, komiks - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření, kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	OSV – Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Komunikace MkV – Multikulturalita MV – Tvorba mediálního sdělení

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace - typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření, kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	OSV – Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Komunikace MkV – Multikulturalita MV – Tvorba mediálního sdělení

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly - a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované - v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a v prostoru (podobnost, kontrast, struktura), ve vizuálně obrazném vyjádření - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě - prostředky pro vyjádření emocí, fantazie, představ a osobních zkušeností – akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – volná malba, kresba, plastika, komiks, fotografie, ilustrace, video - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	OSV – Sebezpoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Komunikace MkV – Multikulturalita MV – Tvorba mediálního sdělení

sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci		
Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní,	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	OSV – Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Komunikace MkV – Multikulturalita MV – Tvorba mediálního sdělení

společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci		
--	--	--

7.6.2 Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Hudební výchova a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět hudební výchova je zaměřený na rozvoj hudebnosti, uměleckého přemýšlení a kreativity.
- Žáky vedeme k rozvoji melodického i harmonického myšlení a k rozvoji rytmických technik a dovedností. Zároveň jsou žákům formou zábavných výkladů a prezentací předkládány dějinné souvislosti a základní hudební teorie. Žáci jsou vedeni k nalézání souvislostí v oblasti dějin i uměleckých slohů nebo například také mezi hudební vědou a přírodními vědami.
- Cílem hudební výchovy je dát žákům prostor pro relaxaci ducha, zaujmout jejich rozvíjející se intelekt pro poslech a tvoření hudby a rozvíjet kreativitu a sociální vazby. Dále žáky vedeme k základní znalosti hudební teorie a dějin umění, které pomáhají žáky kultivovat.
- V rámci možností školy vypisujeme hudební kroužky, na které mohou žáci v rámci mimoškolních aktivit docházet. Prvky hudební výchovy (dějiny umění, rytmičtější textu, významné osobnosti, lidová hudba, fyzikální podstata hudby) se také objevují v jiných předmětech.
- Škola pravidelně pořádá hudební vystoupení: vánoční besídku. Zde mají žáci prostor k hudebnímu vystoupení.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Žáky vedeme ke ztišení a poslechu. (KU, KK, KSP)
- Žáky vedeme k respektování odlišností i v oblasti hudebního vkusu, míry nadání a hudebního umění. (KK, KSP, KO)
- Žákům předkládáme zábavnou formou (často prezentacemi) dějinné i umělecké souvislosti. (KU, KK, KŘP)
- Žáky podporujeme ve hře na hudební nástroj. (KU, KK, KŘP, KSP, KP)
- Žáky vedeme k sebeprezentaci a k umění hudebního vystoupení. (KK, KŘP, KSP, KP)
- S žáky tvoříme hudbu, písně, básně a prezentujeme je při hudebních vystoupeních. (KU, KK, KŘP, KSP, KP)
- Žáky vhodně seznamujeme s různými kulturami a etniky, vedeme je k pochopení nám vzdálených hudební kultur. (KU, KK, KSP, KO)

Kompetence k učení:

Učíme žáky znát a používat jednoduché textové zdroje (učebnice HV, zpěvníky, naučná literatura, časopisy,...)

Vedeme žáky k samostatné reprodukci i produkci hudebních činností, oceňujeme jejich snahu o experimentování.

Vytváříme u žáků zásoby písňového materiálu, který žák efektivně využívá nejen v rámci výuky, ale i v průběhu praktického života.

Učíme se vytvářet situace vedoucí k radosti žáků z prováděné hudební činnosti.

Kompetence k řešení problémů:

Vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a již dříve ověřené postupy aplikovat při řešení problémů obdobných i analogicky použít při problémech nových (např. při vlastní produkci).

Učíme je nalézat a objevovat různé varianty řešení (např. při vokálních či hudebně pohybových činnostech).

Kompetence komunikativní:

Vedeme žáky k souvislému a kultivovanému projevu ústnímu, zejména pak pěveckému.

Nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro kvalitní a kultivovanou komunikaci s okolím (např. v oblasti poslechových činností).

Nabízíme žákům různé typy textů, obrazových materiálů, audio i videozáznamů a vedeme je k orientování se v nich a k praktické manipulaci s nimi.

Kompetence sociální a personální:

Vedeme žáky ke kooperativní činnosti ve výuce – práce ve skupinách, ve dvojicích (např. při instrumentálních nebo hudebně pohybových činnostech,...)

Nabízíme žákům příležitost přispívat k diskusi ve skupině i k debatě celé třídy – vyjádřit se tak k daným úkolům a problémům a tím je nenásilně navádíme k vytváření příjemné atmosféry v týmu.

Vedeme žáky k posuzování sebe sama i druhých (např. při vokálních činnostech).

Kompetence občanské:

Vedeme žáky k respektování druhých lidí, k vážení si jejich vnitřních hodnot, k odmítání útlatku a násilí (např. při objasňování různých vývojových období v hudbě a souvislostí mezi nimi,...)

Vytváříme podmínky pro respektování a ocenění tradic národa a jeho kulturního i historického dědictví.

Navozujeme vytváření smyslu pro kulturu a tvořivost a pozitivního postoje k uměleckým dílům hudebním i ostatním.

Kompetence pracovní:

Vedeme žáky k bezpečnému a efektivnímu používání nástrojů a vybavení ve třídě, k dodržování vymezených pravidel a plnění povinností a závazků.

Vytváříme podmínky k ochraně zdravého prostředí, kulturních i společenských hodnot.

Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení (při všech hudebních činnostech) a k posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.

Kompetence digitální: Pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí a vedu je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání technologií při práci, učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Umožňujeme žákům aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny.

Dáváme žákům příležitost zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů.

Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspirativních zdrojů uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové	<i>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</i> - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv - intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy <i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i> - hra na hudební nástroje – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře - záznam hudby <i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i> - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace <i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i> - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků - hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi	OSV – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		
--	--	--

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<i>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</i> - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv - intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby <i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i> - hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů či počítače, případně nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) - záznam hudby – noty, případně notační programy a další způsoby záznamu hudby - vyjadřování hudebních i nehmotných představ a	OSV – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

	myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální <i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i> - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima,	
	improvizace - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické <i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i> - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušomalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností	<i>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</i> - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasy a jednohlasy zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem	OSV – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebezpojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písne či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písne pomocí grafického (notového) záznamu - reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti	

	(transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) <i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i> - hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) - záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i> - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na	
--	--	--

	sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické - orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i> - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudbními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí	
--	--	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých	<i>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</i> - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý	OSV – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebezpojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu - reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) <i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i> - hra na hudební nástroje - záznam hudby - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

	<i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i> - orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i> - hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehupebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí	
	vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí	

7.7 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

7.7.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Tělesná výchova navazuje na výuku tělesné výchovy v nižších ročnících. Žáci jsou do výuky zapojeni plněním obsahu předmětu Tělesná výchova a také jsou učitelem povzbuzováni k aktivnímu vedení výuky (vedení zahřívacích a protahovacích cvičení, vedení zahřívacích a doplňkových zábavných her).
- Výuka předmětu probíhá v tělocvičně TJ Sokol Smíchov, ve sportovních areálech v blízkosti školy či v přírodě.
- Žákům je dle aktuálních kapacitních, finančních a jiných podmínek některé školní roky nabídnut lyžařský kurz v délce trvání 1 až 5 dní.
- Žákům jsou při výuce běžně k dispozici obvyklé sportovní pomůcky a nářadí.
- Vzdělávací obsah je žákům předkládán v systému tělesných cvičení, činností a her, které podporují fyzický a psychický vývoj žáka. Výchozí myšlenkou je dovést žáky k myšlení v duchu fair play a k vnímání tělesných aktivit jako prostředku zdravého životního stylu.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k poznávání vlastních pohybových schopností a dovedností a učení se je dále individuálně rozvíjet. (KU)
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby pěstovali správné zásady chování při sportovních akcích, dodržovali pravidla fair play a poskytli v rámci svých schopností vhodnou pomoc spoluhráči i soupeři. (KSP, KU)
- Různorodostí zařazovaných aktivit (cviků, sportovních prvků) vedeme žáky k neustálému reflektování nových situací a tím rozvíjíme jejich schopnost řešit problémy. (KŘP, KK, KU)
- V týmových aktivitách vedeme žáky ke spolupráci, plnění důležitých úkolů v týmu a přispívání k utváření kladných vztahů ve sportovním kolektivu. (KSP, KK, KŘP, KU)
- Žáky motivujeme k vzájemné komunikaci při hledání herních strategií. (KK, KSP)
- Vedeme žáky k tomu, aby při veškerých sportovních aktivitách respektovali a dodržovali nejen pravidla dané sportovní aktivity, ale i základní pravidla hygienická. (KO)

- Žáky učíme správně užívat základní tělovýchovné názvosloví. (KP, KU)
- Učíme žáky správně používat sportovní náčiní a nářadí, chránit svoje zdraví při sportovních činnostech a dodržovat základní pravidla ve sportu. (KP, KU)

Kompetence k učení:

Vedeme žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví.

Učíme je poznávat smysl a cíl svých aktivit.

Ukazujeme způsob zpracování informací o pohybových aktivitách ve škole.

Kompetence k řešení problémů:

Snažíme se uplatňovat bezpečné chování ve sportovním prostředí.

Řešíme problémy v souvislosti s nesportovním chováním.

Učíme je vnímat nejrůznější problémové situace a plánovat způsob jejich řešení.

Kompetence komunikativní:

Vedeme žáky ke spolupráci při týmových pohybových činnostech a soutěžích.

Učíme žáky reagovat na povely a pokyny a také je vydávat.

Snažíme se zorganizovat pohybové soutěže a činnosti a účinně zapojit žáky do diskuze.

Učíme žáky komunikovat na odpovídající úrovni a osvojovat si kultivovaný ústní projev.

Kompetence sociální a personální:

Vedeme žáky k jednání v duchu fair - play (dodržují daná pravidla, označí přestupky,...)

Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a podílení se na pravidlech práce v týmu.

Vytváříme pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Kompetence občanské:

Učíme žáky podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevovat přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti.

Vedeme je k spojování pohybové činnosti se zdravím.

Vedeme žáky k respektování názorů ostatních.

Formujeme jejich volní a charakterové rysy.

Učíme je rozlišit a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, ...)

Kompetence pracovní:

Vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě.

Učíme je spoluorganizovat jejich pohybový režim.

Vedeme je k efektivitě při organizování vlastní práce.

Kompetence digitální: Motivujeme žáky k využívání digitálních technologií pro sledování konkrétních pohybových výkonů jako vhodného základu rozvoje tělesné zdatnosti a zdraví.

Umožňujeme žákům pořizovat digitální záznam vybraných pohybových aktivit. Vedeme je k rozboru záznamu, k odhalování chyb v provedení pohybů a k návrhům postupů pro zkvalitnění pohybu.

Umožňujeme žákům využívat digitální přístroje pro komunikaci během organizace a realizace pohybových činností a sportovních akcí nebo při aktivitách v přírodě.

Umožňujeme žákům pořizovat digitální záznam utkání a závodů ve funkci videorozhodčího pro posouzení sporných situací.

Nabízíme žákům příležitosti hledat na webech místních sportovních klubů nabídky pohybových aktivit a vedu je k jejich využití. Umožňujeme jim aktivně se podílet na přípravě webu školy (elektronického časopisu) a vytvářet vhodné příspěvky z pohybových akcí a závodů, také je vedeme k dodržování etiky zveřejňovaných zpráv a ochraně osobních dat.

Zpřístupňujeme žákům digitální zdroje s problematikou pohybových aktivit a sportu, učíme je třídit a ověřovat informace a vytvářet vlastní archivy vhodných zdrojů i portfolia zajímavých informací a poznatků z jejich vlastních pohybových aktivit.

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - učí se poskytovat první pomoc při drobných i závažnějších poraněních - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody,	- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem - sportovní hry (minimálně dvě hry) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - lyžování, snowboarding, bruslení (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - další (i netradiční) pohybové činnosti (dle aktuálních podmínek školy a zájmu žáků v daném	OSV – Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygien a Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	šk. roce) - komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
---	---	--

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - učí se poskytovat první pomoc při drobných i závažnějších poraněních - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičtým doprovodem (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - atletika – rychlý běh, případně základy překážkového běhu (dle aktuálních podmínek školy), hod míčkem nebo granátem - sportovní hry - lyžování, snowboarding, bruslení (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - další (i netradiční) pohybové činnosti (dle aktuálních podmínek školy a zájmu žáků) - komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	OSV – Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
--	---	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - učí se poskytovat první pomoc při drobných i závažnějších poraněních - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí	- zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - gymnastika - atletika dle aktuálních možností školy – např. základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky - lyžování, snowboarding, bruslení (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - další (i netradiční) pohybové činnosti (dle aktuálních podmínek školy a zájmu žáků) - komunikace v TV - organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	OSV – Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

se na jejich prezentaci	- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
-------------------------	--	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - učí se poskytovat první pomoc při drobných i závažnějších poraněních - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- význam pohybu pro zdraví - zdravotně orientovaná zdatnost - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - pohybové hry - gymnastika - atletika - sportovní hry - lyžování, snowboarding, bruslení (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - další (i netradiční) pohybové činnosti (dle aktuálních podmínek školy a zájmu žáků) - komunikace v TV - organizace prostoru a pohybových činností; sportovní výstroj a výzbroj - historie a současnost sportu - pravidla osvojovaných pohybových činností - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	OSV – Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- | | | |
|---|--|--|
| - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci | | |
|---|--|--|

7.8 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

7.8.1 PRACOVNÍ ČINNOSTI

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je utvářen ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a svět práce stejnojmenné vzdělávací oblasti. Dále vychází z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Časové vymezení:

Organizační vymezení:

- K výuce využíváme jak kmenové třídy, tak další vhodné prostory školy i venkovní plochy, případně jiné prostory mimo školu (např. specializované dílny).
- K výuce rovněž využíváme výpočetní techniku.
- Žáci (chlapci i dívky společně) se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost.
- Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Pomáháme žákům vhodně pojmenovat problém. (KŘP)
- Dbáme o to, aby žáci naslouchali druhým a poučili se z jejich názorů. (KK)
- Podněcujeme ohleduplnost k práci druhých. (KSP)
- Organizujeme skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskuzi. (KK, KSP)
- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Vedeme žáky je k použití získaných poznatků v praxi. (KŘP)
- Vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce. (KO)
- Vedeme žáky k sebehodnocení. (KU)
- Seznamujeme je s pracovními nástroji a pomůckami. (KU)
- Učíme je při komunikaci užívat správnou technickou terminologii. (KK, KU)
- Vedeme žáky k dodržování zásad společenského chování. (KSP)
- Učíme je pracovat podle pokynů a provádět přiměřené praktické činnosti s daným materiálem. (KP)
- Snažíme se dodržovat pořádek a hygienu. (KP)

- Vedeme je k dodržování bezpečnostní pravidla při práci. (KP)
- Snažíme se o dodržování postupů při práci, pravidel, plnění povinnosti, při ochraně svého zdraví a zdraví druhých. (KP)

Kompetence k učení:

abízíme vhodné pracovní postupy.

Vedeme žáky k organizaci a plánování pracovních postupů.

Při práci využíváme znalosti z jiných předmětů.

Kompetence k řešení problémů:

Vedeme žáky k promýšlení a plánování pracovního postupu.

Hledáme nové varianty pracovního postupu.

Vedeme žáky k hledání a odstraňování příčin nezdaru.

Zvažujeme, zda úkol dokážeme vyřešit sami, nebo zda potřebujeme pomoc.

Vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní:

Vedeme žáky k tvorbě a dodržování pravidel při skupinové práci.

Vedeme žáky, aby uměli vyslechnout názor druhých, snažíme se o problému diskutovat, dbáme na zapojení všech žáků do diskuse.

Vedeme k vhodné prezentaci vlastních názorů.

Učíme žáky, aby dokázali požádat o pomoc, poděkovat.

Nabízíme informace z různých zdrojů.

Vedeme ke správnému pojmenování pomůcek a materiálů.

Kompetence sociální a personální:

Sestavujeme a dodržujeme pravidla při skupinové práci.

Snažíme se respektovat názory druhých a poučit se z nich pro svůj vlastní názor.

Při skupinové práci vedeme žáky k ohleduplnosti.

Respektujeme schopnosti druhých.

Jsme si vědomi své vlastní hodnoty, nepodceňujeme se, nepřeceňujeme se.

Kompetence občanské:

Názornými příklady vedeme k úctě vůči lidovým tradicím.

Vedeme žáky k rozhodnosti a zodpovědnosti v každé situaci.

Chráníme své zdraví a zdraví druhých, umíme poskytnout první pomoc při drobném poranění.

Ochraňujeme životní prostředí.

Kompetence pracovní:

Volíme shodné pracovní postupy.

Vedeme žáky k tomu, aby si dovedli zorganizovat svoje pracovní místo, dbáme na bezpečnost a hygienu práce a ochranu zdraví sebe i druhých.

Vytváříme u žáků povědomí o základních pracovních dovednostech a postupech.

Kompetence digitální: Povzbuzujeme žáky k používání digitálních technologií tvůrčím a inovativním způsobem, k nalézání, porovnávání a vyhodnocování různých variant řešení.

Vedeme žáky ke sdílení a prezentování záměrů, postupů a výsledků samostatné i skupinové práce.

Motivujeme žáky ke komunikaci v týmu při společných úkolech prostřednictvím různých digitálních technologií, k využívání online konferencí a sdíleného virtuálního pracovního prostoru.

Vedeme žáky k praktickému využívání zdrojů pro volbu povolání a trh práce, podnikání, poradenských služeb a souvisejících studií, včetně portálu Úřadu práce.

Při modelových situacích ze světa práce motivujeme žáky k tvorbě vlastního digitálního obsahu: osobní portfolio, životopis v elektronické podobě, prezentace, videa, videonávody, grafy, tabulky apod.

Vedeme žáky k vědomému utváření digitální identity vzhledem k budoucímu uplatnění na trhu práce. Učíme je vnímat, že každou svou akci v digitálním prostředí zanechávají stopu.

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Práce s technickými materiály - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny - okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin - ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování - léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie - chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky	VDO – Občan, občanská společnost a stát

	chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	
--	---	--

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Příprava pokrmů - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	OSV – Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Svět práce - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	- trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice
<i>Pomůcka: Praktické činnosti – Příprava na volbu povolání, kapitoly 1 až 5</i>		

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Svět práce - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení - zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	OSV – Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice MV – fungování a vliv médií ve společnosti, kritické vnímání mediálních sdělení VMEGS – objevujeme Evropu a svět
<i>Pomůcka: Praktické činnosti – Příprava na volbu povolání, kapitoly 6 až 9</i>		

7.9 NÁBOŽENSTVÍ

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici. Otevírá možnost života s církví.

Předmět je vyučován formou nepovinného předmětu s časovou dotací 1 hodiny týdně, je určen všem, kteří o něj projeví zájem. Výuka probíhá ve třídě. Předmět je nabízen žákům 6. – 9. ročníku a je vyučován ve věkově vyrovnaných skupinách (po třídách). Výuka nepovinného předmětu se v učebním plánu (viz kapitola 4) nezapočítává do povinné časové dotace, uskutečňuje se však v rámci hlavního vyučovacího času, tedy ne před běžným začátkem vyučování ani v době po poslední obvykle uskutečňované vyučovací hodině na škole.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Kompetence k učení

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhledy žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce Bible i v jazyce církve, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.
- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků. Metodicky nám půjde o poskytnutí dostateku příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení se žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení při schopnosti hledat kritéria pro volbu takových řešení s pozorností vůči učení církve.

Kompetence komunikativní

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v Bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení.
- Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.

Kompetence k řešení problémů

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, ve kterých se žáci učí reflektovat problémové situace, přemýšlet o jejich příčinách a promýšlet a plánovat vlastní způsob řešení s důrazem na etický přístup k druhým lidem a k životnímu prostředí.
- Volbou vhodných metod – zejména diskuse a filosofického kladení otázek – a preferováním otevřeným forem výuky vedeme žáky ke kritickému myšlení, ke schopnosti dělat uvážlivá rozhodnutí s náležitými argumenty, s vědomím zodpovědnosti a se zřetelem k hodnocení výsledků. Vedeme žáky k tomu, aby hledali kritéria pro volbu řešení problémů a dokázali návrhy svých řešení zdůvodnit s

pozorností vůči učení církve.

- Upozorňujeme žáky na možnost vzniku konfliktů v oblasti jiné náboženské příslušnosti nebo příslušnosti k jiným křesťanským konfesím nebo k většinové ateistické společnosti. Vedeme je k předcházení konfliktům a řešení problémů zejména poznáním vlastních tradic a porozuměním postojů jinak světonázorově nebo nábožensky smýšlejících lidí.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.
- Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod).
-
- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jak vůči Bohu, tak vůči lidem a vůči samotnému světu. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (vůči kultuře evropské). Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme k tomu, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělků zajišťující určitou životní úroveň a jako povolání spolupracovat na dobrém rozvoji světa, ale jako prostředek k vlastnímu posvěcení.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky ke kritickému ověřování informací v historických pramenech a on-line zdrojích, které srovnávají a třídí.
- Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, vedeme je k odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí.

ROČNÍK: 6

OČEKÁVANÝ VÝSTUP PŘEDMĚTU	UČIVO	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
- poznává Starý zákon jako posvátný text židů i křesťanů - má základní představu o vzniku a formování Starého zákona - vyjmenuje základní části Starého zákona - umí jmenovat pět knih Mojžišových	- Stručný úvod do Starého zákona - Pentateuch	Multikulturní výchova (židovství a křesťanství) - Literatura (Bible)
- uvědomuje si využití symbolického vypravování v textech Starého zákona - objasní, proč je Abrahám nazýván „praotec víry“ - vlastními slovy vyjádří podstatu smlouvy Hospodina s vyvoleným národem - uvědomuje si nadčasovost poselství starozákonních příběhů - Je seznámen s životem praotců (Abrahám, Izák, Jákob) - Zná příběh Josefa a dokáže vysvětlit, jak se židovský národ ocitnul v Egyptě	- Genesis	Osobnostní a sociální výchova (mravní normy) - Biologie (evoluce) - Literatura (literární styly; starověké mýty a eposy) - Občanská výchova (Desatero)
- dokáže stručně charakterizovat krále Saula, Davida a Šalomouna - je si vědom vztahu krále Davida a mesiáše, poznává Davida jako autora žalmů - zná základní důvody a důsledky rozpadu království	- Knihy královské a historické	- Dějepis (dějiny starověkých civilizací) - Hudební výchova (G. Verdi, sbor Židů z opery Nabucco)
- objasní, jaké poslání měli proroci - dokáže představit postavu alespoň jednoho z proroků	- Knihy prorocké	
- orientuje se v uspořádání Nového zákona, má povědomí o vzniku novozákonních knih a utváření kánonu, ví, jaký je rozdíl mezi kanonickými spisy a apokryfy - stručně charakterizuje čtyři kanonická evangelia	- Všeobecný úvod do Nového zákona - Evangelia - Život v Ježíšově době	- Literatura (text Bible) - Dějepis (starověk)

- zná v hrubých rysech náboženský, sociální a kulturní kontext, v němž vyrůstal Ježíš - popíše historickou událost narození Ježíše z Nazareta - vypráví o základních událostech Ježíšova dětství - dokáže představit život Ježíše - zná základní Ježíšovo učení o lásce a milosrdenství - dokáže převyprávět a vysvětlit některé z Ježíšových podobností	- Ježíšovo narození ve světle Evangelii	Občanská výchova (práva dětí) Osobnostní a sociální výchova (starověká společnost) Multikulturní výchova (Vánoce) Výtvarná výchova (Ježíš v umění)
- vypráví pašijový příběh a uvědomí si význam Ježíšova vzkříšení pro první apoštoly - je si vědom toho, že vzkříšení je základním pilířem křesťanské víry	- Ježíšovo utrpení a vzkříšení	Výchova demokratického občana (soudní proces s Ježíšem)
- popíše hlavní události při formování prvotní církve - vysvětlí význam osobnosti sv. Pavla pro šíření křesťanství v Římské říši	Skutky apoštolů - vznik církve	- Multikulturní výchova (Židé a Římané) - Zeměpis (Římská říše)
má obecný přehled o okolnostech sepsání novozákonních listů stručně charakterizuje okolnosti sepsání knihy Zjevení apoštola Jana	Listy apoštola Pavla - Kniha Zjevení	

ROČNÍK: 7		
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Porozumění principům křesťanské etiky	Žák na základě zprávy o stvoření oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření a je připravený se v něm angažovat.	Objevovat svět
	- žák umí charakterizovat zprávu o stvoření světa a člověka jako starověký mýtus a zdůvodnit jeho výjimečnost mezi ostatními starověkými mýty	- zpráva o stvoření světa a člověka (Gn 1. a 2. kap.)
	- žák na základě mýtické zprávy o stvoření světa a člověka oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, jehož je součástí a za něj je připravený se angažovat	- nazírání na krásy světa
	- žák umí popsat, jak pečovat o životní prostředí s křesťanskou motivací	- křesťanský pohled na svět
POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMĚ ŘEČI	Žák je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa ve svém životě a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny v souvislosti s Božím působením v životě člověka.	Tajemství života
	- žák umí v základní rovině rozlišit popisné a symbolické vnímání světa, interpretovat různé významy jednoduchého symbolu a je připravený zaměřovat se na pozitivní hodnoty	- popisné a symbolické vnímání světa, symbolický charakter komunikace
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	Žák je v perspektivě Boží lásky k člověku a s vědomím vlastních schopností připravený aktivně se zapojit do organizované pomoci druhým.	Vidět bližního
	- žák v perspektivě Boží lásky k člověku pravdivě oceňuje své schopnosti a je připravený nasadit je pro druhé	- dvojí přikázání lásky (Mt 22,36-40)
	- žák má orientační vhled do forem organizované pomoci lidem, umí pojmenovat zvláštnosti křesťanské pomoci a je připravený se zapojit do	- výchova k solidaritě, křesťanské a humanitární organizace, skutky milosrdenství (Mt 25,31-40)

	- žák umí interpretovat a aktualizovat biblický text z pohledu skutečnosti, že Boží syn vstupuje do bída světa, aby svět od bída zachránil	- advent a Vánoce jako projev Ježíšova přijetí chudoby a bolesti
POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMY ŘEČI Porozumění biblickým příběhům	Žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a slov	Žít spolu, žít s Bohem
	- žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou	- vnější gesta jako symboly vnitřního postoje, biblické příběhy, ve kterých Ježíš uzdravoval dotekem svých rukou
	- žák získává citlivost pro symbolický význam řeči	- symbolický význam řeči, biblické příběhy, kdy Ježíšovo slovo působí, zasahuje a proměňuje
	- žák považuje Bibli za soubor knih, jednotlivé knihy umí orientačně vyjmenovat	- Bible jako literární text, dělení knih Starého i Nového zákona
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák je připravený ptát se po smyslu utrpení ve světě a reflektovat postoj vlastní víry v konfrontaci s křesťanskou odpovědí spojenou s vírou v to, že Bůh vstupuje v Ježíši Kristu do utrpení člověka, a s vírou ve vzkříšení.	Cesta bezbranného
	- žák je připravený ptát se po smyslu utrpení způsobeného zlem a nespravedlností, hledat osobní odpověď a zdůvodnit křesťanský pohled na smysl utrpení	- křesťanský pohled na smysl utrpení
POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMY ŘEČI	Žák získává citlivost pro symbolický význam chleba, vína, vody a oleje	Symbols
	- žák oceňuje obecný význam chleba v životě člověka a seznámí se s jeho významem z pohledu křesťana	- chléb jako znamení základních životních potřeb, solidarity a lidské vzájemnosti, eucharistický chléb
	- žák oceňuje obecný význam vína v životě člověka a seznámí se s jeho významem z pohledu křesťana	- víno jako znamení radosti, hojnosti a utrpení, eucharistické víno
	- žák oceňuje obecné významy vody jako přírodní látky a seznámí se s jeho významem z pohledu křesťana	- voda jako znamení života, svátost křtu, užívání vody v liturgii

	- žák oceňuje obecné významy oleje jako přírodní látky a seznámí se s jeho významem z pohledu křesťana	- olej jako znamení štěstí, hojnosti, bohatství a uzdravení, užívání oleje při slavení svátostí
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění principům křesťanské etiky	Žák je na základě biblickým příběhů připravený angažovat se za spravedlivý svět.	Touha po lepším světě
	- žák je připravený ptát se po příčinách sociální nespravedlnosti	- otázky po smyslu a příčinách sociální nespravedlnosti
	- člověk a svoboda	- lidská vůle a svoboda
	- žák je připravený angažovat se za spravedlivý svět	- naděje zaslíbené země jako výzva k angažovanosti za svobodný život a důstojnost člověka, příklady světců

ROČNÍK: 8

VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění principům křesťanské etiky	Žák je popíše, proč může být Ježíš Kristus vzor pro život člověka	Nový pohled
	- žák je připravený k realistickému pohledu na svou osobu a k hledání rovnováhy mezi potřebou „mít svou tvář“ a „nelišit se od ostatních“	- výchova ke schopnosti rozumět sám sobě a realisticky hodnotit své jednání, napětí mezi potřebou být originální a nelišit se
	- žák umí ocenit potřebu životních vzorů a je připravený rozeznávat rozdíl mezi vzorem, který manipuluje, a vzorem, který nabízí doprovázení	- vzory podle představ médií, náboženské vzory, manipulace s náboženskými vzory, Ježíš Kristus jako vzor
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Žák získává obecný vhled do vývoje svědomí z hlediska vývoje člověka, pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin	Vnitřní kompas
	- žák je připravený vnímat životní situace vyžadující odpovědné rozhodnutí vzhledem k sobě, ke druhým lidem a ke světu a pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin	- příběhy otevírající nutnost volby mezi dobrem a zlem, výchova k zodpovědnosti vůči sobě, druhým lidem a Bohu a k vědomí důsledků vlastního jednání

	- žák je otevřený pro vnímání mravního rozhodnutí nejen jako výsledku zvažování vnějších názorů a norem, ale vnitřního postoje	- sesoustředění, ztišení a meditace, srdce jako znamení prostoru vnitřního života, který člověka přesahuje
	- žák má obecný náhled do vývoje svědomí z pohledu vývoje člověka a uvádí jej do vztahu s výchovou vlastního svědomí	- svědomí
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Žák umí rozlišit různá pojetí svobody a víry v současném světě, chápat Desatero jako jejich vyjádření	Desatero
	- žák umí rozlišit různá pojetí svobody v současném světě a vysvětlit smysl Desatera	- svoboda ve světle přirozené morálky, Desatero v konfrontaci se starověkými zákoníky a Listinou základních práv a svobod, Desatero jako výzva ke svobodnému jednání
	- žák umí ocenit hodnotu času, který není naplněný výkonem nebo únikem z reality, ale setkání se sebou, s druhými a s Bohem	- hodnota času, efektivní využívání volného času
	- žák umí ocenit potřebu dne odpočinku, vnímat slavnost jako vyzdvižení hodnoty, která dává životu hlubší rozměr, popsat průběh šabat jako oslavy víry v Boha a zdůvodnit křesťanské slavení neděle	- výchova ke slavení, význam slavení židovského svátku šabat a význam slavení neděle pro křesťany, modlitba jako prostor svobodné komunikace
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	Žák se umí konfrontovat s vlastní vinou a s vědomím skutečnosti, že Ježíš Kristus zemřel za hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění, a je otevřený pro křesťanský pohled na vinu a odpuštění.	Obklopení láskou
	- žák umí sdělit vlastní názor na situaci, kdy se člověk po uznání viny setkává s odpuštěním, a to je pro něj výzvou ke změně vlastního jednání	- vina a odpuštění ve světle přirozené morálky, křesťanský pohled na vinu a odpuštění, reflexe zacházení s vlastní vinou

	- žák umí obecně popsat velikonoční události jako skutečnost, kdy Ježíš Kristus zemřel za hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění	- velikonoční události jako vítězství Krista nad zlem, Kristus jako Vykupitel
VÝCHOVA V DUCHU	Žák umí reflektovat své životní situace s vědomím hodnot formulovaných v Desateru.	Přijmout zodpovědnost
KŘEŠŤANSTVÍ	- žák si je vědom závažnosti vyřčeného slova pro důvěryhodnost vztahů mezi lidmi a je připravený vytvářet vztahy důvěry, které také ostatním umožní důvěřovat	- pravdivost a otevřenost v komunikaci, následky pomluv a zkreslování skutečnosti, hraní rolí v nedůvěryhodném prostředí

ROČNÍK: 9

VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění biblickým příběhů	Žák si je na základě vlastní zkušenosti i poselství vybraných biblických textů vědom, že hodnotné sebesdílení může být v radostech i těžkostech nejen vůči druhým lidem, ale také vůči Bohu.	Před otevřenými dveřmi
	- žák je připravený v důvěryhodném prostředí k otevřeným vztahům a je si vědom, že sebesdílení není jen hovořit s druhými, ale dávat jim něco ze sebe	- vzájemné sdílení se jako předpoklad společenství
	- žák popíše křesťanský pohled na smysl utrpení, vyjádří svůj postoj k utrpení druhého a je připravený ho těšit a pomáhat mu	- křesťanský smysl utrpení, potřeba sdílet bolest s druhými lidmi a s Bohem
EKUMENICKÝ ROZMĚR KŘEŠŤANSTVÍ A MEZINÁBOŽENSKÝ DIALOG	Žák rozumí rozdílům a společným prvkům v učení světových náboženství a postoj vzájemné tolerance vnímá jako základní zásadu vlastního jednání.	Různá světová náboženství

	- žák má základní orientační vhled do nabídky odpovědí na existenciální otázky vybraných filozofií a světových náboženství včetně křesťanství a je otevřený k celoživotnímu hledání	- existenciální otázky a odpovědi různých filozofií a náboženství, nabídka křesťanství, napětí mezi možnostmi najít vyčerpávající odpověď a nutností vytrvat v celoživotním hledání
	- žák má orientační přehled o symbolech a geografickém rozložení světových náboženství a umí vyjmenovat rozdíly	- symboly světových náboženství a jejich geografické rozložení ve světě
	- žák má orientační přehled o dějinách izraelského národa jako jednoho z nejvíce zkoušených národů na světě a umí charakterizovat společné a rozdílné prvky židovství a křesťanství	- židovské náboženství, přehled hlavních událostí dějin Izraele, osobnosti dějin, základní svátky, židovské očekávání příchodu Mesiáše
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	Žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a je připravený odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa.	Věda a víra
	- žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a to na základě chápání biblické zprávy o stvoření jako obrazu ukazujícího na Boží dílo a úkol člověka v něm	- věda a víra, dvě nezávislá odvětví hledající pravdu, některé vědecké hypotézy o vzniku světa, biblická zpráva o stvoření
	- žák umí zdůvodnit, proč není evoluční vývojová teorie překážkou víry v Boha	- vznik a vývoj života podle evoluční teorie
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák umí realisticky ocenit vlastní dary a je připravený nakládat s nimi k dobru sebe i druhých	Životní cesta člověka

8 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až § 53 zákona č. 561/2004 Sb.

A. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

- Jednou z podmínek efektivního učení je zpětná vazba, která poskytuje žákovi informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku. Při poskytování zpětné vazby klademe důraz na vhodnou formulaci (zaměření na problém, činnost, nikoliv hodnocení osoby) – přednost dáváme pozitivnímu vyjádření.
- Na celém prvním stupni jsou žáci hodnoceni jak klasickou metodou, tak slovně v podobě zápisu do diáře od svých učitelek.
- Slovní hodnocení na rozdíl od běžné klasifikace známkami umožňuje především podat dítěti zpětnou vazbu o dosažení osobních pokroků při osvojování konkrétních dovedností, vědomostí a návyků bez srovnávání s ostatními žáky. V každém ročníku se však ke slovnímu hodnocení přidávají i známky, přičemž v první a druhé třídě mají charakter převážně motivační. Nadále stavíme na povzbuzení, ocenění a na veškeré další kladné motivaci. Přejeme si, aby se naši žáci učili ne pod hrozbou špatných známek, ale s vědomím smysluplnosti získávaných poznatků.
- Součástí hodnocení je i sebehodnocení dětí, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy. K sebehodnocení vedou děti všichni vyučující, využívají přitom různých forem. Sebehodnocení je v neposlední řadě nedílnou součástí tutoriálního systému.
- Další zásady: Otevřenost vůči dětem i rodičům, stanovení a vysvětlení jasných kritérií pro hodnocení.
- Umožnění žákům účasti na hodnotícím procesu.
- Hodnocení individuálního pokroku bez srovnávání s ostatními.
- Hodnocení je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné a všestranné.
- Za první pololetí vydává škola žákovi výpis z vysvědčení, za druhé pololetí vysvědčení.

B. Zásady pro klasifikaci

- Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
- Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
- Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem průběžné klasifikace.
- Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

- Ohodnocení výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
- Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
- Zákonní zástupci jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů průběžně jak prostřednictvím žákovské knížky tak v elektronické podobě v programu EduPage, před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období), případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.
- V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.
- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětu výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího stupně postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval, tomu žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

C. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- Chybu je třeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě s žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 1. co se mu daří,
 2. co mu ještě nejde,
 3. jak bude pokračovat dál.
- Při školní práci vedeme žáka k tomu, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

D. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Hodnocení prospěchu:

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech (povinných i nepovinných) je klasifikován těmito stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Předměty s převahou teoretického zaměření – jazyky, společenskovední, přírodovědné a matematika.

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
- kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- schopnost využívat a zobecňovat zkušenosti a poznatky získané při praktických činnostech,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně, vztah k nim,
- kvalita výsledků činnosti, osvojení účinných metod samostatného studia.

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší

nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Předměty s převahou praktického zaměření – pracovní činnosti, informatika, laboratorní cvičení.

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie.

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Dopouští se závažných nedostatků.

Předměty s převahou výchovného zaměření – výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, etika.

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznávání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice obecně,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná zdatnost žáka a výkonnost.

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a

tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení.

Učitelé se přitom řídí platnými právními předpisy.

Hodnocení chování

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Klasifikace chování navrhuje třídní učitel. Návrh projedná v pedagogické radě s učiteli a ředitelem školy. Kritérium pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování – školního řádu a dalších dohodnutých pravidel.

Škola hodnotí a klasifikuje žáka především za jeho chování ve škole. Ve vážných případech se jeví jako objektivní přihlédnout k chování i mimo školu, zvláště jedná-li se o případy, jejichž projednávání se škola bezprostředně účastní.

Kritéria pro jednotlivé stupně:

1 – velmi dobré

Žák bez problému dodržuje pravidla chování. Nedopouští se žádných významných přestupků proti pravidlům chování. Má kladný vztah ke kolektivu třídy. Pomáhá při utváření pracovních podmínek ve školní práci.

2 – uspokojivé

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanovením školního řádu. Dopouští se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Narušuje činnost kolektivu. Důvodem pro uspokojivé chování může být i více jak 6 neomluvených hodin.

3 – neuspokojivé

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a se školním řádem. Dopouští se takových přestupků, kdy je ohrožena výchova a bezpečnost žáka samotného i jiných žáků. Záměrně narušuje činnost kolektivu. Důvodem pro neuspokojivé chování může být i více jak 18 neomluvených hodin.

Celkový prospěch

Celkový prospěch žáka je hodnocen:

Na prvním i druhém stupni základní školy:

- prospěl(a) s vyznamenáním,
- prospěl(a),
- neprospěl(a),
- nehodnocen(a).

Žák je hodnocen stupněm:

Prospěl s vyznamenáním – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 (nebo odpovídajícím slovním hodnocením) a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.

Prospěl – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem

hodnocen na vysvědčení stupněm prospěch 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl – je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

Nehodnocen – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Pozn:

Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení místo stupně prospěchu slovo – **nehodnocen(a)**.

- Pokud absence žáka v daném předmětu přesáhne 30% (do počtu odučených hodin se započítávají suplované hodiny), je žák na konci pololetí nehodnocen, s výjimkou případu, kdy si žák včas doplnil zameškanou látku a byl z ní přezkoušen ještě před dnem ukončením klasifikace v daném pololetí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy nebo jeho zástupce pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení 1. pololetí.
- Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Místo stupně prospěchu se v předmětu uvede slovo – **nehodnocen(a)** a celkové hodnocení žáka se vyjádří stupněm – **nehodnocen(a)**.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy nebo jeho zástupce pro jeho hodnocení náhradní termín (obvykle v posledním týdnu měsíce srpna). Tento termín je možné prodloužit pouze z vážných důvodů na základě písemné žádosti žáka (ve výjimečných případech do konce září). Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, tak se místo stupně prospěchu v předmětu uvede slovo **nehodnocen(a)**, ale celkové hodnocení žáka se již vyjádří stupněm **neprospěl(a)**.
- Nehodnocení z nepovinného předmětu nemá vliv na postup žáka do vyššího ročníku a na celkové hodnocení žáka na vysvědčení.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v 1. nebo ve 2. pololetí uvolněn (podle § 50 odst. 2 školského zákona), rubrika se neproškrťává, ale vyplní se „**uvolněn**” nebo „**uvolněna**“. Důvody pro uvolnění nebo nehodnocení žáka se uvedou ve školní matrice.

E. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15, odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., včetně předem stanovených kritérií

- O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce.
- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

F. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace (zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace a naopak)**PROSPĚCH**

Ovládnutí učiva předepsané školním vzdělávacím programem	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, uvažuje samostatně
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	

1 – výborný	užívá vědomosti a spolehlivě a uvědoměle dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

CHOVÁNÍ

1 – velmi dobré	Žák bez problémů dodržuje pravidla chování. Nedopouští se žádných významných přestupků proti pravidlům chování. Má kladný vztah ke kolektivu třídy. Pomáhá při utváření pracovních podmínek ve školní práci.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanovením školního řádu. Dopouští se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Narušuje činnost kolektivu. Důvodem pro uspokojivé chování může být i více jak 6 neomluvených hodin.
3 – neuspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a se školním řádem. Dopouští se takových přestupků, kdy je ohrožena výchova a bezpečnost žáka samotného i jiných žáků. Záměrně narušuje činnost kolektivu. Důvodem pro neuspokojivé chování může být i více jak 18 neomluvených hodin.

CELKOVÝ PROSPĚCH

Při stanovení celkového prospěchu žáka vychází škola z klasifikace, která je v souladu s převedeným slovním hodnocením do klasifikace. Viz výše.

G. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Učitel musí získat ve svém předmětu takové množství podkladů pro hodnocení, aby byl žák hodnocen co nejobjektivněji.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména:

- A. soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- B. různými druhy zkoušek (písemné, ústní, praktické, grafické, pohybové),

- C. kontrolními písemnými pracemi,
- D. analýzou výsledků různých činností žáka,
- E. konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s jinými institucemi.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé zkoušky – klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů apod.

Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek oznámí nejpozději do 7 dnů.

Kontrolní písemné práce a jiné náročnější zkoušky učitel rozvrhne rovnoměrně po celý školní rok.

V jednom dni mohou žáci konat pouze jednu kontrolní práci či jinou náročnější zkoušku.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o klasifikaci a hodnocení žáka.

V určeném termínu na konci klasifikačního období učitelé zapíší číslicí do katalogových listů žáků výsledky celkové klasifikace.

H. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- A. má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- B. při konání opravné zkoušky.

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- A. předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jí pověřený učitel (především je-li ředitelka vyučující daného předmětu);
- B. zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu;
- C. přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu.

Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.

V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

Opravné zkoušky konají žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,

Žák nekoná opravnou zkoušku, jestliže neprospěl z předmětu s výchovným záměrem.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín

opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.

Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se uvede na vysvědčení datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

Třídní učitel запиše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku:

Výkonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětu s prospěchem

Nedostaví-li se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka):

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný.

I. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení vychází z § 16 zákona č. 561/2004 Sb.

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

Pozn.: Hodnocení cizinců - Při hodnocení dětí cizinců z předmětu český jazyk a literatura se přihlédne k dosažené úrovni znalosti českého jazyka. Znalost ČJ výrazně ovlivňuje pochopení látky ostatních předmětů, z tohoto důvodu bude při hodnocení vždy brána v potaz úroveň češtiny daného dítěte. Platí, že na konci 1. pololetí nemusí být žák hodnocen na vysvědčení, a to ani v náhradním termínu. Pokud by ale žák nebyl hodnocen na vysvědčení na konci 2. pololetí, znamenalo by to, že musí opakovat ročník. Při hodnocení cizinců budeme využívat výhody slovního hodnocení, které umožňuje popsat skutečné pokroky dítěte v jednotlivých předmětech.

J. Hodnocení zájmových útvarů

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se na vysvědčení nehodnotí.

K. Výchovná patření

Výchovnými opatřeními se rozumí pochvaly a opatření k posílení kázně.

Ocenění pochvalou, případně i věcným darem, může pro žáka navrhnout kterýkoliv učitel školy, třídní učitel nebo ředitel školy dle jeho významu. Pochvaly třídního učitele či ředitele školy jsou projednávány na pedagogické radě.

Pochvala může být udělena za vzorné chování vůči spolužákům, účast v soutěžích, reprezentaci školy při různých příležitostech, skutek hodný mimořádného ocenění, třídní služby, služby na pomůcky, trvale výborný prospěch, pomoc při organizování akcí pořádaných školou či jiné dobré skutky.

Opatření k posílení kázně se ukládají při porušení povinnosti stanovených školním řádem. Dle závažnosti tohoto porušení lze uložit:

- A. napomenutí třídního učitele,
- B. důtka třídního učitele,
- C. důtka ředitelky školy.

Napomenutí nebo důtku neprodleně oznamuje třídní učitel ředitelce školy. Ředitelka školy po projednání v pedagogické radě může udělit důtku ředitelky školy.

Napomenutí nebo důtky oznamuje třídní učitel neprodleně zákonným zástupcům žáka prokazatelným způsobem.

Výchovná opatření (pochvaly, napomenutí, důtky) zaznamenává třídní učitel do katalogového listu žáka.

L. Pravidla pro udělení pochval a uložení výchovných opatření

Jestliže se žák chová během hodiny nebo přestávky nevhodně (vyrušuje ve vyučování, je hrubý apod.), zaznamená si učitel toto přestoupení do svých poznámek. Nevhodné chování se žákem vhodně vyřeší.

Při přestupcích závažnějšího charakteru (ohrožení bezpečnosti a zdraví, ubližování spolužákům apod.) informuje ihned učitel rodiče prostřednictvím žákovské knížky.

Podle závažnosti a četnosti provinění učitel rozhodne o informaci rodičů, a to prostřednictvím zápisu do žákovské knížky o zhoršujícím se chování jejich dítěte.

Nenastane-li náprava, uloží třídní učitel po dalších zápisech do archu podle četnosti a závažnosti provinění **napomenutí třídního učitele**.

Nedojde-li po udělení napomenutí třídního učitele k nápravě, navrhne třídní učitel podle četnosti a závažnosti provinění vyšší stupeň výchovného opatření – **důtku třídního učitele** nebo **důtku ředitelky školy**.

Uvedená posloupnost při uložení opatření k posílení kázně nemusí být dodržena, dopustí-li se žák závažnějšího přestupku proti školnímu řádu.

Za činy přesahující rámec povinnosti žáka, výjimečné výsledky, může učitel udělit ocenění – pochvalu. Tato ocenění budou vyhodnocena v průběhu čtvrtletí a budou udělena písemnou formou jako **pochvala** na předepsaném formuláři. Udělení pochvaly třídního učitele, ředitelky školy se propíše na vysvědčení.

Všechna výchovná opatření se zapisují do katalogových listů žáků.

9 ŠKOLNÍ DRUŽINA

9.1 CHARAKTERISTIKA A CÍLE VÝCHOVY VE ŠD

Školní družina je zařízením výchovy mimo vyučování. Není pokračováním školního vyučování a nenahrazuje ho. Hlavním cílem je zabezpečení odpočinku, rekreace a zájmové činnosti žáků. Přispívá k odstranění únavy ze školní činnosti a pomáhá rozvíjet a uspokojovat zájmy žáků.

K zařazovaným výchovně-vzdělávacím činnostem patří pracovní, výtvarné, hudební činnosti zajišťující rozvoj tvořivých dovedností a estetického citění dětí, a přírodovědné činnosti, jejichž smyslem je prohlubování znalostí o přírodě a vytváření pozitivního vztahu dětí ke svému životnímu prostředí.

Důležitým cílem školní družiny je rozvoj sebeobsluhy dítěte, pěstování hygienických návyků, rozvíjení slušného a ohleduplného chování vůči svým spolužákům a dospělým, ohleduplné zacházení s vybavením (nejen) školní družiny.

Mimo činnosti výchovně-vzdělávací plní školní družina i funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před a po skončení vyučování.

ŠD se řídí Vnitřním řádem školní družiny, ŠVP ŠD a aktuální verzí Školního řádu Základní školy Světlo jakož to Provozního řádu, ve kterých jsou stanoveny provozní podmínky a další pravidla.

9.2 DÉLKA a časový plán

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců – po dobu trvání školního roku, ve všedních dnech.

V době podzimních, zimních nebo jarních prázdnin, jakožto ve dnech ředitelského volna a státních svátků, se činnost ŠD přerušuje.

Provoz školní družiny začíná příchodem žáků do prostor ŠD od 6:30 h. Ranní družina končí v 7.30 h. Odpolední provoz školní družiny začíná po skončení dopoledního vyučování a končí v 16:00. Podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny v bodě 7.5.

9.3 MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Třídy ŠD jsou vybaveny potřebným nábytkem, kobercem, vhodnými didaktickými (deskovými a vzdělávacími) hrami, výtvarnými a jinými pracovními pomůckami, jakož i dětskými knihami, (nacházející se na chodbě v policích s regály). V rámci ŠD mají žáci k dispozici školní hřiště a blízké sportovní areály pro sportovní vyžití.

9.4 PERSONÁLNÍ podmínky

Vychovatelky jsou kvalifikované jak po stránce praxe, tak pedagogického vzdělání.

9.5 PROVOZNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY (podmínky průběhu vzdělávání)

Provoz školní družiny začíná ráno v 6:30 h.

Odpolední provoz školní družiny začíná po skončení dopoledního vyučování. Vychovatelka přebírá žáky od

vyučujících po poslední vyučovací hodině, případně po obědě na předem domluveném místě.

Vyzvedávání dětí – rodiče si mohou vyzvedávat své děti od 12:00 (pokud jim nepokračuje odpoč. vyučování) - do 16:00 hodin. Z důvodu bezpečnosti žáků budou žáci předáváni rodičům přímo ve školní družině. Rodiče mohou podat písemnou žádost o samostatný odchod dítěte z družiny, ve které přijímají zodpovědnost za dítě od chvíle, kdy opustí ŠD.

Úplata za účast na programu

ŠD činí 700,- Kč za pololetí (nehledě na počet dní strávených ve ŠD). Příspěvek za školní družinu je nutné uhradit předem na účet základní školy. Výše příspěvku je hrazena ve dvou splátkách, a to vždy do 31. října příslušného školního roku a do 28. února příslušného školního roku. V případě prodloužení s úhradou platby je Základní škola Světlo oprávněna požadovat smluvní úrok z prodlení ve výši 0,1% dlužné částky za každý den prodlení.

9.6 PODMÍNKY přijímání uchazečů

Školní družina je určena žákům 1. až 5. ročníku Základní školy Světlo. Maximální kapacita ŠD je 60 žáků.

O zařazení dítěte do školní družiny rozhoduje ředitelka základní školy. Dítě přihlašuje jeho zákonný zástupce písemně na školou poskytnutém formuláři – „Zápisní lístek.“

9.7 PODMÍNKY ukončování vzdělávání

Případná porušení řádu školní družiny projedná ředitelka základní školy se zákonnými zástupci žáka. Oznámení o vyloučení dítěte ze školní družiny je rodičům zasláno doporučeným dopisem.

Odhlášení dítěte ze školní družiny musí rodiče učinit alespoň den předem.

Ukončení vzdělávání v družině je po absolvování 5. ročníku základní školy automatické.

9.8 PODMÍNKY bezpečnosti a ochrany zdraví

Bezpečnost a ochrana dětí musí být zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Děti jsou na začátku školního roku seznámeny se Školním řádem, Vnitřním řádem školní družiny, pravidly bezpečnosti při všech činnostech školní družiny.

Jsou zajištěny podmínky hygienické, včetně pitného režimu. Dostupné jsou prostředky první pomoci. Každý úraz či zranění jsou evidovány do knihy úrazů.

Školní družina dbá na to, aby:

- byli žáci přezuti do bačkůrek s pevnou patou
- používali vhodný pracovní oděv (standardně uniformy), pokud jdou ven, obléknou si oblečení, které mohou ušpinit. Pokud pracují s barvami, mají k dispozici prac. tričko,
- žáci používali bezpečné pomůcky,
- byl vymezen vhodný prostor ke sportu a hrám,
- žáci dodržovali pokyny vychovatelky

Za poškození majetku nebo vybavení školní družiny žákem bude požadováno po rodičích uvedení do původního stavu nebo náhrada škody.

Žákům je doporučeno nenosit do školní družiny drahé věci a hračky. Za jejich ztrátu nebo poškození školní družina nezodpovídá.

Žák nesmí do školní družiny nosit věci, které by mohly ohrozit zdraví, způsobit úraz nebo ohrožovat mravní výchovu dětí.

9.9 PODMÍNKY pro vzdělávání žáků se SVP

Školní družina respektuje individualitu každého žáka, vytváří přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami bude ŠD spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti bude škola spolupracovat s odbornými pracovišti.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude naše ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

9.10 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

Ve školní družině rozvíjíme následující kompetence:

Kompetence v učení

Vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě započatou práci dokončí
- umí zhodnotit své výkony
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učením
- učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

Vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě si všímá dění i problémů a tyto mu jsou motivací k řešení dalších problémů a situací
- při řešení situací užívá logických i empirických postupů
- rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení
- započaté činnosti dokončuje

Kompetence komunikativní

Vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě ovládá řeč
- vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky
- komunikace je kultivovaná s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřená situaci
- komunikace je otevřená, žák aktivně naslouchá
- žák dovede komunikovat při vytváření výchovného kolektivu, vyjadřuje a usměrňuje základní city, je zdvořilý, ovládá základní prvky verbální a neverbální komunikace

Kompetence sociální a personální

Vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky
- projevuje citlivost a ohleduplnost
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídít, přijmout kompromis
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
- zvládá prosociální chování (tj. pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky)
- osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých

- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

Kompetence občanské

Vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých
- dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské)
- odhaduje rizika svých nápadů
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně

Kompetence pracovní

Vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě si umí vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- umí říci ne nevhodným nabídkám na využití volného času

Nástroje pro rozvoj kompetencí:

- různé formy hry,
- rozhovor,
- vyprávění,
- četba,
- dramatizace,
- skupinová práce,
- smyslové poznávání,
- vycházka,
- výtvarná a rukodělná činnost,
- doplňovačky, hádanky, kvízy,
- hudební činnost,
- relaxační činnost.

9.11 FORMY vzdělávání školní družiny (činnosti)

9.11.1 Odpočinkové činnosti

Očekávané výstupy

- zajištění klidu, odstranění únavy z vyučování
- kompenzace jednostranné únavy

Obsah

- zařazují se nejčastěji ráno pro žáky, kteří brzy vstávají, po obědě a podle potřeby během odpoledne
- klidná zaměstnání, např. stolní a společenské hry, poslechová činnost (pohádky, písně), individuální rozhovory s dětmi
- nejsou fyzicky ani psychicky náročné

9.11.2 Rekreační činnosti

Očekávané výstupy

- odstranění únavy z vyučování pohybem, regenerace sil do dalšího dne
- pobyt na čerstvém vzduchu

Obsah

- aktivní odpočinek, hry a činnosti jsou rušnější, např. hry ve volné přírodě (jaro, léto, podzim – vycházky do okolí, na školní hřiště,
- sportovní soutěžení, kolektivní hry, míčové hry, v zimě stavění sněhuláků, hrátky na sněhu), ve školní družině jsou zařazovány tělovýchovné chvíle a náročnější pohybové hry

9.11.3 Pracovní činnosti

Očekávané výstupy

- umožňují seberealizaci, rozvíjení osobnosti, tvořivých a motorických dovedností žáka, nepřímo doplňují vyučování

Obsah

- výzdoba školní družiny a jiných prostor školy
- svátky během roku (Advent, Vánoce, Velikonoce, Den matek apod.)
- práce s přírodninami, modelinou, textilem, papírem (individuální, kolektivní)

9.11.4 Výtvarné činnosti

Očekávané výstupy

- rozvíjení fantazie, vnímání okolního světa a estetického cítění
- rozvoj motorických dovedností

Obsah

- kresba, malování různými výtvarnými technikami (vodové barvy, pastele, uhlí, křídly, kombinovaná technika, malba na sklo), papírové koláže apod.
- ilustrace k přečteným pohádkám

9.11.5 Přírodovědné činnosti

Očekávané výstupy

- rozvoj znalostí o přírodě
- vytváření kladného vztahu k přírodě

Obsah

- pozorování a poznávání přírody (druhy stromů, trav, květin, ovoce, hub, zvířete atd.)
- sběr kaštanů, žaludů, listů

9.11.6 Sportovní činnosti

Očekávané výstupy

- rozvoj šikovnosti, obratnosti, hbitosti a celkové tělesné kondice dítěte
- rozvíjení komunikace v kolektivu
- dodržování pravidel hry

Obsah

- sportovní hry na volném prostranství, v přírodě

9.11.7 Hudební činnosti

Očekávané výstupy

- rozvíjení hudebního sluchu a rytmu
 - poslouchání hudby
 - zpěv písní

Obsah

- poslech hudby, zpěv písní

9.11.8 Příprava na vyučování

Obsah

- děti se snaží samostatně i za pomoci vychovatelky vypracovávat domácí úkoly
- jedná se o dobrovolnou činnost